POLIROM

Aldous Huxley

Maimuţă şi esenţă

BIBLIOTECA POLIROM

Table of Contents

I
Tallis
II
Scenariul

Aldous Huxley

Maimuţă şi esenţă

Traducere din limba engleză şi note
de Ona Frantz

POLIROM
2017

Aldous Huxley, *Ape and Essence*
Copyright © 1948 by Aldous Huxley
All rights reserved
© 2017 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53
ISBN ePub: 978-973-46-7134-2
ISBN PDF: 978-973-46-7135-9
ISBN print: 978-973-46-7079-6
Coperta: Radu Răileanu
Pe copertă: © iStockphoto.com/Victoria Novak

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura eco - un supererou al lumii moderne!
Versiune digitală realizată în colaborare cu Libris.ro

ALDOUS HUXLEY (1894-1963) s-a născut în oraşul englez Godalming, comitatul Surrey, într-o familie cu o îndelungată tradiţie intelectuală. În 1908 şi-a început studiile la Eton College, iar după o întrerupere de doi ani le-a continuat la Balliol College din Oxford. În 1916 a publicat prima sa carte, volumul de versuri *Roata în flăcări* (*The Burning Wheel*). Patru ani mai tîrziu, în 1920, i-a apărut un volum de povestiri, *Limbo*, urmat – la doar un an – de primul său roman, *Crome Yellow* (*Galben de Crome*). *Brave New World* (*Minunata lume nouă*), unul dintre romanele de referinţă ale secolului trecut, a fost publicat în 1932. În 1937 Huxley s-a mutat în Statele Unite împreună cu soţia sa, Maria, şi fiul lor, Matthew. A locuit pînă la sfîrşitul vieţii în sudul Californiei şi în New Mexico, s-a apropiat de filozofia orientală şi a scris o vreme scenarii de film. Tot aici a început să experimenteze drogurile psihedelice, relatîndu-şi ulterior trăirile în faimosul eseu *The Doors of Perception* (*Porţile percepţiei*) din 1954. Huxley a publicat de-a lungul vieţii numeroase romane, volume de povestiri, eseuri şi poezii, scenarii de film şi biografii, cărţi de filozofie, jurnale de călătorii şi cărţi pentru copii, fiind considerat unul dintre cei mai reprezentativi şi mai influenţi scriitori ai secolului XX. În 1959 scriitorul a fost distins cu Premiul pentru Excelenţă al Academiei Americane de Arte şi Litere.

I

Tallis

Era ziua asasinării lui Gandhi; dar curioșii de pe Calvary erau mai interesați de conținutul coșurilor de picnic pe care și le aduseseră cu ei decât de posibila semnificație a evenimentului destul de banal, la urma urmei, la care veniseră să asiste. Orice-ar zice toți astronomii din lume, Ptolemeu avea perfectă dreptate: centrul universului este aici, nu acolo. O fi fost Gandhi mort, dar fie la masa de lucru din biroul său, fie la cina de la cantina studiourilor, pe Bob Briggs îl preocupa să vorbească numai și numai despre sine.

— Mereu ai fost de mare ajutor, m-a asigurat Bob în timp ce se pregătea, nu fără o oarecare plăcere, să-mi împărtășească ultimul episod al poveștii sale.

Dar în străfundul sufletului, după cum știam prea bine și după cum Bob însuși știa încă și mai bine, nu voia de fapt să fie ajutat. Lui îi plăcea să fie în încurcătură și, mai mult decât atât, îi plăcea să vorbească despre situația lui dificilă. Încurcăturile și dramatizarea lor orală îl ajutau să se vadă drept întruchiparea unică a tuturor poeților romantici – Beddoes sinucigându-se, Byron dedându-se la promiscuitate, Keats murind de Fanny Brawne, Harriet murind de Shelley. Și, regăsindu-i în el pe toți poeții romantici, reușea să dea uitării pentru scurt timp cele două surse principale ale nefericirii sale: faptul că poseda prea puțin din potența lor sexuală și nici un strop din talentul lor.

— Am ajuns până acolo, a spus el (cu un asemenea tragism, încât mi-a trecut prin minte că s-ar fi descurcat mai bine ca actor decât ca scenarist), am ajuns până acolo, încât Elaine și cu mine ne simțeam ca… Martin Luther.

— Martin Luther? am repetat cu un fel de uimire.

— Știi… *ich kann nicht anders*[1]. Pur și simplu n-am putut – dar *n-am putut* – să facem altceva decât s-o ștergem împreună la Acapulco.

Iar Gandhi, am reflectat eu, pur și simplu n-a putut să facă altceva decât să reziste opresiunii fără să folosească violența, să meargă la pușcărie și în cele din urmă să fie împușcat.

— Și uite-așa, a continuat el, ne-am urcat în avion și-am zburat spre Acapulco.

— În sfârșit!

— Cum adică *în sfârșit*?

— Păi, te gândeai la asta de multă vreme, nu-i așa?

Bob părea iritat. Dar i-am amintit de toate ocaziile anterioare în care îmi vorbise despre problema aceasta. S-o facă sau să n-o facă pe Elaine metresa lui? (Era minunatul lui fel învechit de-a formula.) Să-i ceară sau să nu-i ceară lui Miriam divorțul?

Un divorț de femeia care, într-un sens cât se poate de real, rămânea ceea ce fusese dintotdeauna – unica lui iubire; dar, într-un alt sens cât se poate de real, Elaine era și ea unica lui iubire – și avea să fie cu atât mai mult dacă el se hotăra în cele din urmă (și tocmai de aceea nu se putea hotărî) „s-o facă metresa lui“. A fi sau a nu fi – monologul acesta continua de aproape doi ani, iar dacă ar fi fost după Bob, ar mai fi durat încă zece. Lui îi plăceau încurcăturile cronicizate și care rămâneau mai mult la nivel verbal, niciodată atât de acut carnale încât să-i supună virilitatea șovăielnică la încă un test umilitor. Însă, influențată de elocința lui, de acea aparență barocă a profilului său și de părul nins prematur, firește că pe Elaine ajunsese s-o obosească atâta încurcătură cronică și platonică. Bob fusese pus în fața unui ultimatum: fie Acapulco, fie o despărțire definitivă.

Și iată-l obligat și angajat să comită adulter într-un mod nu mai puțin irevocabil decât cel în care fusese obligat și angajat Gandhi să acționeze fără violență, să meargă la închisoare și să fie asasinat, dar, se poate presupune, cu îndoieli mai multe și mai profunde. Îndoieli pe care situația le justifica pe deplin. Fiindcă, deși în realitate bietul Bob nu mi-a povestit ce s-a petrecut la Acapulco, faptul că de atunci Elaine „se purta bizar“, cum s-a exprimat el, și că se aflase de câteva ori în compania acelui baron moldovean îngrozitor, al cărui nume l-am și uitat, din fericire, părea să spună întreaga poveste ridicolă și

vrednică de milă. Iar în tot acest timp, Miriam nu doar că refuzase să-i acorde divorțul: profitând de absența lui Bob și de faptul că avea împuternicire, transferase pe numele ei titlurile de proprietate asupra ranch-ului, asupra celor două mașini, ale celor patru apartamente, ale loturilor cu deschidere la două străzi din Palm Springs și ale tuturor valorilor mobiliare. Iar între timp Bob datora la stat treizeci și trei de mii de dolari reprezentând restanțe la plata impozitului pe venit. Dar când îi ceruse producătorului său suplimentul de două sute cincizeci de dolari săptămânal, care doar că nu-i fusese promis de-a dreptul, nu primise decât o lungă și semnificativă tăcere.

— Ce zici de asta, Lou?

Măsurându-și cuvintele, plin de emfază şi gravitate, Lou Lublin îi dăduse răspunsul.

— Bob, în studioul ăsta, la momentul ăsta, nici măcar Isus Cristos în persoană n-ar reuși să obțină o mărire.

Tonul îi era prietenos; dar când Bob încercase să insiste, Lou izbise cu palma în birou și îi spusese că purtarea lui nu e demnă de un american. Cu asta se terminase totul.

Bob vorbea mai departe. Dar ce mai subiect, îmi spuneam, numai bun pentru un măreț tablou religios! Cristos dinaintea lui Lublin, milogindu-se pentru o mărire de simbrie cu două sute cincizeci de biștari pe săptămână și fiind refuzat fără menajamente. Ar fi una dintre temele preferate ale lui Rembrandt, desenată, schițată, pictată de zeci de ori. Isus întorcându-se trist și dispărând în bezna impozitului neplătit, pe când în lumina aurie a reflectoarelor, sclipind tot de nestemate și detalii metalice, cu un turban enorm pe cap, Lou încă mai chicotea triumfător după cum se purtase cu Omul Durerii.

Iar apoi tema ar cunoaște versiunea lui Bruegel. O grandioasă vedere sinoptică a întregului studio; un musical de trei milioane de dolari în plină producție, reprodus cu fidelitate în toate detaliile tehnice; două sau trei mii de siluete, toate perfect descrise; iar o căutare îndelungată ar fi revelat, în colțul din dreapta jos, un Lublin nu mai mare decât un greiere, copleșind cu dispreț un Isus încă și mai mărunțel.

— Dar mi-a venit o idee de scenariu original uluitoare, spunea Bob cu acel optimism entuziast care în cazul omului disperat este alternativa la sinucidere. Agentul meu e absolut înnebunit după ea – zice c-aş putea să-l vând cu cincizeci sau șaizeci de mii.

S-a apucat să-mi spună povestea.

Cu gândul tot la Cristos dinaintea lui Lublin, am vizualizat scena așa cum ar fi pictat-o Piero – compoziția, explicită în luminozitatea ei, un echilibru al spațiilor goale și pline, al nuanțelor armonizate și contrastante; siluetele într-un repaus diamantin. Lou și asistenții săi de producție ar purta cu toții mitre faraonice, acele conuri uriașe inversate, din pâslă albă sau colorată, care în lumea lui Piero servesc unui scop dublu, subliniind natura tridimensională a trupului omenesc și exotismul orientalilor. Cu toată moliciunea lor mătăsoasă, fiecare cută a veșmintelor ar avea caracterul inevitabil și definitiv al silogismelor dăltuite în porfir, și de la un capăt la celălalt am simți prezența atotcuceritoare a Dumnezeului lui Platon, etern reformulând matematic haosul în ordinea și frumusețea artei.

Dar dinspre Partenon și *Timaios* o logică specioasă duce către tiranie, care, în *Republica*, e prezentată ca forma ideală de guvernământ. În câmpul politicii, echivalentul unei teoreme este o armată perfect disciplinată; al unui sonet sau al unei picturi, un stat polițienesc sub dictatură. Marxistul se consideră științific, iar la pretenția aceasta, fascistul mai adaugă una: el e poet – poetul științific – al unei noi mitologii. Amândoi sunt îndreptățiți în pretențiile lor, pentru că fiecare dintre ei aplică la situații omenești procedurile care și-au dovedit eficacitatea în laborator și în turnul de fildeș. Ei simplifică, abstractizează, elimină tot ce este irelevant pentru scopurile lor și ignoră orice le place să considere ca fiind neesențial; impun un stil, constrâng faptele să dovedească o ipoteză preferată, aruncă la coș tot ceea ce, în mintea lor, nu atinge perfecțiunea. Iar fiindcă procedează ca niște artiști iscusiți, gânditori profunzi și experimentatori pricepuți, pușcăriile sunt pline, ereticii politici muncesc ca sclavi până la moarte, drepturile și preferințele indivizilor simpli sunt ignorate, oameni ca Gandhi sunt

asasinați și din zori până noaptea un milion de educatori și de vorbitori pe unde radio proclamă infailibilitatea șefilor care se întâmplă să dețină puterea la acel moment.

— Și la urma urmei, spunea Bob, nu există motiv pentru care un film artistic să nu fie o operă de artă. Doar mercantilismul ăsta afurisit…

Vorbea cu toată indignarea virtuoasă a unui artist neînzestrat care arată cu degetul țapul ispășitor ales să poarte vina pentru regretabilele consecințe ale propriei sale lipse de talent.

— Crezi că pe Gandhi îl interesa arta? l-am întrebat.

— Pe Gandhi? Nu, sigur că nu.

— Cred că ai dreptate, am încuviințat. Nici arta, nici știința. Și tocmai de asta l-am ucis.

— Cine, noi?

— Da, noi. Cei inteligenți, activi, vizionari, cei care cred în Ordine și Perfecțiune. Pe când Gandhi era un reacționar care credea doar în popor. În indivizi mărunți și mizeri care se guvernează singuri, sat cu sat, și îl venerează pe Brahman, care este totodată Atman. Era intolerabil. Nici nu mă mir că l-am lichidat.

Dar în timp ce vorbeam, mă gândeam că povestea nu se reducea doar la atât. Povestea completă includea o contradicție, aproape o trădare. Omul acesta care credea numai în popor intrase în nebunia colectivă subumană a naționalismului, în instituții ale statului național care se pretindeau supraomenești, dar erau de fapt diabolice. Se implicase în astfel de lucruri, imaginându-și că putea să domolească nebunia și să preschimbe trăsăturile satanice ale statului în ceva mai aproape de umanism. Însă naționalismul și politica puterii se dovediseră a fi prea mult pentru el. Nu de la centru, nu din interiorul organizației poate vindeca sfântul demența noastră planificată; ci numai din exterior, de la periferie. Dacă devine și el parte a mașinăriei care incarnează nebunia colectivă, una din două se va întâmpla fără doar și poate. Fie va rămâne el însuși, caz în care mașinăria se va folosi de el cât de mult va putea, iar când va deveni inutilizabil, îl va respinge sau îl va distruge. Fie va fi transformat în ceva asemănător

mecanismului cu care și împotriva căruia lucrează, iar în acest caz vom vedea Sfinte Inchiziții și alianțe cu orice tiran dispus să garanteze privilegii ecleziastice.

— Mă rog, ca să ne întoarcem la mercantilismul lor dezgustător, a spus Bob într-un târziu. Să-ți dau un exemplu…

Dar eu mă gândeam la faptul că idealul Ordinii naște tiranie, iar idealul Frumuseții, monștri și violență. Atena, ocrotitoarea artelor, este și zeița războiului dus cu o precizie științifică, conducătorul celest al oricărui stat major. L-am omorât pe Gandhi pentru că, după ce a jucat pentru scurt timp (și în mod fatal) jocul politic, a refuzat să viseze mai departe visul nostru despre o Ordine națională, despre o Frumusețe socială și economică; fiindcă a încercat să ne aducă înapoi la faptele concrete și universale ale oamenilor adevărați și la Lumina interioară.

Titlurile din ziare pe care le văzusem în dimineața aceea erau parabole; evenimentul pe care îl consemnau, o alegorie sau o profeție. Prin actul acela simbolic, noi cei care tânjeam după pace respinseserăm singura cale posibilă de-a obține pacea și emiseserăm un avertisment către toți cei care, în viitor, ar putea să susţină alte cauze decât acelea care duc inevitabil la război.

— Ei, dacă ți-ai terminat cafeaua, a spus Bob, hai să mergem.

Ne-am ridicat de la masă și am ieșit la soare. Bob m-a apucat de braț și mi l-a strâns.

— Mi-ai fost de un enorm ajutor, m-a asigurat el din nou.

— Aș vrea s-o cred, Bob.

— Dar e adevărat, e adevărat.

Și poate că era adevărat, în sensul că zgândărirea rănilor în fața unui public compătimitor îl făcea să se simtă mai bine, mai asemănător romanticilor.

Am mers puțin în tăcere – pe lângă sălile de proiecție și printre bungalourile în stil churrigueresc[2] ale directorilor. Deasupra intrării în cel mai mare dintre ele se afla o uriașă placă de bronz cu inscripția: LOU LUBLIN PRODUCTIONS.

— Cum rămâne cu mărirea aia de salariu? l-am întrebat. Să intrăm și să mai încercăm o dată?

Bob a dat drumul unui râs scurt, îndurerat, după care s-a așternut din nou tăcerea. Când a vorbit în sfârșit, avea un ton gânditor.

— Mare păcat de bătrânul Gandhi, a spus el. Presupun că marele lui secret e că nu-și dorea nimic pentru sine.

— Da, presupun că ăsta e unul dintre secrete.

— Aș vrea din tot sufletul să nu-mi doresc lucruri atât de mult.

— Și eu la fel, l-am susținut cu fervoare.

— Și când în sfârșit obții ce ți-ai dorit, niciodată nu-i ce credeai c-o să fie.

Bob a oftat și s-a cufundat iar în tăcere. Se gândea, fără îndoială, la Acapulco, la oribila necesitate de a trece de la cronic la acut, de la verbalizarea vagă la carnalul cât se poate de clar și de concret.

Am ieșit de pe strada bungalourilor manageriale, am traversat o parcare și am pătruns într-un canion printre halele înalte ale platourilor de filmare. Un autotractor a trecut pe lângă noi trăgând după el o remorcă joasă, pe care se afla jumătatea de jos a porții dinspre apus a unei catedrale italienești din secolul al treisprezecelea.

— Asta-i pentru *Ecaterina de Siena*.

— Ce-i aia?

— Noul film al Heddei Boddy. Am lucrat la scenariu acum doi ani. Pe urmă i l-au dat lui Streicher. Și după aceea a fost rescris de echipa O'Toole-Menendez-Boguslavsky. E o mizerie.

Încă o remorcă a trecut duduind pe drum, cu jumătatea de sus a porții de catedrală și cu un amvon de Niccolo Pisano.

— Dacă stai să te gândești, i-am spus, e și ea la fel ca Gandhi în anumite feluri.

— Cine? Hedda?

— Nu, Ecaterina.

— A, înțeleg. Credeam că vorbești despre pânza de pe șolduri.

— Vorbeam despre sfinții din politică, am precizat. Sigur, pe ea n-au linșat-o propriu-zis, dar asta numai fiindcă a murit prea tânără. Consecințele politicii ei n-au avut timp să iasă la suprafață. Ai tratat aspectele astea în scenariu?

Bob a clătinat din cap.

— Prea deprimante, a spus el. Publicului îi place să vadă că starurile lui au succes. Și-apoi, cum să discuți despre politica Bisericii? Ar fi de-a dreptul anticatolic și-ar putea foarte ușor să devină antiamerican. Nu, mai bine să nu riscăm – ne concentrăm asupra băiatului căruia îi dictează ea scrisorile. E îndrăgostit nebunește –, dar totul e sublimat și spiritual, și după ce moare ea, el intră-n sihăstrie și se roagă în fața portretului ei. Și-apoi mai e și celălalt băiat, ăla care chiar îi face avansuri. E menționat în scrisorile ei. Stoarcem din ele tot ce se poate. Ăștia încă mai speră să poată semna cu Humphrey…

Un claxon puternic ne-a făcut pe amândoi să sărim în sus.

— Atenție!

Bob m-a prins de braț și m-a tras înapoi. O autocamionetă de două tone ieșea în stradă din curtea din spate a Departamentului Scenarii.

— De ce nu vă uitați pe unde mergeți? a răcnit șoferul trecând pe lângă noi.

— Idiotule! a răcnit și Bob după el; apoi, întorcându-se către mine: Vezi ce cară? m-a întrebat. Scenarii.

A clătinat din cap.

— Le duce la incinerator. Acolo le e locul. Literatură în valoare de un milion de dolari.

Râsul lui avea o amărăciune melodramatică.

Douăzeci de metri mai în faţă, autocamioneta a virat brusc spre dreapta. Probabil că rula cu viteză prea mare; propulsate de forța centrifugă, vreo șase scenarii aflate deasupra s-au împrăștiat pe caldarâm. Ca niște prizonieri ai Inchiziției, mi-am spus, care evadează miraculos pe drumul spre rug.

— Omul ăsta nu știe să conducă, a bodogănit Bob. Într-o bună zi o să omoare pe cineva.

— Dar între timp hai să vedem cine-a fost salvat.

Am ridicat de jos cel mai apropiat dintre scenarii.

— „*Nu-i mai prejos domnița decât domnul*, scenariu de Albertine Krebs.“

Bob și-a adus aminte. Era o mizerie.

— Ei, dar *Amanda*?

Am dat câteva pagini.

— O fi fost un musical. Uite niște versuri:

Tomasina vrea la masă,
Dar Amanda vrea amant…

Bob nu m-a lăsat să continui.

— Nu, gata! A scos patru milioane și jumătate în timpul Ofensivei din Ardeni.

I-am dat drumul *Amandei* și am apucat alt volum rășchirat pe jos. Acesta, am observat, era legat în verde, nu în stacojiul standard al studioului.

— *Maimuță și esență*, am citit cu voce tare ce scria de mână pe copertă.

— *Maimuță și esență*? a repetat Bob, oarecum surprins.

M-am uitat la forzaț.

— „Scenariu original prezentat pentru lectură de William Tallis, Cottonwood Ranch, Murcia, California.“ Și uite o notă cu creionul: „Notă de respingere trimisă la 26.11.47. Fără plic autoadresat. Pentru incinerator“ – subliniată cu două linii.

— Primesc dintr-astea cu miile, mi-a explicat Bob.

Între timp, eu mă uitam pe scenariu.

— Iar versuri.

— Cristoase! a exclamat Bob dezgustat.

— *E evident, cu siguranță*, m-am apucat să citesc:

E evident, cu siguranță.
N-o știe orice puști de școală?
Maimuța își alege scopul; a omului e doar metoda.
Codoașă pentru Papio[3], trezorieră la babuini,
Rațiunea vine fuga, dornică să valideze;
Vine un pupincurist cu Filozofia, ploconindu-se la tirani;
Vine un proxenet pentru Prusia, cu Istoria patentată a lui Hegel;
Vine cu Medicina să-i administreze afrodiziacul Regelui-Maimuță;
Vine în rime, cu Retorica, să-i scrie discursurile;
Vine cu Calculul să-i ațintească rachetele
Cu precizie către orfelinatul de peste ocean;
Vine, după ce-a fixat ținta, cu tămâie ca s-o implore
Cu evlavie pe Maica Noastră să lovească drept la țintă.

S-a lăsat tăcerea. Ne-am uitat unul la altul întrebător.

— Ce zici de asta? m-a întrebat Bob într-un târziu.

Am ridicat din umeri. Chiar nu știam ce să zic.

— În orice caz, să n-o arunci, a continuat el. Vreau să văd cum e restul.

Am pornit mai departe, am mai cotit o dată și imediat în fața noastră, ca o mânăstire franciscană printre palmieri, se înălța Clădirea Scenariștilor.

— Tallis, își spunea Bob în sinea lui în timp ce intram. William Tallis…

A clătinat din cap.

— Nici n-am auzit de el. Și-n orice caz, unde-i Murcia asta?

În duminica următoare ne-am primit răspunsul – l-am primit nu doar în teorie și pe hartă, ci și experimental, mergând într-acolo cu o sută treizeci de kilometri la oră, în Buickul decapotabil al lui Bob (sau mai degrabă al lui Miriam). Murcia, California, însemna două pompe roșii de benzină și un magazin alimentar minuscul la marginea dinspre sud-vest a deșertului Mojave.

Lunga perioadă de secetă începuse cu două zile în urmă. Încă era înnorat și bătea neîntrerupt un vânt rece dinspre apus. Fantomatici sub acoperișul lor de nori în culoarea ardeziei, munții San Gabriel erau albiţi de neaua proaspăt căzută. Dar către nord, departe în deșert, soarele strălucea sub forma unei fâșii lungi și înguste de lumină aurie. Eram înconjurați din toate părțile de nuanțele blânde și bogate de cenușiu și argintiu, de tonurile de auriu palid și maro roșcat ale vegetației deșertice – artemisia, pelin negru, păiuș și hrișcă, cu câte un arbore al lui Iosua din loc în loc, gesticulând straniu, plante cu scoarța aspră, altele acoperite cu ghimpi uscați și împodobite cu ciucuri de spini metalici verzi la capetele brațelor cu multe articulații.

Un bătrân surd, căruia a trebuit să-i răcnim întrebările noastre, a înțeles într-un târziu la ce ne referream. Ranch-ul Plopilor – sigur că-l știa. Luați-o pe drumul ăla de pământ; mergeți un kilometru jumate spre sud; pe urmă cotiți spre est, țineți pe lângă șanțul de irigații încă vreo cinci sute de metri și gata, ați ajuns. Bătrânul voia să ne mai dea și alte detalii despre locul cu pricina, dar Bob era prea nerăbdător ca să stea să-l asculte. A băgat imediat mașina în viteză și duși am fost.

De-a lungul șanțului de irigații, plopii negri și sălciile erau apariții din altă lume, agățându-se nesigur, în mijlocul acelor vieți ale deșertului dure și ascetice, de un alt mod de-a fi, mai lesnicios, mai voluptuos. Acum erau lipsite de frunze, doar niște schelete de copaci, albe pe fundalul cerului; dar îți puteai imagina cât de intensă avea să fie peste trei luni, în lumina deplină a unui soare feroce, culoarea de smarald a frunzelor tinere.

Mașina, care era condusă cu viteză mult prea mare, s-a oprit cu o izbitură zdravănă într-o groapă ivită pe neașteptate. Bob a înjurat.

— De ce-ar alege un om sănătos la cap să locuiască la capătul unui drum ca acesta, nu pot să-mi imaginez.

— Poate el conduce mai încet pe-aici, am îndrăznit să insinuez.

Bob nu m-a învrednicit nici măcar cu o privire. Mașina înainta duduind cu viteză la fel de mare. Am încercat să mă concentrez asupra peisajului.

Departe, pe întinderea deșertului, se produsese o transformare silențioasă, dar aproape explozivă. Norii se deplasaseră, iar soarele strălucea acum pe pantele abrupte ale celei mai apropiate dintre colinele solitare care se înălțau absolut inexplicabil, ca niște insule, din întinderea enormă. Cu câteva clipe mai devreme erau negre și moarte. Acum, dintr-odată, prinseseră viață între prim-planul umbrit și fundalul de nori întunecați. Străluceau ca și cum ar fi fost incandescente.

Am pus o mână pe brațul lui Bob și i-am arătat într-acolo.

— Acum înțelegi de ce-a ales Tallis să locuiască la capătul acestui drum?

A aruncat o privire rapidă, a tras de volan pe lângă un arbore al lui Iosua căzut, s-a uitat din nou preț de o fracțiune de secundă, apoi și-a întors iar privirea către drum.

— Îmi amintește de gravura aia de Goya – o știi. Femeia călare pe armăsar și animalul întoarce capul și-i apucă rochia cu dinții – încercând să i-o tragă în jos, încercând să rupă hainele de pe ea. Și ea râde ca dementa, într-o frenezie a plăcerii. Și pe fundal e o câmpie cu dealuri solitare înălțându-se ici și colo, exact ca aici. Numai că, dacă te uiți cu atenție la

dealurile lui Goya, vezi că de fapt sunt niște animale ghemuite, jumătate șobolani, jumătate șopârle – cât munții de mari. Am cumpărat o reproducere pentru Elaine.

Însă Elaine, am reflectat eu în tăcerea care a urmat, nu pricepuse aluzia. Ea îi îngăduise armăsarului s-o azvârle la pământ; rămăsese întinsă acolo, râzând întruna, incontrolabil, în vreme ce dinții uriași îi rupeau corsajul și îi sfâșiau fusta, atingându-i în treacăt pielea fină de sub ele cu o amenințare teribilă, dar îmbietoare, cu furnicătoarea iminență a durerii. Iar apoi, la Acapulco, uriașele șopârle-șobolani se treziseră din somnul lor de piatră, și dintr-odată bietul Bob se pomenise înconjurat nu de Grații ispititor de extatice, nu de o armată veselă de Cupidoni cu fundulețe rozalii, ci de monștri.

Dar între timp ajunseserăm la destinație. Printre copacii aliniați de-a lungul șanțului, am văzut o casă de lemn albă sub un plop uriaș, având de o parte o moară de vânt, iar de cealaltă parte o magazie din tablă ondulată. Poarta era închisă. Bob a oprit mașina și am ieșit amândoi. O scândură albă era bătută în cuie pe stâlpul porții. O mână nu prea pricepută scrisese pe ea cu chinovar o lungă inscripție:

Sărutul lipitorii, calmarul cu îmbrățișarea-i grea,
Atingerea spurcată de maimuță grobiană:
Dar îți este pe plac și rasa umană?
Nu, nu prea

DE TINE E VORBA, NU INTRA.

— Ei bine, se vede c-am ajuns unde trebuia, am spus.

Bob a încuviințat în tăcere. Am deschis poarta, am traversat o porțiune lată de pământ bătătorit și am bătut în ușa casei. Ne-a deschis aproape imediat o bătrână trupeșă, cu ochelari, care purta o rochie înflorată din bumbac albastru și o jachetă roșie foarte veche. Ne-a zâmbit prietenos.

— S-a stricat mașina? ne-a întrebat.

Am clătinat amândoi din cap, iar Bob i-a explicat că ne aflam acolo ca să ne vedem cu domnul Tallis.

— Domnul Tallis?

I s-a topit zâmbetul; cu un aer grav, a clătinat din cap.

— N-ați aflat? Domnul Tallis s-a stins acum șase săptămâni.

— Cum adică, a murit?

— S-a stins, a insistat ea, după care s-a apucat să ne spună povestea.

Domnul Tallis închiriase casa pentru un an. Ea și soțul ei se mutaseră în baraca micuță din spatele magaziei. Avea doar o toaletă afară, dar ei erau obișnuiți cu așa ceva din Dakota de Nord și, din fericire, fusese o iarnă blândă. În orice caz, banii le prindeau tare bine, la ce prețuri erau în vremurile acelea; iar domnul Tallis nici că putea fi mai agreabil, odată ce-ți dădeai seama că prefera să fie lăsat în pace.

— Presupun că el a pus anunțul de la poartă, nu?

Bătrâna doamnă încuviință dând din cap și spuse că era chiar drăguț; avea de gând să-l lase acolo.

— A fost bolnav multă vreme? am întrebat.

— N-a fost bolnav deloc, a spus ea. Deși mereu zicea că are probleme cu inima.

Din cauza asta și murise. În baie. Ea îl găsise acolo într-o dimineață, când venise să-i aducă litrul de lapte și duzina de ouă de la magazin. Se răcise de-a binelea. Probabil că zăcuse acolo toată noaptea. Femeia nu mai trecuse printr-un asemenea șoc în viața ei. Și apoi ce mai agitație că nimeni nu avea știință de vreo rudă a lui! Îl chemaseră pe doctor, apoi pe șerif, și fusese nevoie de un ordin judecătoresc ca bietul om să fie măcar înmormântat, darămite îmbălsămat. Iar după aceea toate cărțile, hârtiile și hainele trebuiseră împachetate, se puseseră sigilii pe lăzi și totul fusese depozitat undeva în Los Angeles, pentru cazul în care se descoperea vreun moștenitor pe undeva. În fine, acum ea și soțul ei se întorseseră în casă, motiv pentru care ea se simțea prost, fiindcă de pe urma bietului domn Tallis rămăseseră încă patru luni din contractul de închiriere și totul fusese plătit de el în avans. Dar, desigur, pe de altă parte era și recunoscătoare, mai ales de când veniseră în cele din urmă ploile și ninsorile – fiindcă acum aveau toaleta în casă, nu afară, ca atunci când locuiau în baracă. S-a oprit să tragă aer în piept. Eu și Bob ne-am uitat unul la altul.

— Păi, am spus, în situația asta, cred că mai bine ne vedem de drum.

Însă bătrâna nici nu voia să audă de așa ceva.

— Intrați, a insistat ea, intrați.

Am ezitat; apoi, acceptând invitația, am pătruns în urma ei într-un vestibul minuscul și de acolo în living. O sobă cu păcură ardea într-un colț al camerei; aerul era încins și un miros aproape palpabil de prăjeală și scutece umplea casa. Un bătrân mărunțel ca un spiriduș ședea într-un balansoar lângă fereastră, citind banda desenată din gazeta de duminică. Lângă el, o fetișcană cu pielea albă – nu părea să aibă mai mult de șaptesprezece ani –, cu un aer preocupat, ținea un bebeluș cu un braț, iar cu mâna cealaltă își încheia nasturii bluzei roz. Copilul a râgâit; un balonaș de lapte i-a apărut în colțul gurii. Tânăra mamă a lăsat ultimul nasture desfăcut și a șters cu blândețe buzele țuguiate. Prin ușa deschisă a unei alte încăperi se auzea o voce tânără de soprană cântând „A venit ceasul“[4], cu acompaniament de chitară.

— El e soțul meu, a spus bătrâna. Domnul Coulton.

— Mă bucur să vă cunosc, a spus spiridușul, fără să ridice privirea din banda desenată.

— Iar ea este nepoata noastră, Katie. S-a măritat anul trecut.

— Se vede, a spus Bob.

A făcut o plecăciune în fața fetei și i-a zâmbit în felul lui fermecător, care îi adusese atâta faimă.

Katie s-a uitat la el ca la o piesă de mobilier; apoi, încheindu-se și la ultimul nasture, s-a întors fără un cuvânt și a început să urce scara abruptă care ducea la etajul superior.

— Iar aceștia, a continuat doamna Coulton, arătând spre Bob și spre mine, sunt doi prieteni ai domnului Tallis.

A trebuit să explicăm că nu eram chiar prieteni. Tot ce știam noi despre domnul Tallis se reducea la munca lui; dar aceasta ne trezise interesul într-o asemenea măsură, încât veniserăm aici cu speranța că vom face cunoștință cu el – doar ca să aflăm vestea tragică a morții sale.

Domnul Coulton a ridicat nasul din ziar.

— Șaizeci și șase, a spus. Doar atât avea *el*. Eu am șaptezeci și doi. Șaptezeci și doi împliniți în octombrie trecut.

A scos micul hohot de râs triumfător al celui care a înregistrat o victorie, după care s-a întors la Flash Gordon – Flash cel invulnerabil, Flash cel nemuritor, Flash eternul

cavaler rătăcitor al fetelor, nu așa jalnice cum sunt ele în realitate, ci așa cum proclamă idealiștii industriei sutienelor că ar trebui să fie.

— S-a întâmplat să văd ce-a trimis domnul Tallis la studioul nostru, a spus Bob.

Spiridușul și-a ridicat iar privirea.

— Te ocupi de filme? s-a interesat el.

Bob a confirmat.

În camera cealaltă, muzica s-a întrerupt pe neașteptate, în mijlocul unei fraze.

— Ești un mahăr dintr-ăia? a întrebat domnul Coulton.

Uzând de cea mai încântătoare falsă modestie, Bob l-a asigurat că nu e decât un scriitor care se mai îndeletniceşte ocazional și cu regia de film.

Spiridușul a dat încet din cap.

— Văd în ziar că individul ăla Goldwyn zice că toți mahării trebuie să suporte cincizeci la sută reducere la salariu.

I-a sclipit voioșia în ochi și din nou a scos hohotul acela scurt și triumfător. După care, pierzându-și brusc interesul pentru realitate, s-a întors la miturile lui.

Cristoase dinaintea lui Lublin! Am încercat să schimb durerosul subiect întrebând-o pe doamna Coulton dacă știuse că pe Tallis îl interesau filmele. Dar, în timp ce vorbeam, un zgomot de pași din camera care dădea spre a noastră i-a distras atenția.

Am întors capul. În prag, îmbrăcată cu un pulover negru și o fustă ecosez, stătea… cine? Lady Hamilton la șaisprezece ani, Ninon de Lenclos când și-a pierdut virginitatea cu Coligny, *la petite* Morphil, Anna Karenina în sala de clasă.

— Ea este Rosie, nepoata noastră, a spus cu mândrie doamna Coulton. Rosie studiază canto, i s-a confesat ea lui Bob. Vrea să intre în industria filmului.

— Dar ce interesant! a exclamat Bob cu entuziasm, în timp ce se ridica să-i strângă mâna viitoarei Lady Hamilton.

— Poate aveți să-i dați vreun sfat, a spus bunica picată în admirație față de nepoată.

— Aș fi cât se poate de fericit…

— Mai adu un scaun, Rosie.

Fata a ridicat pleoapele și i-a aruncat lui Bob o privire scurtă, dar pătrunzătoare.

— Dacă nu vă deranjează să stăm în bucătărie, a spus ea.

— Sigur că nu!

Au dispărut împreună în camera de dincolo. Privind pe fereastră, am văzut că umbra căzuse din nou peste dealuri. Șopârlele-șobolani închiseseră ochii și făceau pe moartele –, dar numai ca să-și liniștească victimele cu un fals sentiment al siguranței.

— E mai mult decât un noroc, spunea doamna Coulton, e lucrarea Providenței. Un mahăr din industria filmului să vină aici, taman când are Rosie nevoie de o mână de ajutor.

— Taman când filmul e pe cale să dea faliment la fel ca vodevilul, a spus spiridușul fără să-și desprindă privirea de la pagina pe care o avea în față.

— De ce spui una ca asta?

— N-o spun eu, a răspuns bătrânul. Individul ăla, Goldwyn.

Din bucătărie s-a auzit un râs neaşteptat de copilăresc. Era limpede că Bob făcea progrese. Am avut viziunea unei noi călătorii la Acapulco, cu consecințe încă și mai dezastruoase decât prima.

Codoașă nevinovată, doamna Coulton a zâmbit încântată.

— Îmi place amicul dumitale, a spus ea. Se înțelege bine cu copiii. Nu-i deloc scorțos.

Am acceptat fără comentarii reproșul implicit și am mai întrebat-o o dată dacă știe că pe domnul Tallis îl interesau filmele.

A dat din cap afirmativ. Da, o pusese la curent cu faptul că trimitea ceva la unul dintre studiouri. Își dorea să facă bani. Nu pentru el; fiindcă, deși pierduse cea mai mare parte din ce avusese cândva, încă mai avea destul cât să-și ducă traiul zilnic. Nu, el voia nişte bani în plus ca să-i trimită în Europa. Fusese însurat cu o nemțoaică, demult de tot, înainte de Primul Război Mondial. Divorțaseră și ea rămăsese în Germania cu copilul. Iar acum nu mai era în viață decât o nepoată. Domnul Tallis avusese de gând s-o aducă aici; dar nu-i dăduseră voie cei din Washington. Așa că următoarea soluție era să-i trimită o

mulțime de bani, ca să poată să mănânce cum trebuie și să-și termine școala. De aceea scrisese textul acela pentru film.

Cuvintele ei mi-au amintit dintr-odată de ceva din scenariul lui Tallis – ceva despre niște copii din Europa postbelică prostituându-se pentru nişte tablete de ciocolată. Nepoata… se numărase oare și ea printre acei copii? „*Ich* îți dau *Schokolade*, *du* îmi dai *Liebe*. Înțelegi?“ înțelegeau ei prea bine. O tabletă de Hershey acum; încă două la sfârșit.

— Ce s-a întâmplat cu soția? am întrebat. Și cu părinții nepoatei?

— Au murit, mi-a răspuns doamna Coulton. Cred că erau evrei sau ceva.

— Atenție, a intervenit deodată spiridușul, eu n-am nimic cu evreii. Dar în același timp… – S-a întrerupt. – Poate că Hitler nu era chiar prost, la urma urmei.

De data aceasta s-a întors, am reușit să văd, la banda desenată cu gemenii Katzenjammer.

În bucătărie izbucni din nou un hohot de râs copilăresc. Glasul lui Lady Hamilton la șaisprezece ani suna ca la unsprezece. Și totuși, cât de matură, cât de perfectă din punct de vedere tehnic fusese privirea cu care îl întâmpinase pe Bob! Fără îndoială, lucrul cel mai neliniștitor la Rosie era acela că se arăta în același timp inocentă și cunoscătoare, aventurieră calculată și școlăriță cu codițe.

— S-a recăsătorit, a continuat bătrâna, ignorând deopotrivă chicotitul și antisemitismul. Cu o actriță de scenă. Mi-a zis numele ei, dar l-am uitat. În orice caz, n-a durat prea mult. Ea a plecat cu altul. Părerea mea e că și-a meritat-o fiindcă s-a dus cu ea când de fapt avea nevastă în Germania. Mie nu mi se pare bună treaba asta cu divorțatul și măritatul cu bărbatul alteia.

În liniștea care a urmat, am născocit o întreagă biografie pentru omul acesta pe care nu-l întâlnisem niciodată. Tânărul de familie bună din Noua Anglie. Cu o educaţie riguroasă, dar nu până la pedanterie. Înzestrat de la natură, dar nu într-un mod copleșitor care să-l facă să-și dorească să dea viaţa de huzur pe corvoada scrisului profesionist. De la Harvard plecase în Europa, trăise elegant, cunoscuse cei mai buni oameni de peste tot pe unde fusese. Iar apoi – la München, eram convins –

se îndrăgostise. Mi-am imaginat-o pe fată purtând echivalentul german al rochiilor Liberty – fiica vreunui artist de succes sau a unui mecena. Una dintre ființele acelea aproape imateriale, care par să plutească, rezultat al abundenței și al culturii din perioada wilhelmină; o ființă în același timp vagă și intensă, fascinant de imprevizibilă și exasperant de idealistă, *tief*[5] și germană. Tallis se îndrăgostise, se căsătorise, devenise tată în ciuda frigidității soției sale, fusese aproape asfixiat de sentimentalismul opresiv al atmosferei domestice. Cât de proaspete și de sănătoase trebuie să-i fi părut, prin comparație, aerul Parisului și atmosfera din jurul acelei tinere actrițe de pe Broadway pe care o cunoscuse în timpul vacanței petrecute acolo!

La belle Americaine,
Qui rend les hommes fous,
Dans deux ou trois semaines
Partira pour Corfou.[6]

Dar aceasta n-a plecat spre Corfu – sau, dacă a plecat, a făcut-o în compania lui Tally. Și nici nu era frigidă, nici nu plutea, nu era nici vagă, nici intensă, nici profundă, nici sentimentală, nici snoabă când vine vorba de artă. Dar cum *era*? Din nefericire, puțin cam scorpie. Și puținul acela crescuse odată cu trecerea anilor. La vremea când divorțase de ea, era deja în întregime.

Privind în urmă de la înălțimea lui 1947, Tallis cel din imaginația mea putea să vadă cu precizie ce făcuse: de dragul unei plăceri fizice și pentru excitația și satisfacția produse simultan de o închipuire erotică, condamnase o soție și o fiică să moară de mâna unor demenți și condamnase o nepoată la dezmierdările oricărui soldat sau contrabandist cu un buzunar plin de zaharicale sau cu prețul unei mese îndestulătoare.

Fantezii romantice! M-am întors către doamna Coulton.

— Ei, mi-aș fi dorit să-l cunosc, am spus.

— V-ar fi plăcut de el, m-a asigurat ea. Tuturor ne plăcea domnul Tallis. Să vă spun ceva, s-a apucat ea să mi se destăinuie. De fiecare dată când fac drumul până la Lancaster,

la Clubul de Bridge al Doamnelor, mă duc la cimitir doar așa, ca să-l vizitez pe el.

— Și pun rămășag că detestă vizitele tale, a spus spiridușul.

— Zău așa, Elmer, a protestat soția lui.

— Dar l-am auzit cu urechile mele, a insistat domnul Coulton. O repeta întruna. „Dacă mor aici“, zicea, „vreau să fiu îngropat departe, în deșert.“

— A scris asta și în scenariul pe care l-a trimis la studio, am remarcat.

— Chiar așa?

Tonul doamnei Coulton trăda neîncrederea.

— Da, a descris chiar și mormântul în care voia să fie îngropat. Singur singurel, sub un arbore al lui Iosua.

— Aș fi putut să-i zic eu că e ilegal, spuse spiridușul. Asta de când au făcut presiuni antreprenorii de pompe funebre să se dea legea aia în Sacramento. Știu pe cineva care a trebuit să fie deshumat la douăzeci de ani după ce l-au îngropat încolo, după dealuri.

A fluturat din mână în direcția șobolanilor saurieni ai lui Goya.

— L-a costat pe nepotu-său trei sute de dolari până s-a terminat toată tărășenia.

Amintirea aceasta l-a făcut să râdă pe înfundate.

— Eu n-aș vrea să fiu îngropată în deșert, a precizat soția lui cu emfază.

— De ce nu?

— Prea multă singurătate. Nu mi-ar plăcea deloc.

Pe când mă întrebam cu ce subiect să mai continui conversația, tânăra mamă cu pielea albă a coborât scările cu un scutec în mână. S-a oprit un moment să arunce o privire în bucătărie.

— Ascultă, Rosie, a spus ea cu o voce joasă, plină de mânie, ar fi cazul să mai pui și tu umărul la treabă.

Apoi s-a întors și s-a dus spre vestibul, unde o ușă deschisă dezvăluia confortul acelei băi interioare.

— Iar a făcut diaree, a adăugat ea necăjită, trecând pe lângă bunică-sa.

Îmbujorată, cu ochii strălucitori de încântare, viitoarea Lady Hamilton și-a făcut apariția din bucătărie. În spatele ei, în prag, stătea viitorul Hamilton, imaginându-și frenetic că avea să devină Lord Nelson7.

— Buni, a spus fata, domnul Briggs crede că poate să-mi aranjeze o probă pentru un film.

Idiotul! M-am ridicat de pe scaun.

— E vremea să mergem, Bob, i-am spus, știind că era deja prea târziu.

Dinspre ușa pe jumătate deschisă a băii se auzeau plescăielile scutecului limpezit în chiuvetă.

— Ascultă! i-am șoptit lui Bob când am trecut pe-acolo.

— Ce s-ascult?

Am ridicat din umeri. Urechi au, de auzit nu vor s-audă.

În fine, mai aproape de Tallis în carne și oase n-am apucat niciodată să ajungem. În cele ce urmează, cititorul va putea descoperi reflecțiile minții lui. Am tipărit textul piesei *Maimuță și esență* așa cum l-am găsit, fără nici o schimbare și fără nici un comentariu.

1. Ăsta sunt, altfel nu pot (germ.).
2. De la frații José Benito, Joaquin și Alberto de Churriguera, sculptori, decoratori și arhitecți spanioli (sec. XVII-XVIII), reprezentanți ai barocului.
3. Denumirea științifică a babuinului.
4. În original, „Now Is the Hour“ – cântec foarte popular la începutul secolului XX, lansat de o companie de înregistrări australiană și adaptat în Noua Zeelandă, pentru plecarea soldaților maori pe front, în Primul Război Mondial.
5. Profundă (germ.).
6. „Frumoasa americancă ce pe ei,/ Bărbații, îi înnebunea/ În săptămâni vreo două-trei/ Spre Corfu va pleca“ (fr.), Guillaume Apollinaire „Laudă Vameşului“.
7. Aluzie la faptul că Emma, Lady Hamilton, model și actriță, a fost amanta lordului Nelson, viceamiralul.

II
Scenariul

Titluri, generic și, la final, acompaniat de trompete și un cor triumfal de îngeri, numele PRODUCĂTORULUI.

Se schimbă caracterul muzicii, și de-ar mai trăi Debussy s-o compună, ce delicată ar fi, ce aristocratică, perfect purificată de orice lascivitate și îngâmfare wagneriană, de orice vulgaritate straussiană! Fiindcă aici, pe ecran, redat mai bine decât în Technicolor, este ceasul de dinaintea răsăritului. Noaptea pare să zăbovească în întunecimea unei mări aproape netulburate; însă dinspre marginile cerului se înalță o paloare străvezie care trece de la verde la albastru tot mai închis spre zenit. La est încă se mai vede luceafărul de dimineață.

REZONEURUL

Frumusețe de nedescris, pace peste puterea de înțelegere…
Dar, vai, pe ecranul nostru
Această emblemă a unei embleme
Va arăta probabil ca
Ilustrația Domnului Cutare
La un poem de Ella
Wheeler Wilcox.
Din tot sublimul Naturii
Arta prea adesea confecționează
Numai ridicolul.
Dar riscul trebuie asumat;
Pentru că ție, celui din public,
Cumva și cu orice preț,
Prin Wilcox sau mai rău,
Cumva trebuie să ți se amintească,
Să ți se inducă amintirea,
Trebuie să fii implorat să fii dispus să
Înțelegi Cum sunt lucrurile.

În timp ce Rezoneurul vorbește, emblema unei embleme a Eternității se dizolvă într-un interior de cinematograf ocupat în

întregime. Luminile sporesc puțin în intensitate și dintr-odată ne dăm seama că publicul este compus pe de-a-ntregul din babuini frumos îmbrăcați, de ambele sexe și de toate vârstele cuprinse între prima și a doua copilărie.

REZONEURUL

Dar omul, mândrul om,
Învești mântat într-o măruntă putere trecătoare –
Cel mai neștiutor când crede că-i mai sigur.
Esența lui fragilă – maimuță mânioasă,
Se dedă la asemenea trucuri teribile dinaintea slavei cerești,
De face îngerii să plângă.[1]

Imagine cu ecranul, la care maimuțele se uită cu luare-aminte. Într-un decor pe care doar Semiramida sau Metro-Goldwyn-Mayer l-ar fi putut imagina, vedem o femelă de babuin tânără și pieptoasă, într-o cămașă de noapte de un roz sidefiu, cu buzele vopsite în vinețiu, nasul pudrat cu mov și ochii de un roșu înfocat conturați cu rimel. Legănându-se pe cât de voluptuos îi permite scurtimea picioarelor din spate, pășește pe scena puternic iluminată a unui club de noapte și, în aplauzele a două sau trei sute de perechi de mâini păroase, se apropie de microfonul Ludovic al XV-lea. În spatele ei, târându-se în patru labe și strunit cu un lanț din oțel ușor, atașat de o zgardă, vine Michael Faraday.

REZONEURUL

Cel mai neștiutor când crede că-i mai sigur... Și nici nu mai e nevoie să adaug că ceea ce numim noi cunoaștere nu e decât o altă formă a Ignoranței – foarte organizată, desigur, și absolut științifică, dar, din aceeași pricină, cu cât e mai desăvârşită, cu atât dă naştere mai multor maimuțe mânioase. Când Ignoranța era pur și simplu ignoranță, noi eram echivalentul lemurienilor, al saguinilor și al maimuțelor urlătoare. Astăzi, mulțumită Ignoranței Superioare care e cunoașterea noastră, statura omului a ajuns la un asemenea nivel, încât cel mai mărunt dintre noi e un babuin, cel mai grozav, un urangutan sau, dacă se plasează în rândurile Salvatorilor Societății, o Gorilă veritabilă.

Între timp, femela de babuin a ajuns la microfon. Întorcând capul, aruncă o privire la Faraday, care stă în genunchi, încercând să-și îndrepte spinarea încovoiată și dureroasă.

— Jos, domnule, jos!

Tonul îi este categoric; îl șfichiuiește pe bătrân cu biciușca ei de călărie cu mâner de coral. Faraday tresare și se supune, maimuțele din public râd încântate. Ea le trimite bezele, apoi, trăgându-și microfonul mai aproape, își arată dinții formidabili și începe să cânte, într-un contralto cu expirații de alcov, cel mai recent succes de public.

Iubire, Iubire, Iubire…
Iubirea-i însăși esența
A tot ce gândesc, a tot ce fac.
Dă-mi, dă-mi, dă-mi,
Dă-mi detumescența.
De tine e vorba.

Prim-plan cu chipul lui Faraday, pe care se citesc uluire, dezgust, indignare și, în cele din urmă, o asemenea rușine și suferință morală, încât lacrimile încep să-i curgă șiroaie pe obrajii adânc brăzdați.

Montaj de secvențe cu Poporul Ascultător de Radio, urmărind transmisia.

O gospodină babuin prăjind cârnați, în timp ce difuzorul îi aduce împlinirea în imaginație și exacerbarea în realitate a dorințelor sale celor mai inexprimabile.

Un prunc babuin stând în picioare în pătuțul lui, întinzându-se să ajungă la radioul portabil de pe comodă și rotind scala până la promisiunea detumescenței.

Un finanțist babuin între două vârste, întrerupându-se din citirea știrilor de la bursă ca să asculte, cu ochii închiși și cu un zâmbet extatic. Dă-mi, dă-mi, dă-mi, dă-mi.

Doi adolescenți babuini, pipăindu-se pe muzică într-o mașină parcată. *„De tine e vorba – aaa.“* Prim-plan cu guri și labe.

Din nou cadru pe lacrimile lui Faraday. Cântăreața se întoarce, îi surprinde expresia chinului de pe chip, scoate un răcnet de furie și îl ia la bătaie cu lovituri sălbatice, în timp ce publicul aplaudă tumultuos. Pereții de aur și jasp ai clubului de

noapte se evaporă și, pentru o clipă, vedem silueta maimuței și pe cea a inteligenței pe care o ține prizonieră conturate pe fundalul clarobscur de la revărsatul zorilor din prima secvență. Apoi amândouă se întunecă și rămâne doar emblema unei embleme a Eternității.

REZONEURUL

Oceanul, planeta strălucitoare, cleștarul fără margini al cerului – cu siguranță îți amintești de ele! Cu siguranță! Sau e posibil să fi uitat, ori poate nici să nu fi descoperit vreodată ce se află dincolo de Grădina Zoologică mentală și de Azilul interior, și de întregul Broadway de teatre imaginare, în care singurul nume iluminat este întotdeauna al tău?

Camera panoramează cerul, iar acum conturul negru și zimțat al unei insule stâncoase întrerupe linia orizontului. Prin dreptul insulei trece o goeletă mare, cu patru catarge. Ne apropiem și vedem că ambarcațiunea arborează culorile Noii Zeelande și că se numește Canterbury. Căpitanul și un grup de pasageri se află la balustradă și se uită cu luare-aminte către est. Privim prin binoclurile lor și descoperim linia unei coaste lipsite de vegetație. Apoi, aproape pe neașteptate, soarele răsare din spatele unor munți îndepărtați.

REZONEURUL

Această nouă zi însorită este ziua de douăzeci februarie 2108, iar acești oameni sunt membri ai Expediției Neo-Zeelandeze de Redescoperire a Americii de Nord. Cruțată de beligeranții celui de-al Treilea Război Mondial – și nici n-ar mai fi nevoie să precizez că nu din motive umanitare, ci pur și simplu pentru că, asemenea Africii Ecuatoriale, era prea îndepărtată ca să merite să pierzi timpul încercând s-o razi de pe fața pământului –, Noua Zeelandă a supraviețuit și chiar a ajuns la o modestă prosperitate în izolarea ei, care, din cauza condițiilor periculos de radioactive din restul lumii, a rămas aproape absolută pentru mai bine de un secol. Acum, că pericolul a trecut, iată-i pe primii exploratori plecați de aici să redescopere America dinspre vest. Iar între timp, de cealaltă parte a lumii, negrii își croiesc drum de-a lungul Nilului și traversează Mediterana. Ce

splendoare de dansuri tribale în sălile invadate de lilieci ale Mamei Parlamentelor[2]! Și labirintul de la Vatican – ce mai loc grozav în care să celebrezi ritualurile persistente și complexe ale circumciziei feminine! Cu toții primim exact ce-am cerut.

Scena se întunecă; se aude zgomotul unei împușcături. Când se aprind din nou luminile, îl vedem pe doctorul Albert Einstein stând pe vine, ținut în lesă, în spatele unui grup de babuini în uniforme.

Camera se deplasează peste un no-man's-land îngust de sfărâmături, copaci frânţi și leșuri, după care se oprește asupra unui al doilea grup de animale, purtând însemne diferite și un alt drapel, dar cu același doctor Albert Einstein, dus cu exact același fel de lesă, ghemuit pe după cizmele lor înalte. Pe sub aureola de păr ciufulit, chipul bun, inocent, afișează o expresie de uluire îndurerată. Camera se plimbă întruna de la Einstein la Einstein. Cadre strânse ale celor două fețe identice, privind una la cealaltă cu îngândurare printre cizmele de piele lustruită ale stăpânilor lor.

Pe coloana sonoră, vocea, saxofoanele și violoncelele continuă să tânjească după detumescență.

— Tu ești, Albert? întreabă șovăitor unul dintre Einsteini.

Celălalt încuviințează dând încet din cap.

— Albert, mă tem că da.

Pe deasupra capetelor, stindardele armatelor potrivnice încep deodată să fluture în briza înviorătoare. Modelele colorate se desfășoară, apoi se reîmpăturesc, se dezvăluie și din nou se ascund.

REZONEURUL

Dungi verticale, dungi orizontale, cercuri și cruci, vulturi și baroase. Simple însemne arbitrare. Dar fiecare realitate căreia i s-a atașat un însemn intră ca urmare sub influența semnului ei. Goswami și Ali trăiau cândva în pace. Dar eu mi-am făcut un steag, tu ți-ai făcut un steag, toți copiii Dumnezeului-Babuin și-au făcut steaguri. Așadar, Ali și Goswami și-au făcut și ei steaguri; și imediat, din cauza steagurilor, a devenit drept și cuvenit ca acela cu prepuț să-l spintece pe cel fără prepuț, iar

circumcisul să-l împuște pe cel necircumcis, să-i pângărească femeia și să-i perpelească odraslele la foc mic.

Între timp însă, pe deasupra drapelelor plutesc aglomerări uriașe de nori, iar dincolo de nori se află acel vid albastru care e emblema Esenței noastre fragile, iar la baza catargului cresc grâul, orezul verde-smarald și meiul. Pâine pentru trup și pâine pentru spirit. Alegerea noastră se face între pâine și drapel. Iar drapelul, nici nu mai e nevoie s-o spun, este ceea ce am ales aproape în unanimitate.

Camera coboară de la steaguri la cei doi Einstein și trece de la ei la preadecoratul Stat Major din fundal. Toți deodată și în același timp cu cei doi mareșalisimi răcnesc un ordin. Imediat, din fiecare tabără, se ivesc tehnicieni babuini cu echipament pentru emiterea de aerosoli complet motorizat. Pe rezervoarele sub presiune ale uneia dintre armate scrie cu vopsea SUPER-TULAREMIE, pe cele ale oponenților, RĂPCIUGĂ AMELIORATĂ, GARANTAT 99,44% PURĂ. Fiecare grup de tehnicieni este însoțit de mascota sa, Louis Pasteur, trasă de lanț. Pe coloana sonoră mai stăruie o reminiscență a fetei-babuin. *Dă-mi, dă-mi, dă-mi, dă-mi detumescența…* Apoi voluptuoasa linie melodică se transformă în „Tărâm de speranță și de glorie“[3], cântată de ansamblul unor fanfare și de un cor compus din paisprezece mii de voci.

REZONEURUL

Ce tărâm, mă întrebați? Iar eu răspund:
Orice tărâm din vechime.
Iar gloria, desigur, e a Regelui-Maimuță.
Cât despre speranță –
Bieții de voi, speranță nu există,
Doar probabilitatea aproape infinită
De-a ajunge dintr-odată,
Sau, dacă nu, centimetru cu centimetru chinuitor,
La suprema și iremediabila
Detumescență.

Gros-plan cu labe pe robinete; apoi camera se trage înapoi. Din rezervoarele presurizate, două limbi de ceață galbenă încep să se desfășoare una către cealaltă, greoi, peste no-man’s-land.

REZONEURUL

Răpciugă, prieteni, răpciugă – o boală a cailor, neobișnuită printre oameni. Dar n-aveți teamă, Știința poate foarte ușor s-o facă universală. Iar acestea sunt simptomele ei. Dureri violente în toate încheieturile. Pustule pe tot corpul. Umflături aspre pe sub piele, care în cele din urmă se sparg și se transformă în răni cangrenate. Între timp, membrana mucoasă a nasului se inflamează și elimină o abundență de puroi puturos. În interiorul nărilor se formează rapid ulcere care distrug osul și cartilajul din jur. Din nas, infecția se extinde la ochi, gură, gâtlej și bronhii. Trei săptămâni mai târziu, majoritatea pacienților sunt morți. Grija ca *toți* să moară este în sarcina unora dintre acei tineri și străluciți doctori docenți aflați în slujba guvernării voastre. Și nu doar a guvernării voastre: a tuturor celorlalți organizatori, aleși sau autonumiți, ai schizofreniei colective mondiale. Biologi, patologi, fiziologi – iată-i, după o zi grea în laborator, întorcându-se acasă la familiile lor! O îmbrățișare de la nevestica dragă. O hârjoneală cu copiii. O cină liniștită cu prietenii, urmată de o seară cu muzică de cameră sau conversație inteligentă despre politică și filozofie. După aceea patul la ora unsprezece și familiarele momente extatice ale iubirii maritale. Iar dimineața, după micul dejun cu suc de portocale și cereale, pleacă din nou la slujbele lor, unde trebuie să descopere metode prin care încă și mai multe familii identice cu ale lor pot fi infectate cu tulpini încă și mai mortale de *bacillus mallei*.

O altă comandă răstită se aude dinspre mareșalisimi. Dintre maimuțele în bocanci responsabile de aprovizionarea celor două armate cu genii se aude câte o șfichiuire violentă de bici, apoi zvâcnitura leselor.

Prim-plan cu cei doi Einstein, care încearcă să opună rezistență.

— Nu, nu… nu pot.

— Vă spun că nu pot.

— Trădătorule!

— Antinaționalule!

— Comunist mârșav!

— Burghez fascist împuțit!

— Imperialist roșu!
— Capitalist monopolist!
— Ia de-aici!
— Ia de-aici!

Lovit, biciuit, pe jumătate sugrumat, fiecare dintre Einsteini e târât în cele din urmă către un fel de gheretă de paznic. În interiorul acestor gherete se află panouri de control cu scale, butoane și comutatoare.

REZONEURUL

E evident, cu siguranță.
N-o știe orice puști de școală?
Maimuța își alege scopul; a omului e doar metoda.
Codoașă pentru Papio, trezorieră la babuini,
Rațiunea vine fuga, dornică să valideze;
Vine un pupincurist cu Filozofia, ploconindu-se la tirani;
Vine un proxenet pentru Prusia, cu Istoria patentată a lui Hegel;
Vine cu Medicina să-i administreze afrodiziacul Regelui-Maimuță;
Vine în rime, cu Retorica, să-i scrie discursurile;
Vine cu Calculul să-i țintească rachetele
Cu precizie către orfelinatul de peste ocean;
Vine, după ce-a fixat ținta, cu tămâie ca s-o implore
Cu evlavie pe Maica Noastră să lovească în plin.

Fanfarele cedează locul celui mai siropos Wurlitzer[4], iar „Tărâm de speranță și de glorie“, lui „Înainte, soldați creștini“[5]. Urmat de însuși preacucernicul Vicar și de Adunarea Canonicilor, Preasfinția Sa, Episcopul-Babuin al Bronxului, înaintează maiestuos, ținându-și cârja în laba împodobită cu giuvaeruri, ca să le dea binecuvântarea celor doi mareșalisimi și acțiunilor lor patriotice.

REZONEURUL

Biserică și Stat
Lăcomie și Ură:
Două Persoane-Babuini într-o Gorilă Supremă.

TOATĂ LUMEA

Amin, amin.

EPISCOPUL

In nomine Babuini…

Pe coloana sonoră se aud doar *vox humana*[6] și vocile îngerești ale coriștilor.

— Cu (*desc*) Crucea lui (*pp*) Isus, (*ff*) înainte mergătoare.

Labe uriașe îi saltă pe Einsteini în picioare și, în prim-plan, îi apucă de încheieturi. Călăuzite de maimuțe, degetele acelea, care au scris ecuații și au interpretat muzica lui Johann Sebastian Bach, se apropie de comenzile de pornire și, împotrivindu-se cu oroare, le apasă încet. Se aude un clic scurt, urmat de o lungă tăcere, care într-un târziu este întreruptă de vocea Rezoneurului.

REZONEURUL

Chiar și la viteze supersonice, rachetele vor avea nevoie de un timp considerabil ca să-și atingă destinația. Deci ce-ați zice, băieți, de un mic dejun frugal cât așteptăm Judecata de Apoi?

Maimuțele își deschid ranițele, le aruncă celor doi Einsteini niște pâine, câțiva morcovi și vreo două sau trei cuburi de zahăr, apoi se pun pe băut rom și înfulecat parizer.

Fondu către puntea goeletei, unde oamenii de știință din Expediția de Redescoperire iau și ei micul dejun.

REZONEURUL

Iar aceștia sunt o parte dintre supraviețuitorii acelei Judecăți. Ce oameni agreabili! Și civilizația pe care o reprezintă – și ea e agreabilă. Nimic foarte incitant sau spectaculos, desigur. Fără Partenonuri sau Capele Sixtine, fără alde Newton, Mozart sau Shakespeare; dar și fără alde Ezzelino, Napoleon, Hitler sau Jay Gould, fără Inchiziții sau NKVD-uri, fără epurări, pogromuri sau linșaje. Fără culmi sau abisuri, dar cu lapte din belșug pentru copii și cu un IQ mediu rezonabil de ridicat și toate cele, în felul lor domol, provincial, sunt pe de-a-ntregul confortabile, raționale și umane.

Unul dintre bărbați ridică binoclul la ochi și se uită spre țărmul aflat acum la doar doi, trei kilometri depărtare. Dintr-odată scoate o exclamație de uimire și încântare.

— Uitați-vă!

Le oferă binoclul însoțitorilor săi.

— Pe creasta dealului.

Se uită și ceilalți.

Plan la distanță cu dealuri scunde. În punctul cel mai înalt al crestei se conturează pe cer siluetele a trei sonde petroliere precum echipamentul unei cavalerii modernizate și eficientizate.

— Petrol! răcnește încântat al doilea observator. Și sondele sunt încă în picioare.

— Încă în picioare?

Uimire generală.

— Asta înseamnă – spune bătrânul profesor Craigie, geologul – că n-are cum să fi fost cine știe ce explozie prin zonă.

— Dar nici nu e nevoie să ai explozii, explică un coleg de la Departamentul de Fizică Nucleară. Gazele radioactive fac treaba la fel de eficace și pe arii mult mai mari.

— Se pare că voi uitați de bacterii și de virusuri, intervine profesorul Grampian, biologul, pe tonul celui care se simte desconsiderat.

Tânăra lui soție, care nu e decât antropolog și prin urmare nu are cu ce să contribuie la discuția în contradictoriu, se mulțumește să-l străpungă pe fizician cu o privire țâfnoasă.

Cu un aer sportiv în hainele ei de tweed, dar în același timp extrem de inteligent în spatele ochelarilor cu rame de baga, domnișoara Ethel Hook, de la Departamentul de Botanică, le reamintește că, aproape sigur, s-a făcut uz pe scară largă de boli ale plantelor. Pentru confirmarea afirmațiilor sale, se întoarce către colegul ei, doctorul Poole, care dă din cap aprobator.

— Bolile plantelor alimentare, spune el în maniera profesorală ce-i e specifică, ar avea un efect cu rază lungă de acțiune și nu mai puțin hotărâtor decât cel produs de materialul fisionabil sau de pandemiile provocate artificial. Gândiți-vă, spre exemplu, la cartof…

— Dar de ce să-ți bați capul cu asemenea trăsnăi? exclamă fără menajamente inginerul grupului, doctorul Cudworth. Dărâmi apeductele și se termină totul într-o săptămână. Fără apișoară nu e viețiișoară.

Încântat de propria-i glumă, râde în hohote.

Între timp, doctorul Schneeglock, psihologul, stă și ascultă, zâmbind cu un dispreț greu de ascuns.

— Dar de ce să-ți bați capul cu apeductele? întreabă el. Tot ce trebuie să faci e să-ți amenințivecinii cu o armă de distrugere în masă. Panica va face restul. Aduceți-vă aminte ce efect a avut tratamentul psihologic în New York, de exemplu. Transmisiile pe unde scurte de peste ocean, titlurile din ziarele de seară. Și imediat s-a ajuns la opt milioane de oameni care s-au omorât călcându-se în picioare pe poduri și prin tuneluri. Și supraviețuitorii împrăștiați pe coclauri, ca lăcustele, ca o hoardă de șobolani purtători de ciumă. Contaminând sursele de apă. Răspândind tifos, difterie și boli venerice. Mușcând, zgâriind, jefuind, ucigând, violând. Hrănindu-se cu câini morți și cu leșurile copiilor. Împușcați fără avertisment de fermieri, bătuţi de poliție, întâmpinați cu mitralierele de poliția statală, spânzurați de justițiarii de ocazie. Și același lucru se petrecea la Chicago, Detroit, Philadelphia, Washington; la Londra și la Paris; la Bombay, Shanghai și Tokyo; la Moscova, la Kiev, la Stalingrad; în fiecare capitală, în fiecare centru industrial, în fiecare port, în fiecare nod de cale ferată, peste tot în lume. Nici un foc de armă nu se trăsese, iar civilizația era deja în ruine. De ce li s-o fi părut soldaților că e nevoie să-și folosească bombele, zău că nu-mi pot imagina.

REZONEURUL

Dragostea alungă spaima; dar și invers, spaima alungă dragostea. Și nu doar dragostea. Spaima alungă și inteligența, alungă bunătatea, alungă orice idee de frumos și de adevăr. Ceea ce rămâne este disperarea mută sau forțat glumeață a celui care este conștient de Prezența respingătoare din colțul camerei și care știe că ușa e încuiată, că nu există nici o fereastră. Iar acum creatura înaintează amenințător. El simte o mână pe braț și în nări, respirația împuțită, în timp ce ajutorul de călău se apleacă spre el aproape cu tandreţe.

— E rândul tău, frățioare. Fii amabil și vino pe-aici.

Și într-o clipă groaza tăcută se preschimbă într-o frenezie pe cât de violentă, pe atât de zadarnică. Nu mai este un om printre semenii săi oameni, nu mai este o ființă rațională care

articulează cuvinte către alte ființe raționale; e doar un animal rănit, urlând și zbătându-se în capcană. Pentru că, în cele din urmă, spaima alungă până și umanitatea din om. Iar spaima, prieteni, spaima este însăși baza și fundamentul vieții moderne. Spaima de mult trâmbiţată tehnologie care, în timp ce ne ridică standardul de viață, ne sporește probabilitatea de-a muri în chip violent. Spaima de știința care ia cu o mână încă și mai mult decât oferă atât de generos cu cealaltă. Spaima de instituțiile demonstrabil funeste pentru care, în loialitatea noastră sinucigașă, suntem gata să ucidem și să murim. Spaima de Marii Oameni pe care i-am ridicat, în uralele mulțimii, la un nivel de putere pe care ei îl folosesc, inevitabil, ca să ne omoare și să ne facă sclavi. Spaima de Războiul pe care nu ni-l dorim, și totuși facem tot ce ne stă în puteri să-l abatem asupra noastră.

Pe când Rezoneurul vorbește, un fondu ne duce către petrecerea câmpenească a babuinilor care îi țin captivi pe cei doi Einsteini. Mănâncă și beau cu poftă, în vreme ce primele două măsuri din „Înainte, soldaţi creştini“ se repetă la nesfârșit, din ce în ce mai rapid, din ce în ce mai gălăgios. Dintr-odată muzica este întreruptă de un șir de explozii colosale. Întuneric. Un zgomot prelung, asurzitor, de zdrobire, sfâșiere, răcnete și gemete. Apoi liniște și lumina sporind în intensitate, și din nou este ceasul de dinaintea răsăritului, cu luceafărul de dimineață și cu muzica delicată, pură.

REZONEURUL

Frumusețe de nedescris, pace peste puterea de înțelegere…

În depărtare, de sub linia orizontului, o coloană de fum rozaliu se înalță către cer, se umflă ca o uriaşă ciupercă otrăvitoare și rămâne așa, suspendată, eclipsând planeta solitară.

Din nou fondu către scena picnicului. Au murit toți babuinii. Desfigurați îngrozitor de arsuri, cei doi Einsteini zac unul lângă altul sub rămășițele unui măr înflorit. La mică distanță, dintr-un rezervor sub presiune continuă să se scurgă Răpciuga Ameliorată.

PRIMUL EINSTEIN

E nedrept, nu-i cinstit…

AL DOILEA EINSTEIN
Noi, care n-am făcut niciodată rău nimănui.

PRIMUL EINSTEIN
Noi, care am trăit numai pentru Adevăr.

REZONEURUL
Și tocmai de aceea muriți în serviciul criminal al babuinilor. Pascal a explicat totul acum mai bine de trei sute de ani. „Idolatrizăm adevărul; căci adevărul fără caritate nu este Dumnezeu, ci imaginea și idolul său, pe care nu trebuie nici să le iubim, nici să le slăvim.“ Ați trăit pentru adorarea unui idol. Dar, la examinarea finală, numele fiecărui idol este Moloh. Așa ați ajuns unde-ați ajuns, prieteni, așa ați ajuns aici.

Răscolită brusc de o rafală de vânt, ceața-molimă adormită avansează fără zgomot, trimite învârtejindu-se printre florile de măr o trombă de aburi în culoarea puroiului, apoi coboară și înghite cele două siluete întinse pe jos. Un țipăt înăbușit anunță moartea prin sinucidere a științei secolului douăzeci.

Fondu către un loc de pe coasta Californiei de Sud, la circa treizeci și șase de kilometri vest de Los Angeles. Oamenii de știință care participă la Expediția de Redescoperire tocmai debarcă dintr-o balenieră. În fundal se vede un uriaș canal colector, sfărâmat în secțiunea care pătrunde în ocean.

REZONEURUL
Partenonul, Colosseumul –
Splendoarea de cândva a Greciei, măreția etcetera[7].
Și iată-le pe toate celelalte –
Teba și Copán, Arezzo și Ajanta;
Bourges, punând stăpânire cu forța pe cer,
Și Sfânta înțelepciune, plutind tihnit.
Însă gloria de odinioară a Reginei Victoria
Rămâne incontestabil W.C.-ul;
Măreția de odinioară a lui Franklin Delano
E această conductă de scurgere, de departe cea mai mare din lume –
Secată acum și sfărâmată, I-Cabod, I-Cabod[8];
Și încărcătura ei de prezervative (care plutește neîncetat,

Precum speranța, precum luxura) nu mai albește
Această plajă solitară cu o galaxie de anemone
Sau de margarete.

Între timp, oamenii de știință, cu doctorul Craigie în frunte, au traversat plaja, s-au cățărat pe stânca joasă și traversează acum întinderea nisipoasă și erodată în direcția sondelor petroliere de pe dealurile din depărtare.

Camera se oprește asupra doctorului Poole, botanistul-șef al expediției. Ca o oaie la păscut, se deplasează de la o plantă la alta, examinând florile cu lupa, adunând mostre în cutia de colectare, luând notițe într-un carnețel negru.

REZONEURUL

Ei bine, iată-l pe eroul nostru, doctorul în științe Alfred Poole. Mai cunoscut studenților și mai tinerilor săi colegi drept Stagnant Poole[9]. Și, vai! porecla este dureros de nimerită. Fiindcă, deși nu este neprezentabil, după cum puteți vedea, deși este membru al Societății Regale a Noii Zeelande și nicidecum vreun zevzec, în circumstanțele vieții cotidiene, inteligența lui pare doar potențială, iar farmecul său nu depășește stadiul latenței. Este ca și cum ar trăi într-o vitrină, vede și poate fi văzut, dar niciodată nu ia contact cu lumea. Iar de vină pentru această stare a lucrurilor, după cum se grăbește să-ți explice doctorul Schneeglock, de la Departamentul de Psihologie, este devotata lui mamă, profund văduvă – acea sfântă, acel pilastru al tăriei sufletești, acel vampir, care continuă să stea în capul mesei dimineața, care îi spală cu mâinile ei cămășile de mătase și îi cârpește ciorapii ca într-un sacrificiu ritualic.

Intră acum în cadru domnișoara Hook – într-o răbufnire de entuziasm.

— Nu-i așa că-i captivant, Alfred? exclamă ea.

— Foarte, încuviințează politicos doctorul Poole.

— Să vezi *Yucca gloriosa* în habitatul ei natural – cine și-ar fi imaginat că vom avea vreodată o asemenea șansă? Și *Artemisia tridentata*.

— *Artemisia* mai are câteva flori, spune doctorul Poole. Observi ceva neobișnuit la ele?

Domnișoara Hook le cercetează și clatină din cap.

— Sunt mult mai mari decât în descrierile din manualele vechi, spune el pe un ton de surescitare atent stăpânită.

— Mult mai mari? repetă ea și se luminează la față. Alfred, doar nu crezi că…?

Doctorul Poole încuviințează dând din cap.

— Aş putea să pun pariu, spune el. Tetraploidie. Provocată de iradierea cu raze gama.

— Oh, Alfred, exclamă ea în extaz.

REZONEURUL

În hainele ei de tweed și cu ochelarii cu rame de baga, Ethel Hook se numără printre acele tinere debordând de energie şi sănătate, uimitor de eficiente și teribil de englezoaice, cu care, exceptând cazul în care ești la fel de viguros, la fel de englez și încă și mai eficient, ar fi de preferat să nu te căsătorești. Acesta fiind probabil și motivul pentru care, la treizeci și cinci de ani, Ethel tot nu și-a găsit un soț. Nu și-a găsit soț dar, îndrăznește să spere, situația asta n-are să mai dureze mult. Fiindcă, deși dragul de Alfred încă n-a cerut-o de nevastă, ea știe (și știe că și el știe) că asta e dorința cea mai fierbinte a mamei lui –, iar Alfred e cel mai ascultător fiu din lume. Și-apoi, au atât de multe în comun – botanica, universitatea, poeziile lui Wordsworth. Se simte încrezătoare că totul se va aranja înainte de întoarcerea lor la Auckland – ceremonia simplă, oficiată de bunul doctor Trilliams, luna de miere în Alpii de Sud, întoarcerea la iubita lor căsuță din Mount Eden, iar apoi, după optsprezece luni, primul copilaș…

Cadru cu ceilalți membri ai expediției, care urcă dealul cu greu către sondele petroliere. Profesorul Craigie, conducătorul lor, se oprește să se șteargă de sudoare și să-și treacă în revistă efectivele.

— Unde-i Poole? întreabă el. Și Ethel Hook?

Cineva arată cu degetul și, într-un plan general, vedem siluetele îndepărtate ale celor doi botaniști.

Camera revine la profesorul Craigie, care își face mâinile pâlnie la gură și strigă:

— Poole, Poole!

— De ce nu-i lași să-și vadă de mica lor idilă? întreabă binevoitorul Cudworth.

— Idilă, zău așa! pufnește disprețuitor doctorul Schneeglock.

— Dar se vede limpede că ea e foarte tandră cu el.

— Pentru o idilă e nevoie de doi.

— Poți să te bazezi pe femeie că-l va face pe bărbat să-i ceară mâna.

— La fel de bine te-ai putea aștepta să comită incest cu maică-sa, spune cu emfază doctorul Schneeglock.

— Poole! răcnește din nou profesorul Craigie și se întoarce către ceilalți: Nu-mi place când rămâne cineva în urmă, adaugă el pe un ton iritat. În țară străină… Nu se știe niciodată.

A început iar să răcnească.

Înapoi la doctorul Poole și domnișoara Hook. Amândoi aud chemarea de departe, ridică privirea de la *Artemisia* lor tetraploidă, fac cu mâna și pornesc pe urmele celorlalți. Deodată doctorul Poole zărește ceva care îl face să scoată un țipăt.

— Uite!

Și arată cu degetul într-acolo.

— Ce e?

— *Echinocactus hexaedrophorus*… și cel mai frumos specimen cu putință.

Plan întreg din perspectiva lui cu un bungalou dărăpănat printre tufișurile de artemisia. Apoi un prim-plan cu cactusul care crește între două dale, în apropierea ușii de la intrare. Camera revine la doctorul Poole, care scoate din teaca de piele de la centură o scafă lungă și îngustă.

— Doar n-ai de gând să-l scoți din pământ!

El îi răspunde apropiindu-se de locul în care crește cactusul și lăsându-se pe vine lângă el.

— Profesorul Craigie o să se supere amarnic, protestează domnișoara Hook.

— Păi, atunci, dă fuga și fă-l să tacă.

Ea îl privește câteva clipe cu o expresie îngrijorată.

— Nu suport să te las singur, Alfred.

— Vorbești de parcă aș avea cinci ani, răspunde el iritat. Dă-i drumul când îți spun.

Îi întoarce spatele și se apucă de săpat.

Domnișoara Hook nu se supune imediat, ci mai rămâne o vreme uitându-se la el în tăcere.

REZONEURUL

Tragedia este farsa care ne atrage compătimirea, farsa este tragedia care li se întâmplă altora. Dinamic și nonșalant, vioi și eficient, acest obiect al satirei celei mai facile este în același timp subiectul unui jurnal intim. Ce apusuri înflăcărate a văzut ea și a încercat zadarnic să descrie! Ce nopți de vară catifelate și voluptuoase! Ce zile de primăvară de-o frumusețe poetică! Ah, și torenții de sentimente, tentațiile, speranțele, bătaia inimii stăpânite de pasiune, dezamăgirile umilitoare! Iar acum, după atâția ani, după ce a participat la atâtea ședințe de comitet, după ce a ținut atâtea prelegeri și a corectat atâtea lucrări de examen, acum simte în sfârșit că Dumnezeu, pe căile Sale nebănuite, a făcut-o responsabilă pentru bărbatul acesta nefericit și neajutorat. Și pentru că e nefericit și neajutorat, ea îl iubește nu în sens romantic, desigur –, nu așa cum l-a iubit pe nemernicul cârlionțat care, acum cincisprezece ani, a făcut-o să-și piardă capul și apoi s-a însurat cu fata acelui antreprenor bogat –, dar nu mai puțin sincer, cu o tandrețe profundă, protectoare.

— În regulă, spune ea într-un târziu. O iau înainte. Dar promite-mi că nu stai mult.

— Sigur că nu stau mult.

Ea se întoarce și pleacă. Doctorul Poole privește în urma ei; apoi, cu un oftat de ușurare că se află din nou singur, se pune iar pe săpat.

REZONEURUL

„Niciodată“, își repetă în sinea lui, „niciodată! Orice-ar zice mama“. Pentru că, deși o respectă pe domnișoara Hook ca botanistă, se bazează pe ea ca organizatoare și o admiră ca persoană cu principii nobile, ideea de-a se uni carnal cu ea îi e de neconceput, așa cum i-ar fi violarea Imperativului Categoric.

Deodată, în spatele lui, trei bărbați care par puși pe rele, cu bărbi negre, murdari și jerpeliți ies fără zgomot dintre ruinele casei, rămân câteva clipe în poziție de atac, apoi se aruncă

asupra botanistului care nu bănuiește nimic și, înainte ca el să apuce măcar să scoată un țipăt, îi vâră un căluș în gură, îi leagă mâinile la spate și îl târăsc într-o viroagă, departe de ochii însoțitorilor lui.

Fondu către o vedere panoramică a Californiei de Sud de la zeci de kilometri altitudine, din stratosferă. În timp ce camera plonjează către sol, auzim vocea Rezoneurului.

REZONEURUL

Marea cu norii ei, munții albăstriu-aurii,
Văile înghiţite de întunericul indigo,
Uscăciunea întinderilor în culoarea blănii de leu,
Râurile de pietriș și nisip alb.
Iar în mijlocul lor, Orașul îngerilor.
O jumătate de milion de case,
Opt mii de kilometri de străzi,
Un milion și jumătate de autovehicule
Și mai multe obiecte de cauciuc decât are Akronul,
Mai mult celuloid decât au sovieticii,
Mai mult nailon decât în New Rochelle,
Mai multe sutiene ca-n Buffalo,
Mai multe deodorante ca-n Denver
Mai multe portocale decât oriunde,
Cu fete mai mari și mai bune –
Marea Metroporâtură a Vestului.

Iar acum ne aflăm la doar opt kilometri altitudine și devine tot mai evident că marea Metroporâtură este un oraș-fantomă, care a fost cândva cea mai mare oază din lume și care acum este maidanul cu cea mai mare aglomerare de ruine din lume. Nimic nu mișcă pe străzi. Vântul a împins dune de nisip peste beton. N-a mai rămas nici o urmă a bulevardelor mărginite de palmieri și arbori de piper peruvian.

Camera coboară deasupra unui cimitir mare, rectangular, care se întinde între blocurile-turn din beton armat ale Hollywoodului și cele de pe Wilshire Boulevard. Aterizăm, intrăm pe sub un portal, savurăm plimbarea relaxată prin dreptul monumentelor funerare. O minipiramidă. O gheretă în stil gotic. Un sarcofag de marmură ornamentat cu îngeri

înlăcrimaţi. Statuia în mărime mai mult decât naturală a Heddei Boddy – „poreclită cu afecțiune“, spune inscripția de pe piedestal, „Iubita Numărul Unu a Publicului. Agață-te de steaua ta![10]“. Urmăm și noi cărarea mai departe; și deodată, în mijlocul acestei părăginiri, își face apariția un mic grup de ființe umane. Sunt patru bărbați cu bărbi impozante, destul de murdari, și două femei tinere, cu toții dând de zor la lopată în interiorul sau în jurul unui mormânt deschis, îmbrăcați identic, cu cămăși și pantaloni rufoase, din pânză ţesută în casă. Peste îmbrăcămintea aceasta grosolană, fiecare dintre ei poartă câte un mic șorț pătrat, pe care este brodat cu lână stacojie cuvântul NU. Pe lângă șorțuri, fetele poartă și nişte petice rotunde pe sâni, iar la spate, unele ceva mai mari, pe șezutul pantalonilor. Trei negații fără echivoc ne întâmpină când se apropie de noi și încă două, ca niște vorbe grele aruncate peste umăr, când se îndepărtează.

Muncitorii sunt supravegheați de pe acoperișul unui mausoleu alăturat, de un bărbat la vreo patruzeci și cinci de ani, solid, cu ochi întunecați și cu nas acvilin, de corsar algerian. O barbă neagră și cârlionțată îi scoate în evidență moliciunea umedă și roșeața buzelor pline. Oarecum în dezacord, poartă un costum gri-deschis croit după moda mijlocului de secol douăzeci, puțin cam mic pentru el. Când îl zărim prima dată, e ocupat să-și taie unghiile.

Camera revine la săpători. Unul dintre ei, cel mai tânăr și mai chipeș, se oprește din săpat, aruncă pe furiș o privire la supraveghetorul de sus și, văzându-l preocupat de propriile-i unghii, întoarce o privire intens senzuală către fata durdulie care stă lângă el, cocârjată peste cazma. Gros-plan cu cele două petice prohibitive: NU și din nou NU, mărindu-se întruna, pe măsură ce crește dorința din ochii lui. Deja făcute căuș la gândul deliciosului contact, mâinile i se întind nesigure, ezitante; apoi, cu un zvâcnet, când conștiința prevalează asupra tentației, se trag înapoi. Mușcându-și buza, tânărul se întoarce cu spatele și, cu un zel dublu, se apucă iar de săpat.

Deodată o cazma lovește ceva tare. Se aude un țipăt de încântare, urmat de o zarvă de eforturi conjugate. În momentul

următor, un sicriu frumos din mahon este săltat şi pus pe pământ.

— Forțați-i capacul.

— Bine, Șefule.

Auzim scârțâitul și trosnetul lemnului despicat.

— Bărbat sau femeie?

— Bărbat.

— Foarte bine! Răsturnați-l!

Cu un hei-rup, înclină sicriul și cadavrul se rostogolește în nisip. Cel mai vârstnic dintre săpătorii bărboși îngenunchează lângă el și se apucă să-l ușureze metodic de ceas și de bijuterii.

REZONEURUL

Mulțumită climatului uscat și artei îmbălsămării, rămășițele directorului general al Fabricii de bere Regula de Aur arată ca și cum ar fi fost înhumate mai ieri. Obrajii îi sunt încă rozalii de la fardul aplicat de antreprenorul de pompe funebre pentru priveghi. Cusute într-un zâmbet veşnic, colțurile gurii, întoarse în sus, îi conferă feței rotunde, cu aspect de clătită groasă, expresia înnebunitor de enigmatică a unei Madonne a lui Boltraffio.

Un bici șfichiuiește deodată peste umerii săpătorului îngenunchiat. Camera se retrage și îl dezvăluie pe Șef într-o atitudine amenințătoare, cu biciul în mână, precum întruparea divinei Răzbunări, din înaltul Sinaiului său de marmură.

— Înapoiază inelul ăla.

— Ce inel? îngaimă omul.

Drept răspuns, șeful îi administrează încă vreo două, trei lovituri de bici.

— Nu, nu… te rog! Au! Îl dau înapoi. Gata!

Vinovatul își bagă două degete în gură și, după ce bâjbâie puțin, trage afară frumosul inel cu diamant pe care berarul decedat și l-a cumpărat pe vremea când afacerea îi mergea încurajator de bine, în al Doilea Război Mondial.

— Pune-l acolo cu celelalte lucruri, poruncește Șeful și, după ce omul se supune, continuă cu o satisfacție cruntă: Douăzeci și cinci de bice, asta o să primești *tu* diseară.

Printre hohote de plâns, omul cerșește îndurare – doar de data aceasta. Având în vedere că mâine e Ziua lui Belial… Și, la urma urmei, e bătrân, a muncit cu credință toată viața, s-a ridicat la rangul de Supraveghetor-Adjunct…

Șeful îi taie vorba.

— Aici e Democrație, spune el. Toți suntem egali în fața Legii. Iar Legea spune că totul aparține Proletariatului – cu alte cuvinte, totul merge la Stat. Și care-i pedeapsa când furi de la Stat?

Omul ridică privirea spre el, rămas fără cuvinte în nenorocirea lui.

— Care-i pedeapsa? mugește Șeful, înălțându-și biciul.

— Douăzeci și cinci de lovituri, abia de se aude răspunsul.

— Bun! Ei, cu asta ne-am lămurit, nu-i așa? Și-acuma, hainele lui cum arată?

Cea mai tânără și mai slăbuță dintre fete se apleacă și pipăie haina neagră la două rânduri a cadavrului.

— Marfă bună, spune ea. Și fără pete. N-a curs din el, nu nimic.

— O să le probez, spune Șeful.

Cu oarecare dificultate, oamenii despoaie cadavrul de pantaloni, haină și cămașă, apoi îi dau brânci în groapă și aruncă pământul înapoi cu lopețile peste lenjeria de corp dintr-o bucată. Între timp Șeful ia hainele, le miroase cu un aer critic, apoi se descotorosește de haina gri-perlat care i-a aparținut cândva directorului de producție de la Western-Shakespeare Pictures Incorporated și își vâră brațele în croiala mai conservatoare, care se potrivește cu alcoolul din malț și cu Regula de Aur.

REZONEURUL

Puneți-vă în locul lui. Poate nu știți, dar o scărmănătoare completă, sau o mașină de cardat, constă dintr-un tambur, sau cilindru mic, și două tobe, cu garnitura de cilindri lucrători, detașatori, fugători, perietori etc. Iar dacă nu ai la dispoziție nici mașină de cardat, nici război de țesut mecanic, dacă nu ai nici un motor electric care să le acționeze, sau dinamuri care să genereze electricitatea, sau turbine care să învârtească

dinamurile, sau cărbune care să producă abur, sau furnale pentru producerea oțelului – păi, atunci, fără doar și poate, ca să-ți faci rost de haine bune trebuie să te bazezi pe cimitirele celor care s-au bucurat cândva de aceste avantaje. Și câtă vreme a persistat radioactivitatea, nici măcar nu au existat cimitire de exploatat. Timp de trei generații, rămășițele tot mai firave ale celor care au supraviețuit momentului de final al progresului tehnologic au trăit în condiții precare în sălbăticie. Abia în decursul ultimilor treizeci de ani s-au putut bucura în siguranță de rămășițele îngropate ale confortului modern.

Prim-plan cu Șeful, care arată grotesc în haina luată de la un om ale cărui brațe erau mult mai scurte și a cărui burtă era mult mai mare decât a lui. Întoarce capul la zgomotul unor pași care se apropie.

Într-un plan general din perspectiva lui, îl vedem pe doctorul Poole cu mâinile legate la spate, târându-și picioarele ostenite prin nisip. În urma lui merg cei trei care l-au luat prizonier. Ori de câte ori se împiedică sau slăbește ritmul, îl împung în spate cu frunze de yucca ascuțite ca niște ace și râd în hohote când îl văd cum tresare.

Într-o tăcere uluită, Șeful se uită lung la cei care se apropie.

— Pentru numele lui Belial, ce-i asta? reușește el să întrebe într-un târziu.

Micul grup se oprește în dreptul mausoleului. Cei trei membri ai escortei doctorului Poole fac o plecăciune în fața Șefului și își spun povestea. Pescuiau din luntrea lor, în larg la Redondo Beach; deodată au văzut o navă uriașă, bizară, apărând din cețuri; au început imediat să vâslească spre țărm ca să nu fie descoperiți. Dintre ruinele unei case vechi i-au urmărit pe străini cum acostează. Erau treisprezece. Și pe urmă un bărbat care hoinărea cu o femeie a venit chiar până aproape de locul unde se ascundeau ei. Femeia a plecat și, în timp ce bărbatul scurma în țărână cu o lopățică, ei i-au sărit în spinare, i-au pus căluș, l-au legat și l-au adus acum aici pentru interogatoriu.

Urmează o lungă tăcere, întreruptă în cele din urmă de Șef.

— Vorbești engleza?

— Da, vorbesc engleza, îngână doctorul Poole.

— Bun. Dezlegați-l. Săltați-l aici.

Îl saltă – atât de neceremonios, încât aterizează în patru labe la picioarele Șefului.

— Ești preot?

— Preot? repetă doctorul Poole pe un ton de uimire temătoare.

Clatină din cap că nu.

— Atunci, de ce n-ai barbă?

— Mă… mă rad.

— Ah, vasăzică nu ești…

Șeful își plimbă un deget peste bărbia și obrazul doctorului Poole.

— Înțeleg, înțeleg. Ridică-te.

Doctorul Poole se supune.

— De unde vii?

— Din Noua Zeelandă, domnule.

Doctorul Poole își înghite cu greu nodul din gâtlej, dorindu-și ca gura să-i fie mai puțin uscată și vocea mai puțin pătrunsă de groază.

— Noua Zeelandă? Asta-i departe?

— Foarte departe.

— Ai venit cu o navă mare? Cu pânze?

Doctorul Poole dă din cap aprobator și, luându-şi aerul de conferenţiar, refugiul lui de fiecare dată când contactele personale amenință să devină prea dificile, se apucă să explice de ce n-au fost în stare să traverseze Pacificul folosind forța aburului.

— N-am fi avut unde să realimentăm. Companiile noastre de transport nu pot să folosească vapoarele cu aburi decât pentru navigația costieră.

— Vapoarele cu aburi? repetă Șeful, cu fața luminată şi plin de interes. Încă mai aveți vapoare cu aburi? Dar asta înseamnă că n-ați avut parte de Fapt, nu?

Doctorul Poole pare nedumerit.

— Nu prea înțeleg ce înseamnă asta, spune el. Ce faptă?

— *Faptul*. Știi… când a preluat El comanda.

Ridicând mâinile la frunte, face semnul coarnelor cu arătătoarele întinse. Cu pioșenie, subordonații săi îi imită

gestul.

— Adică Diavolul? întreabă doctorul Poole cu îndoială.

Celălalt încuviințează dând din cap.

— Dar… dar… adică, *zău așa*…

REZONEURUL

Amicul nostru e un bun congregaționalist, dar, vai! de partea liberalilor. Ceea ce înseamnă că niciodată nu l-a recunoscut ontologic pe Prințul acestei lumi. Mai pe șleau spus, nu crede în El.

— Da, El a preluat comanda, explică Șeful. El a câștigat bătălia și a pus stăpânire pe toți. Asta s-a-ntâmplat când au făcut ei toate astea.

Arată cu un gest larg paragina care a fost cândva orașul Los Angeles. Înțelegând, doctorul Poole se înseninează.

— Ah, pricep. Te referi la al Treilea Război Mondial. Nu, noi am avut noroc, am scăpat absolut nevătămați. Datorită poziției sale geografice mai aparte, adaugă el pe un ton profesoral, Noua Zeelandă n-a prezentat nici o importanță strategică pentru…

Șeful întrerupe promițătoarea prelegere.

— Vasăzică, încă mai aveți trenuri? îl chestionează el.

— Da, încă mai avem trenuri, răspunde doctorul Poole puțin cam arțăgos. Dar, după cum spuneam…

— Și motoarele chiar funcționează?

— Bineînțeles că funcționează. După cum spuneam…

În mod surprinzător, Șeful scoate un chiot de încântare și îl bate cu palma pe umăr.

— Atunci, poți să ne ajuți să punem iar toată treaba pe picioare. Ca-n vremurile bune de dinaintea…

Face semnul coarnelor.

— O s-avem trenuri, trenuri adevărate.

Și, în veselia extatică a anticipării, îl trage pe doctorul Poole către el, îl cuprinde cu brațul pe după gât și îl sărută pe amândoi obrajii.

Dându-se înapoi cu o jenă dublată de dezgust (pentru că marele om se spală rareori şi gura îi duhneşte îngrozitor), doctorul Poole se desprinde din strânsoare.

— Dar eu nu-s inginer, protestează el. Sunt botanist.

— Asta ce mai e?

— Botanistul e cel care cunoaște procesele biologice.

— De război biologic? întreabă Șeful cu speranță în glas.

— Nu, nu, plantele. Lucruri cu frunze, tulpini și flori – deși, firește, adaugă el repede, nu trebuie să uităm de criptogame. Și de fapt criptogamele sunt favoritele mele. După cum probabil știți, Noua Zeelandă e deosebit de bogată în criptogame…

— Dar motoarele?

— Motoarele? repetă disprețuitor doctorul Poole. Drept să-ți spun, nu cunosc diferența dintre o turbină cu aburi și un motor diesel.

— Atunci, nu poți să ne ajuți în nici un fel să repunem trenurile în funcțiune?

— În nici un fel.

Fără un cuvânt, Șeful ridică piciorul drept, cu laba plasată în dreptul viscerelor doctorului Poole, apoi cu o mișcare bruscă își îndreaptă genunchiul.

Prim-plan cu doctorul Poole, care se ridică, zdruncinat și îndurerat, dar fără vreun os rupt, din mormanul de nisip pe care a căzut. În timpul secvenței îl auzim pe Șef strigând la însoțitorii săi.

Plan mediu cu săpătorii și cu pescarii, venind în fugă la chemarea lui.

Șeful arată în jos către doctorul Poole.

— Îngropați-l.

— Viu sau mort? întreabă fata mai durdulie, cu vocea ei răsunătoare de contralto.

Șeful se uită la ea de sus. Vedere din perspectiva lui. Face un efort să se întoarcă. I se mișcă buzele. Repetă pasajul relevant din Catehismul Prescurtat: „Care este natura femeii? Răspuns: Femeia este vasul Nesfântului Duh, sursa tuturor diformităților, dușmanul rasei, cea care…“

— Viu sau mort? repetă fata durdulie.

Șeful ridică din umeri.

— Cum vreți, răspunde el cu o indiferență studiată.

Fata bate din palme.

— Ah, grozav! exclamă ea și se întoarce către ceilalți. Haideți, băieți! Să ne distrăm și noi.

Se apropie de doctorul Poole, îl saltă de jos cu toate țipetele lui și îl reped cu picioarele înainte în groapa pe jumătate umplută a directorului general al societății Regula de Aur. În timp ce fata durdulie îl ține acolo cu forța, bărbații aruncă înapoi cu lopețile pământul afânat. Într-un timp foarte scurt, e îngropat până la brâu.

Pe coloana sonoră, țipetele victimei și râsul surescitat al călăilor se dizolvă treptat într-o tăcere întreruptă de vocea Rezoneurului.

REZONEURUL

Cruzimea și compasiunea vin odată cu cromozomii;
Toți oamenii sunt milostivi și toți sunt criminali.
Își iubesc la nebunie câinii, în timp ce-și construiesc propriul Dachau;
Incendiază orașe întregi și dezmiardă orfanii;
Strigă împotriva linșajului, dar susțin nesmintit Oakridge[11];
Plini de filantropie pentru viitor, dar pentru azi, NKVD.
Pe cine să persecutăm, pe cine să compătimim?
Totul ține de moravurile zilei,
De cuvinte pe celuloză, de radiouri urlând,
De grădinițe comuniste sau de prime împărtășanii.
Numai prin cunoașterea propriei lui Esențe
A încetat omul să fie o mulțime de maimuțe.

Râsetele și rugămințile de îndurare revin pe coloana sonoră. Apoi, dintr-odată, auzim vocea Șefului.

— Dați-vă înapoi! strigă el. Nu văd nimic.

Oamenii se supun. În tăcere, Șeful se uită de sus la doctorul Poole.

— Știi totul despre plante, spune el într-un târziu. Ce-ar fi să prinzi niște rădăcini acolo jos?

Gluma este salutată cu hohote de râs homeric.

— Ce-ar fi să faci niște floricele roz drăguțe?

Ni se prezintă un gros-plan cu figura chinuită a botanistului.

— Fie-vă milă, fie-vă milă…

Glasul i se sparge, grotesc; încă o izbucnire de râsete zgomotoase.

— V-aș putea fi de folos. Aș putea să vă arăt cum să obțineți recolte mai bune. Ați avea mai mult de mâncare.

— Mai mult de mâncare? repetă Șeful, cuprins de un interes brusc, apoi se încruntă amarnic. Minți!

— Nu mint. Jur pe Domnul Atotputernic.

Se aude un murmur de șoc și protest.

— O fi el atotputernic în Noua Zeelandă, spune Șeful. Dar nu aici – de când s-a petrecut Faptul.

— Dar știu sigur că pot să vă fiu de ajutor.

— Ești gata să juri pe Belial?

Tatăl doctorului Poole a fost cleric și el însuși merge regulat la biserică; dar acum îndeplinește cu o sinceră fervoare ceea ce i s-a cerut.

— Pe Belial. Jur pe Atotputernicul Belial.

Toată lumea face semnul coarnelor. Urmează o tăcere prelungită.

— Dezgropați-l.

— Of, Șefule, protestează fata durdulie. Nu-i cinstit!

— Dezgroapă-l, vas al Nesfințeniei!

Tonul său are darul să-i convingă imediat; se pun pe săpat cu atâta fervoare, încât în mai puțin de un minut doctorul Poole e scos din mormânt și rămâne în așteptare, cam nesigur pe picioare, în fața mausoleului.

— Mulțumesc, reușește el să îngaime, apoi îl lasă genunchii și se prăbușește.

Se înalță un cor de râsete pline de veselie disprețuitoare.

Șeful se apleacă de la înălțimea postului său de observație din marmură.

— Poftim, tu de-acolo, vasul cu părul roșu.

Îi întinde fetei o sticlă.

— Fă-l să bea din asta, poruncește el. Trebuie să fie în stare să umble pe picioarele lui. Ne întoarcem la Cartierul General.

Ea se așază lângă doctorul Poole, ridică de jos trupul lipsit de vlagă, îi reazemă capul bălăngănitor de interdicția de pe pieptul ei și îi administrează întăritorul.

Fondu către o stradă. Patru dintre bărboși îl poartă pe Șef într-o lectică. Ceilalți își târăsc picioarele în urma lor, înaintând încet prin nisipul mișcător. Ici și colo, sub porticurile benzinăriilor părăginite sau în cadrul intrărilor largi ale clădirilor de birouri, se văd mormane de oase omenești.

Plan mediu cu doctorul Poole. Continuând să țină sticla în mâna stângă, merge cam nesigur, fredonând ca pentru sine, plin de patos, „Anne Laurie“[12]. Bând pe stomacul gol – și mai mult, un stomac gol de bărbat a cărui mamă a avut dintotdeauna de obiectat la adresa alcoolului –, tăria vinului roșu și-a făcut rapid efectul.

Iar pentru Annie Laurie cea drăguță
Aș fi-n stare să și mor...

La mijlocul ultimului vers, apar în cadru cele două fete care sapă morminte. Apropiindu-se de cântăreț din spate, cea durdulie îl bate cu palma prietenește pe spinare. Doctorul Poole tresare, se întoarce și pare dintr-odată speriat. Dar zâmbetul ei e liniștitor.

— Eu sunt Flossie, spune ea. Și sper că nu ești supărat pe mine fiindcă am vrut să te-ngrop, nu?

— Ah, nu, nu, absolut deloc, o asigură doctorul Poole pe tonul cuiva care o asigură pe tânără că n-are nimic de obiectat la țigara aprinsă de ea.

— Nu c-aș avea ceva cu tine, îl asigură la rândul ei Flossie.

— Sigur că nu.

— Voiam doar să mă distrez, atâta tot.

— Sigur, sigur.

— Leșini de râs ce caraghioși sunt oamenii când îi îngropi.

— Leșini, încuviințează doctorul Poole și scoate cu forța un chicotit crispat.

Simțind că ar avea nevoie de mai mult curaj, se îmbărbătează sorbind încă o dată din sticlă.

— Ei, pe mai târziu, spune fata durdulie. Trebuie să mă duc să vorbesc cu Șeful despre lungitul mânecilor de la noul lui sacou.

Îl mai plesnește o dată peste spinare și pleacă în grabă.

Rămas singur cu însoțitoarea ei, doctorul Poole îi aruncă o privire piezișă. Are optsprezece ani, păr roșcat și gropițe, un

chip fermecător și un trup mlădios, adolescentin.

— Mă cheamă Loola, începe ea neîntrebată. Pe tine cum te cheamă?

— Alfred, răspunde doctorul Poole. Mama admira foarte mult „In Memoriam“[13], explică el.

— Alfred, repetă roșcata. O să-ți zic Alfie. Să-ți spun ceva, Alfie: Mie nu prea îmi plac îngropăciunile astea publice. Nu știu cum se face că eu sunt diferită de alți oameni, dar pe mine nu mă fac să râd. Nu văd nimic amuzant la ele.

— Mă bucur să aud asta, spune doctorul Poole.

— Știi, Alfie, continuă ea după un moment de tăcere, ești un om norocos de-a binelea.

— Norocos?

Loola dă din cap a încuviințare.

— Întâi c-ai fost dezgropat – și *așa ceva* n-am văzut niciodată să se-ntâmple –, iar acum ai ajuns la țanc pentru Ceremoniile Purificării.

— Ceremoniile Purificării?

— Da, mâine e Ziua lui Belial… Ziua lui Belial, insistă ea ca răspuns la expresia deconcertată de pe fața lui. Nu-mi zice că nu știi ce se-ntâmplă în Ajun de Belial.

Doctorul Poole clatină din cap.

— Dar *voi* când aveți Purificarea?

— Păi, noi facem baie în fiecare zi, spune doctorul Poole, căruia tocmai i s-a amintit, și nu pentru prima oară, că Loola în mod cert nu are obiceiul acesta.

— Nu, nu, spune ea nerăbdătoare. Mă refer la Purificarea Rasei.

— A Rasei?

— Ce naiba, doar preoții voștri nu-i lasă pe bebelușii diformi să trăiască, nu?

Se lasă tăcerea; apoi doctorul Poole contracarează cu altă întrebare.

— Se nasc mulți bebeluși diformi aici?

Ea dă din cap afirmativ.

— Încă de când cu Faptul – de când a preluat El conducerea.

Face semnul coarnelor.

— Cică înainte de asta nu exista nici unul.

— Ți-a spus cineva vreodată ce efect au razele gama?

— Razele gama? Ce-s razele gama?

— Din cauza lor există atâția copii diformi.

— Doar nu vrei să spui că n-a fost lucrarea lui Belial, nu-i așa?

Tonul vocii ei trădează suspiciune şi indignare; se uită la el cum trebuie să se fi uitat Sfântul Dominic la un albigens eretic.

— Nu, nu, sigur că nu, se grăbește doctorul Poole s-o asigure. El este cauza primară – asta e de la sine înțeles.

Stângaci și fără experiență, face și el semnul coarnelor.

— Eu mă refeream doar la natura cauzelor secundare – metodele pe care le-a folosit El ca să-Și ducă la îndeplinire… țelul providențial, dacă înțelegi la ce mă refer.

Vorbele lui și, mai mult, gestul pios îi domolesc Loolei suspiciunile. Fata se luminează la față și îi oferă cel mai încântător zâmbet cu putință. Gropițele din obraji i se însuflețesc ca două ființe mici adorabile care duc o existență secretă și autonomă, independent de restul chipului Loolei. Doctorul Poole îi răspunde la zâmbet, dar aproape imediat își întoarce privirea, roșind până la rădăcina părului.

REZONEURUL

Dat fiind enormul respect pe care i-l poartă mamei sale, sărmanul nostru prieten continuă să fie, la vârsta de treizeci și opt de ani, burlac. Prea plin de o pioșenie nefirească pentru a se căsători, și-a petrecut jumătate din viață arzând mocnit. Simțind că ar fi un sacrilegiu să-i ceară unei tinere domnițe virtuoase să împartă patul cu el, trăiește, sub carapacea respectabilității academice, într-o lume febrilă și furtivă, în care fanteziile erotice conduc la căință chinuitoare, iar dorințele adolescentine se luptă la nesfârșit cu preceptele materne. Și acum iat-o pe Loola – Loola cea care nu pretinde nicidecum c-ar fi educată sau binecrescută, Loola *au naturel* răspândind o mireasmă de mosc care, dacă stătea să se gândească mai bine, avea ceva de-a dreptul fascinant. Nu-i de mirare că se înroșește la față și (împotriva voinței sale, fiindcă tânjește să se uite la ea) își ferește privirea.

Drept consolare și în speranța că îi va spori îndrăzneala, apelează iar la sticlă. Deodată bulevardul se îngustează, devenind o simplă cărare între două dune de nisip.

— După tine, spune doctorul Poole, înclinându-se politicos.

Ea zâmbește ca răspuns la gestul lui, unul neobișnuit pentru ea în acest loc unde bărbații au întâietate, iar vasele Nesfântului Duh vin în urma lor.

Travelling lateral, din perspectiva doctorului Poole, cu spatele Loolei: NU NU, NU NU, NU NU, pas cu pas, într-o alternanță unduitoare. Înapoi la un gros-plan cu doctorul Poole care se uită fix, cu ochii holbați, iar de la chipul doctorului Poole, înapoi la spatele Loolei.

REZONEURUL

Este emblema exterioară, vizibilă, tangibilă, a propriei sale conștiințe intime. Principiul în contradicție cu senzualitatea, cu mama lui și cu Porunca a Șaptea suprapusă imaginației și Realităţii Vieţii Sexuale.

Dunele se micșorează în urmă. Drumul se lărgește din nou cât să poată umbla pe el doi oameni umăr la umăr. Doctorul Poole aruncă o privire furișă la chipul însoțitoarei sale și îl vede înnegurat, acoperit de o umbră de tristețe.

— Ce s-a-ntâmplat? întreabă el grijuliu și, plin de îndrăzneală, adaugă: Loola – și pune o mână pe brațul ei.

— E groaznic, răspunde ea pe un ton din care răzbate o disperare tăcută.

— Ce e groaznic?

— Totul. Nu vrei să te gândești la asemenea lucruri, dar te numeri printre cei nenorocoși – nu poți să nu te gândești la ei. Și mai c-o iei razna. Te gândești și te tot gândești la cineva, și-ți dorești, și-ți tot dorești. Și știi că n-ar trebui. Și te sperie de moarte ce s-ar putea întâmpla dacă află ei. Însă ai da orice să ai doar cinci minute, să fii liber doar cinci minute. Dar nu, nu, nu. Și strângi din pumni și îți ții firea – și te simți de parcă te-ai sfâșia în bucăți. Și pe urmă deodată, după atâta suferință, deodată…

Se întrerupe brusc.

— Deodată ce? întreabă doctorul Poole.

Ea se uită la el cu o privire pătrunzătoare, dar nu vede pe fața lui decât curiozitate și o sinceră, inocentă lipsă de înțelegere.

— Nu-mi dau seama ce-i cu tine, spune ea într-un târziu. E adevărat ce i-ai zis Șefului? Știi ce i-ai zis, că nu ești preot.

Dintr-odată, se face roșie în obraji.

— Dacă nu mă crezi, spune doctorul Poole cu eroismul cavaleresc pe care i-l dă vinul, sunt gata s-o dovedesc.

Ea îl privește un moment, apoi clatină din cap și, cumva înfricoșată, își ferește privirea. Nervoasă, își netezește șorțul.

— Dar între timp – continuă el, încurajat de timiditatea pe care tocmai o descoperise la ea –, nu mi-ai zis ce lucru se-ntâmplă deodată.

Loola se uită în jur ca să se asigure că nu trage nimeni cu urechea, apoi îi răspunde aproape în șoaptă.

— Deodată începe El să ia în stăpânire pe toată lumea. Săptămâni la rând îi face pe toți să se gândească la lucrurile alea – și e împotriva Legii, e o blestemăție. Bărbații se înfurie așa de tare, de se-apucă să dea în tine și să-ți spună că ești un vas, cum fac preoții.

— Un vas?

Ea încuviinţează din cap.

— Vas al Nesfântului Duh.

— Ah, înțeleg.

— Și pe urmă vine Ziua lui Belial, continuă ea după o scurtă pauză. Și pe urmă… mă rog, știi și tu ce-nseamnă asta. Și după aceea, dacă faci un copil, e foarte probabil ca El să te pedepsească pentru ce te-a pus tot El să faci.

Se înfioară, apoi face semnul coarnelor.

— Știu că trebuie să acceptăm voia Lui, adaugă ea. Dar, dacă e să am vreodată copii, tare mi-aș dori să iasă cum trebuie.

— Dar bineînțeles că vor ieși cum trebuie! exclamă doctorul Poole. La urma urmei, nu-i nimic în neregulă *cu tine*.

Încântat de propria-i îndrăzneală, își coboară privirea asupra ei.

Gros-plan din perspectiva lui: NU NU NU, NU NU NU…

Loola clatină din cap cu jale.

— Aici te înșeli. Am o pereche de sfârcuri în plus.

— Ah, spune doctorul Poole, pe un ton care ne face să ne dăm seama că gândul la mama lui a șters momentan efectele vinului roșu.

— Nu c-ar fi ceva rău de tot, adaugă în grabă Loola. Până și cei mai buni oameni au așa ceva. E perfect legal. Ai voie cel mult trei perechi. Și șapte degete la mâini sau la picioare. Tot ce depășește e lichidat la Purificare. Prietena mea Polly… *ea* a făcut un copil sezonul ăsta. Primul. Și s-a născut cu patru perechi și fără degetele mari. N-are nici o șansă. De fapt, e condamnat deja. Pe ea au și ras-o în cap.

— Au ras-o în cap?

— Așa fac cu toate fetele cărora li se lichidează pruncii.

— Dar de ce?

Loola ridică din umeri.

— Doar așa, ca să le-aducă aminte că El este Inamicul.

REZONEURUL

„Ca să ne exprimăm“, cum spune Schrödinger, „drastic, deși poate puțin naiv, nocivitatea căsătoriei între veri primari poate spori foarte mult dacă bunica lor a fost multă vreme asistentă la radiologie. Nu este o chestiune care trebuie să ne îngrijoreze pe toți individual. Dar orice posibilitate de a contamina treptat rasa umană cu mutații latente nedorite ar trebui să îngrijoreze comunitatea.“

Ar trebui; dar nici nu mai e nevoie să spunem că în realitate nu se întâmplă așa. La Oakridge se lucrează zilnic în trei schimburi; se construiește o centrală atomică pe coasta Cumberlandului; iar de cealaltă parte a gardului, numai Dumnezeu știe ce pune Kapița la cale pe vârful Muntelui Ararat; ce surprize pregătește pentru trupurile ruse și pentru rămășițele capitaliștilor și ale social-democraților acest minunat Suflet Rusesc, despre care scria Dostoievski cu atâta lirism.

Drumul le e barat din nou de nisip. Pătrund pe o altă cărare șerpuită, printre dune, și deodată se pomenesc singuri, ca în mijlocul Saharei.

Travelling lateral din perspectiva doctorului Poole: NU NU, NU NU… Loola se oprește și se întoarce iar spre el: NU NU NU.

Camera se ridică spre fața ei, iar el observă brusc că are o expresie tragică.

REZONEURUL

A Șaptea Poruncă, Realitatea Vieţii Sexuale. Dar mai există o altă Realitate, la care nu se poate reacționa printr-o simplă negare compartimentată sau printr-o nu mai puțin fragmentară etalare a dorinţei carnale – Realitatea Personalității.

— Nu vreau să-mi taie părul, spune ea cu glas înecat.

— Dar n-o să ți-l taie.

— O să mi-l taie.

— Nu se poate, nu trebuie să ți-l taie.

Apoi, uluit de propria lui cutezanță, adaugă:

— E mult prea frumos.

Cu aceeași expresie tragică, Loola clatină din cap.

— O simt, spune ea. Pur și simplu *știu* că va avea mai mult de șapte degete. O să-l omoare, o să-mi taie părul, o să mă biciuiască – iar El ne *obligă* să facem lucrurile alea.

— Ce lucruri?

Ea îl privește un moment fără să spună nimic; apoi, aproape cuprinsă de groază, lasă ochii în jos.

— Pentru că El *vrea* să fim nefericiți.

Ascunzându-și fața în palme, începe să suspine incontrolabil.

REZONEURUL

Vinul pe dinăuntru și, pe dinafară, amintirea cu parfum de mosc
A acelor atât de intime, calde, mature, pline și aproape
Comestibile Realităţi Sexuale… Iar acum lacrimile ei, lacrimile ei…

Doctorul Poole o strânge în brațe și, în vreme ce ea îi suspină cu capul pe umăr, o mângâie pe păr cu toată tandrețea bărbatului normal în care s-a transformat pentru moment.

— Nu plânge, îi șoptește el, nu plânge. O să fie bine. O să fiu mereu lângă tine. N-o să-i las să-ți facă nimic.

Puțin câte puțin, ea se lasă alinată. Suspinele își pierd din tărie și într-un târziu încetează. Ridică privirea, iar felul cum îi zâmbește printre lacrimi este atât de inconfundabil senzual,

încât oricine în afară de doctorul Poole ar accepta numaidecât invitația. Secundele trec și, pe când el încă mai ezită, expresia de pe fața ei se schimbă, pleoapele coboară, acoperind subita recunoaștere a faptului că a fost prea directă, și se desprinde din brațele lui.

— Îmi pare rău, murmură ea și se apucă să-și șteargă lacrimile cu dosul unei mâini murdare ca de copil.

Doctorul Poole își scoate batista și o șterge cu blândețe la ochi.

— Ești aşa grijuliu. Nu semeni nici un pic cu bărbații de pe-aici.

Și îi zâmbește din nou. Ca nişte animăluțe sălbatice încântătoare care ies din ascunzătoare, se ivesc cele două gropițe.

Într-un gest atât de impulsiv, încât nu mai are timp să fie surprins de ceea ce face, doctorul Poole îi ia fața în palme și o sărută pe gură.

Loola se opune pe moment, apoi se abandonează, într-o capitulare mai energică decât asaltul lui.

Pe coloana sonoră, „Dă-mi detumescența“ se transformă în „Liebestod“[14] din *Tristan*.

Deodată Loola încremenește într-o rigiditate înfiorată. Împingându-l de lângă ea, rămâne holbându-se aprig la chipul lui; apoi se întoarce și aruncă o privire peste umăr, cu o expresie de groază și vinovăție.

— Loola!

Încearcă s-o tragă iar la pieptul lui, dar ea i se desprinde din brațe și o ia la fugă pe cărarea îngustă.

NU NU, NU NU, NU NU…

Fondu către Pershing Square colț cu Fifth Street. La fel ca odinioară, piața este punctul nodal și centrul vieții culturale a orașului. Dintr-o fântână de mică adâncime din fața Filarmonicii, două femei scot apă cu un burduf din piele de capră, apoi îl deșartă în urcioare de lut pe care le iau și le duc de acolo alte femei. O carcasă de bou proaspăt sacrificat atârnă de o prăjină sprijinită între doi stâlpi de felinar ruginiți. Într-un nor de muște, un bărbat îl curăță de măruntaie cu cuțitul.

— Arată bine, spune Șeful jovial.

Măcelarul rânjește și, cu degetele însângerate, face semnul coarnelor.

Câțiva metri mai încolo sunt cuptoarele comunale. Șeful comandă oprirea și primește cu bunăvoință o bucată din pâinea proaspăt coaptă. Cât mănâncă el, vreo zece sau doisprezece băieței intră în cadru, bălăbănindu-se sub greutatea excesivă a combustibilului de la Biblioteca Publică din apropiere. Răstoarnă poverile și, îmboldiți de loviturile și de sudălmile celor mari, dau fuga să mai aducă. Unul dintre brutari deschide ușa unui cuptor și începe să arunce cărțile în flăcări cu lopata.

Savantul şi bibliofilul din doctorul Poole sunt ultragiaţi.

— Dar e înspăimântător! protestează el.

Șeful se mulțumește să râdă.

— Intră *Fenomenologia spiritului*, iese turta de mălai. Și e o turtă al naibii de bună.

Mai ia o îmbucătură.

Între timp, doctorul Poole s-a aplecat și a sfeterisit, salvând-o în ultimul moment de la dispariţie, o fermecătoare cărțulie de Shelley în format duodecimo.

— Slavă Do… începe el, dar din fericire își amintește unde se află și reușește să se corecteze la timp.

Își strecoară volumul în buzunar și, întorcându-se spre Șef, îl întreabă:

— Dar cum rămâne cu cultura? Cum rămâne cu moștenirea socială a înțelepciunii pe care a câștigat-o omenirea prin suferință? Cum rămâne cu roadele cele mai bune ale gândirii și cu…

— Ăștia nu știu să citească, răspunde Șeful cu gura plină. Ba nu, nu-i chiar așa. Îi învățăm pe toți să citească *asta*.

Arată cu degetul. Plan întreg din perspectiva lui cu Loola – Loola cu gropițe și toate cele, dar și cu un mare NU roșu pe șorț și cu două NU-uri mai mici pe piepții cămășii.

— Asta-i toată învățătura de carte de care au nevoie. Și acum, le poruncește el purtătorilor săi, dați-i drumul mai departe.

Travelling lateral cu lectica purtată prin intrarea lipsită de ușă a ceea ce a fost cândva Cafeneaua Biltmore. Aici, în crepusculul rău mirositor, vreo douăzeci sau treizeci de femei,

unele de vârstă mijlocie, altele tinere, câteva doar niște copile, țes de zor la războaie primitive de felul celor folosite de indienii din America Centrală.

— Dintre vasele astea, nici unul n-a făcut copil sezonul ăsta, îi explică Șeful doctorului Poole, încruntându-se și clătinând din cap. Când nu produc monștri, sunt sterile. De unde-o să facem rost de mână de lucru, numai Belial știe…

Continuă să înainteze în interiorul cafenelei, trec pe lângă un grup de copii de trei și patru ani supravegheați de un vas vârstnic, cu buză de iepure și paisprezece degete și se opresc sub o arcadă prin care se intră într-o a doua sală de mese, puțin mai mică decât prima.

Derularea secvenței este însoțită de un cor de voci tinerești care recită la unison primele fraze din Catehismul Prescurtat.

— Întrebare: Care este țelul principal al Omului? Răspuns: țelul principal al Omului este să-l îmbuneze pe Belial, să-i înmoaie prin rugi vrăjmășia și să evite distrugerea cât mai mult timp cu putință.

Camera trece la un gros-plan cu fața doctorului Poole, pe care vedem o expresie de uluire amestecată cu groază crescândă. Urmează un plan foarte larg, din perspectiva lui. Împărțiți în cinci rânduri de câte doisprezece, șaizeci de băieți și fete cu vârste între treisprezece și cincisprezece ani stau țepeni în poziție de drepți, bolborosind în cea mai mare viteză, cu glasuri stridente, aspre și monotone. În fața lor, pe un podium, șade un bărbat scund și gras, purtând o robă lungă din piei de capră negre și albe și o căciulă de blană cu bordură rigidă din piele, de care sunt atașate două coarne de dimensiuni medii. Rasă și smeadă, fața îi strălucește de sudoare abundentă, pe care și-o șterge la nesfârșit cu mâneca păroasă a hainei preoțești.

Camera se întoarce la Șef, care se apleacă și atinge umărul doctorului Poole.

— Ăsta, șoptește el, e principalul nostru Specialist în Știință Satanică. Îți spun eu, e as în materie de Magnetism Animal Malefic.

Pe coloana sonoră auzim bolborositul absent al copiilor.

— Întrebare: Cărei sorți îi este predestinat Omul? Răspuns: După bunul său plac, Belial i-a ales, din vecie, pe toți cei astăzi vii întru osânda veșnică.

— De ce poartă coarne? întreabă doctorul Poole.

— E arhimandrit, explică Șeful. Urmează să-și primească al treilea corn cât de curând.

Camera prezintă un plan mediu cu podiumul.

— Excelent, rostește Specialistul în Știință Satanică cu voce puternică și pițigăiată, ca a unui băiețel extraordinar de îngâmfat și mulțumit de sine. Excelent!

Se șterge pe frunte.

— Și acum să-mi spuneți de ce meritați osânda veșnică.

Urmează un moment de tăcere. Apoi, într-un cor care începe puțin cam dezlânat, dar se preschimbă curând într-o unanimitate zgomotoasă, copiii dau răspunsul.

— Belial ne-a pervertit și ne-a corupt în toate aspectele ființei noastre. Prin urmare, fie și numai din pricina acestei coruperi, suntem pe drept condamnați de Belial.

Profesorul lor dă din cap aprobator.

— Aceasta, chițăie el mieros, este judecata de nepătruns a Stăpânului Muștelor.

— Amin, răspund copiii.

Toți fac semnul coarnelor.

— Și care este datoria faţă de aproapele tău?

— Datoria faţă de aproapele meu, vine răspunsul corului, este să fac tot ce pot ca să-l împiedic să-mi facă mie ceea ce mi-ar plăcea să-i fac lui; să mă supun tuturor cârmuitorilor mei; să-mi păstrez castitatea absolută a trupului, în afară de perioada celor două săptămâni de după Ziua lui Belial; și să îmi fac datoria în statutul social la care m-a osândit Belial după pofta Sa.

— Ce este Biserica?

— Biserica este trupul căruia Belial îi e capul și toți cei posedați îi sunt membrele.

— Foarte bine, spune Specialistul, ștergându-se iar pe față. Și acum, am nevoie de un vas tânăr.

Își plimbă privirea peste șirurile de învățăcei, după care arată cu degetul.

— Tu de-acolo! A treia din stânga, în rândul al doilea… Vasul cu părul blond. Vino la mine!

Camera se mută către grupul din jurul lecticii.

Purtătorii zâmbesc larg în anticiparea momentului fericit, ba chiar și buzele pline ale Șefului, de un roșu intens, umede și cărnoase printre cârlionții negri ai mustății și ai bărbii, se arcuiesc într-un zâmbet. Dar pe fața Loolei nu e nici urmă de zâmbet. Palidă, cu mâna la gură, cu ochii mari, privind fix, urmărește evenimentele cu groaza celei care a trecut la vremea ei prin felul acesta de calvar. Doctorul Poole se uită pieziș la ea, apoi din nou la victime, pe care le vedem acum, din perspectiva lui, avansând încet către podium.

— Aici, sus! chițăie pe un ton autoritar vocea aproape ca de prunc. Vino lângă mine! Acum întoarce-te cu fața la clasă!

Copila se supune întocmai.

Plan mediu cu o fată de cincisprezece ani, înaltă și zveltă, cu un chip de madonă nordică. NU, proclamă șorțul prins de betelia pantalonilor trei sferturi jerpeliți; NU, NU, spun peticele care îi acoperă sânii abia înmuguriți.

Specialistul o arată cu degetul, acuzator.

— Uitați-vă la ea, spune el, boțindu-și fața într-o grimasă de scârbă. Ați mai văzut vreodată ceva atât de respingător?

Se întoarce către clasă.

— Băieți, scheaună el, dacă simte vreunul dintre voi niște Magnetism Animal Malign ieșind din vasul acesta, să ridice mâna.

Camera oferă un plan general al întregii clase. Fără excepție, toți băieții ridică mâna. Fețele lor poartă acea expresie de lascivitate și de amuzament dușmănos cu care a privit dintotdeauna ortodoxul la păstorii lui spirituali când îi chinuiesc pe cei născuți țapi ispășitori sau îi pedepsesc încă și mai sever pe ereticii care amenință interesele Establishmentului.

Camera revine la Specialist, care oftează ipocrit și clatină din cap.

— De asta mă temeam, spune el.

După aceea se întoarce către fata care îi stă alături pe podium.

— Acuma zi-mi, care e Natura Femeii?

— Natura Femeii? repetă copila cu un aer șovăielnic.

— Da, Natura Femeii. Hai mai repede!

Ea îl privește cu o expresie de groază în ochii albaștri, apoi întoarce capul. Fața ei capătă o paloare cadaverică. Îi tremură buzele; își înghite nodul din gât.

— Femeia, începe ea, femeia…

Vocea i se frânge, ochii i se umplu de lacrimi; într-un efort disperat de a-și controla sentimentele, încleștează pumnii și își mușcă buzele.

— Continuă! țipă ascuțit Specialistul.

Și, ridicând de pe jos o nuia de salcie, o plesnește amarnic pe copilă peste gambele goale.

— Continuă!

— Femeia, o ia din nou de la capăt copila, este vasul Nesfântului Duh, sursa tuturor diformităților, este… este… Au!

Tresare la o nouă biciuire.

Specialistul în Știință izbucnește în râs și toată clasa îi ține isonul.

— Este dușmanul… îi suflă el.

— Ah, da – dușmanul de rasă, pedepsit de Belial și care atrage pedeapsa asupra tuturor celor care îi cedează lui Belial.

Urmează o tăcere îndelungată.

— Ei bine, spune într-un târziu Specialistul, asta ești *tu*. Asta sunt toate vasele. Și-acuma, du-te, hai! chițăie el și, apucat brusc de furie, o lovește iar și iar.

Țipând de durere, copila sare de pe podium și fuge înapoi la locul ei din rând.

Camera revine la Șef. O cută de nemulțumire îi brăzdează fruntea.

— Educația asta progresistă! i se adresează el doctorului Poole. Nu există o disciplină corespunzătoare. Nu știu unde o s-ajungem. Păi, când eram eu puștan, bătrânul nostru Specialist le lega de-o bancă și se punea pe lucru cu nuiaua de mesteacăn. „Așa o să-nveți să fii vas“, zicea, și pe urmă jap, jap, jap! Pe Belial, cum mai urlau! Asta numesc eu educație. În fine, m-am plictisit deja. Fuga marș!

Pe când lectica iese din cadru, camera stăruie asupra Loolei, care rămâne uitându-se lung, chinuită de sentimente camaraderești, la fața udă de lacrimi și la umerii care tresar de suspine ai micii victime din rândul al doilea. O mână o atinge pe braț. Tresare, se întoarce speriată și se simte uşurată când dă cu ochii de chipul blând al doctorului Poole.

— Sunt întru totul de-acord cu tine, șoptește el. E greșit, e nedrept.

Doar după ce aruncă o privire scurtă peste umăr îndrăznește Loola să schițeze un zâmbet de recunoștință.

— Acum trebuie să plec, spune ea.

Se grăbesc după ceilalți. Păşind în urma lecticii, refac drumul înapoi prin cafenea, apoi cotesc la dreapta și intră în Cocktail Bar. La un capăt al camerei, un morman enorm de oase umane se înalță aproape până la tavan. Pe jos, ghemuiți pe vine într-un strat gros de praf alb, o mulțime de meșteșugari se îndeletnicesc cu sculptarea de cești din cranii, andrele din cubitusuri, fluiere și flaute din tibii, polonice, limbi de pantofi și piese de domino din pelvisuri, cepuri din femururi.

Se strigă pauza și, în timp ce unul dintre lucrători interpretează „Dă-mi detumescența“ la un fluier din tibie, un altul îi oferă Șefului un superb colier din vertebre răzuite, de la cervicale de bebeluș până la lombare de boxer de categorie grea.

REZONEURUL

„Și m-a pus în mijlocul unei văi pline de oase; și, erau uscate de tot.“[15] Oasele uscate ale unora dintre cei care au murit, cu miile, cu milioanele, în decursul celor trei zile de vară însorite care pentru voi, ceilalți, sunt încă de domeniul viitorului. Și „mi-a zis: Fiu al omului, vor putea oare oasele acestea să învie?“[16]. Răspunsul, i-am spus, e negativ. Căci chiar dacă Baruh ne-ar păzi (poate) să nu ajungem și noi în osuare ca acesta, el n-ar putea face nimic ca să prevină cealaltă moarte, mai lentă, mai nesuferită…

Travelling lateral cu lectica purtată în sus pe trepte până în holul principal. Aici duhoarea te copleșește, mizeria e indescriptibilă. Prim-planuri cu doi șobolani molfăind un os de

berbec, cu muște pe pleoapele purulente ale unei fetițe. Camera se retrage pentru un plan mai larg. Patruzeci sau cincizeci de femei, jumătate dintre ele cu capetele rase, sunt așezate pe scări, printre gunoaiele de pe podea, pe rămășițele rufoase ale unor paturi și canapele străvechi. Fiecare dintre ele alăptează câte un bebeluș, toți bebelușii au zece săptămâni și toți cei care aparțin mamelor rase în cap sunt diformi. Peste prim-planuri ale unor fețișoare cu buză de iepure, ale unor mici torsuri cu cioturi în loc de brațe și picioare, ale unor mânuțe cu ciorchini de degete în plus, ale unor trupușoare împodobite cu un șir dublu de sfârcuri, se suprapune vocea Rezoneurului.

REZONEURUL

Fiindcă cealaltă moarte – nu de ciumă, de data aceasta, nici de otravă, nici de foc, nici de cancer indus artificial, ci pricinuită de mizera dezintegrare a însești substanței speciei –, această moarte-în-naștere, oribilă și profund lipsită de eroism, ar putea să fie la fel de bine produsul industriei atomice ca și al războiului atomic. Fiindcă, într-o lume alimentată de fisiunea nucleară, bunicile tuturor ar fi fost tehniciene la radiologie. Și nu doar bunicile tuturor – la fel și bunicii, tații și mamele tuturor, strămoșii tuturor până la a treia, a patra și a cincea generație a celor care Mă urăsc.

De la ultimul dintre bebelușii diformi, Camera se retrage către doctorul Poole, care stă în picioare, ținându-și batista la nasul încă prea sensibil și holbându-se cu uimire și groază la scena din jur.

— Toți pruncii arată de parcă ar avea exact aceeași vârstă, spune el, întorcându-se către Loola, care nu s-a îndepărtat de el.

— Păi, și la ce te așteptai? Din moment ce practic toți s-au născut între zece și șaptesprezece decembrie.

— Dar asta ar însemna că…

Se întrerupe, profund jenat.

— Cred, conchide el în grabă, că lucrurile stau probabil foarte diferit aici față de Noua Zeelandă…

În pofida vinului băut, își amintește de cărunta lui mamă aflată de cealaltă parte a Pacificului și, îmbujorându-se de vinovăție, tușește și își ferește privirea.

— Uite-o pe Polly! exclamă însoțitoarea lui și dă zor să traverseze încăperea.

Mormăind niște scuze în timp ce își croiește drum printre mamele ghemuite sau întinse pe jos, doctorul Poole o urmează.

Polly stă pe un sac plin cu paie, lângă ceea ce era odinioară ghișeul casierei. E o fată de optsprezece sau nouăsprezece ani, micuță și fragilă, cu craniul ras ca al unui criminal pregătit pentru execuție. Are un chip a cărui frumusețe stă în osatura fină și în ochii mari și luminoși. Ochii aceia se ridică acum cu o expresie de uimire rănită către fața Loolei, iar de la fața Loolei se mută lipsiți de curiozitate, aproape lipsiți și de înțelegere, către cea a străinului care o însoțește.

— Draga mea!

Loola se apleacă să-și sărute prietena. NU NU, din perspectiva doctorului Poole. Apoi se așază lângă Polly și o cuprinde încurajator cu un braț. Polly își îngroapă fața în scobitura umărului ei și amândouă se pun pe plâns. Molipsindu-se de mâhnirea lor, micul monstru din brațele lui Polly se trezește și scoate un țipăt slab de nemulțumire. Polly ridică fruntea de pe umărul prietenei sale și, cu fața încă udă de lacrimi, privește în jos la copilul diform, apoi își descheie cămașa și, împingând într-o parte unul dintre NU-urile stacojii, îi dă sânul. Cu o foame aproape frenetică, micuțul începe să sugă.

— Îl iubesc, suspină Polly. Nu vreau să-l omoare.

— Draga mea – doar atât reușește Loola să-i spună. Draga mea!

E întreruptă de o voce puternică.

— Tăceți acolo! Liniște!

Alte voci preiau refrenul.

— Liniște!

— Tăceți acolo!

— Liniște, liniște!

În vestibul încetează brusc orice discuție și se instalează o lungă tăcere în mijlocul aşteptării generale. Apoi suflă un corn și o altă voce straniu de infantilă, dar plină de importanță, anunță:

— Eminența Sa, Arhivicarul lui Belial, Suveran al Pământului, Primat al Californiei, Slujitor al Proletariatului, Episcop al Hollywoodului.

Plan general cu scara principală a hotelului. Se vede cum Arhivicarul, învești mântat într-o robă lungă din piei de capre anglo-nubiene și purtând o coroană aurită decorată cu patru coarne înalte și ascuțite, coboară maiestuos. Un acolit îi ține deasupra capului o umbrelă enormă din piele de capră, iar în urma lui vin douăzeci sau treizeci de demnitari bisericești cu ranguri mergând de la Patriarhi cu trei coarne până la Prezbiteri cu un singur corn sau la Aspiranți fără coarne. Se vede limpede că toată lumea, de la Arhivicar în jos, e bărbierită, asudată și cu fundul lătăreț, iar de fiecare dată când vorbește vreunul, vocea îi sună ca un flaut contralto.

Șeful se dă jos din lectică și înaintează ca să întâmpine încarnarea autorității spirituale.

REZONEURUL

Biserică și Stat
Lăcomie și Ură:
Două persoane-babuin
Într-o Gorilă Supremă.

Șeful înclină din cap respectuos. Arhivicarul își ridică mâinile la tiară, atinge cele două coarne din față, după care își lipește de fruntea Șefului degetele încărcate spiritual.

— Fie să nu ajungi niciodată tras în Coarnele Sale.

— Amin, întărește Șeful.

Apoi se îndreaptă de spate și își schimbă brusc tonul pios într-unul energic, de om pus pe treabă.

— E totul în ordine pentru diseară? întreabă el.

Cu vocea unui băiețel de zece ani, dar cu mieroșenia prolixă și polisilabică a unui cleric veteran, obișnuit de multă vreme să joace rolul de ființă superioară separată de semenii ei și deasupra lor, Arhivicarul îi răspunde că totul merge strună. Supravegheată personal de Inchizitorul cu Trei Coarne și de Patriarhul Pasadenei, o ceată de credincioși Familiari[17] și Aspiranți a călătorit de la o așezare la alta, făcând recensământul anual. Fiecare mamă de monstru a fost luată în

evidență. S-au ras capete și s-au administrat biciuirile preliminare. La momentul acela, toate vinovatele erau transportate către cele trei Centre de Purificare: de la Riverside, San Diego și Los Angeles. S-au pregătit cuțitele și mădularele de taur sfințite și, cu voia lui Belial, ceremoniile vor începe la ora programată. Purificarea pământului ar trebui să ia sfârșit înainte de următorul răsărit de soare.

Arhivicarul face din nou semnul coarnelor, apoi păstrează câteva clipe de tăcere evocatoare. Când redeschide ochii, se întoarce către clericii din alaiul său.

— Mergeți la cele rase, chițăie el, luați vasele acestea pângărite, aceste mărturii vii ale dușmăniei lui Belial, și duceți-le la locul de ocară.

O duzină de Prezbiteri și Aspiranți se grăbesc să coboare treptele și să pătrundă în mulțimea de mame.

— Dați-i zor, dați-i zor!

— În numele lui Belial!

Încet, fără tragere de inimă, femeile tunse la piele se ridică în picioare. Cu micile lor poveri diforme strânse la pieptul greu de lapte, pornesc către ușă într-o tăcere care exprimă nefericirea mai dureros decât orice țipăt.

Plan mediu cu Polly stând pe sacul ei de paie. Un tânăr Aspirant se apropie și o saltă brutal în picioare.

— Sus! răcnește el cu glasul unui copil furios și răutăcios. Ridică-te, prăsitoare de murdărie!

Și o plesnește peste față. Strângându-se toată ca să se ferească de o nouă lovitură, Polly pleacă aproape în fugă să li se alăture celorlalte victime de lângă intrare.

Fondu către un cer de noapte, cu stele printre bancuri de nori și o lună în ultimul pătrar care a coborât deja la vest. După un lung moment de liniște, auzim zgomotul unei psalmodieri îndepărtate. Treptat se transformă în cuvinte articulate, „Glorie lui Belial, lui Belial în locurile preajoase“, repetate iar și iar.

REZONEURUL

La trei centimetri de ochi, laba neagră a maimuței
Eclipsează stelele, luna, ba chiar și
Spațiul însuși. Cinci degete împuțite

Sunt Lumea întreagă.

Conturul unei mâini de babuin înaintează către cameră, se lățește tot mai mult și mai amenințător și în cele din urmă scufundă totul în beznă.

Camera ne prezintă interiorul amfiteatrului din Los Angeles. La lumina fumurie și intermitentă a torțelor, vedem chipurile participanților la o adunare măreață. Rânduri peste rânduri, ca o masă de garguie, împroșcând credința fără temei, surescitarea subumană, imbecilitatea colectivă care sunt produsele religiei ritualizate – împroșcându-le din găvanele negre ale ochilor, din nările fremătătoare, din gura întredeschisă, în timp ce psalmodierea continuă monoton: „Glorie lui Belial, lui Belial în locurile preajoase“. Mai jos, în arenă, sute de fete și femei rase în cap, fiecare ținându-și în brațe micul monstru, îngenunchează în fața treptelor Marelui Altar. Inspirând spaimă și venerație în sfitele lor din blană anglo-nubiană, cu coarnele aurite pe tiare, Patriarhi și Arhimandriți, Prezbiteri și Aspiranți așteaptă împărțiți în două grupuri în capul scării altarului, psalmodiind antifonic cu voci înalte, pe ritmul unor flaute de os și al unei baterii de xilofoane.

SEMICORUL I

Glorie lui Belial,

SEMICORUL II

Lui Belial în locurile preajoase!

Apoi, după o pauză, linia melodică se schimbă și începe o nouă etapă a slujbei religioase.

SEMICORUL I

E lucru groaznic,

SEMICORUL II

Groaznic, groaznic,

SEMICORUL I

Să cazi în mâinile,

SEMICORUL II

În mâinile enorme și păroase,

SEMICORUL I

În mâinile Răului celui viu,

SEMICORUL II

Aleluia!

SEMICORUL I
În mâinile Dușmanului omului,
SEMICORUL II
Prietenii noștri dragi;
SEMICORUL I
Ale Răzvrătitului contra Ordinii Lucrurilor…
SEMICORUL II
Și am conspirat cu el contra noastră înșine;
SEMICORUL I
Ale marii Muște Verzi care este Stăpânul Mușteloг,
SEMICORUL II
Strecurându-se în inimă;
SEMICORUL I
Ale Viermelui golaș fără de moarte,
SEMICORUL II
Și care, fără de moarte fiind, e izvorul vieții noastre veșnice;
SEMICORUL I
Ale Domnului Puterilor Văzduhului…
SEMICORUL II
Spitfire și Stuka, Beelzebul și Azazel, aleluia!
SEMICORUL I
Ale Stăpânului acestei lumi;
SEMICORUL II
Și profanatorul ei;
SEMICORUL I
Ale mărețului Stăpân Moloh
SEMICORUL II
Protector al tuturor popoarelor;
SEMICORUL I
Ale lui Mamon, cârmuitorul nostru,
SEMICORUL II
Omniprezent.
SEMICORUL I
Ale lui Lucifer cel atotputernic,
SEMICORUL II
În Biserică, în Stat;
SEMICORUL I
Ale lui Belial,

SEMICORUL II
Transcendent,
SEMICORUL I
Dar, o, ce imanent
TOȚI ÎMPREUNĂ
Ale lui Belial, Belial, Belial, Belial

Pe când se topesc ecourile incantației, doi Aspiranți fără coarne coboară, o înșfacă pe cea mai apropiată dintre femeile rase, o saltă în picioare și o conduc, înmărmurită de groază, până sus, unde Patriarhul Pasadenei stă în capul scării altarului, ascuțind lama lungă a unui cuțit de măcelar. Voinica mamă mexicană se uită la el cu gura căscată, într-o stare de oroare și fascinație. Apoi unul dintre Aspiranți îi ia copilul din brațe și îl ridică dinaintea Patriarhului.

Gros-plan cu un rezultat al tehnologiei progresiste – o buză de iepure, un idiot cu mongolism. Pe fundal auzim psalmodierea corului.

SEMICORUL I
Eu vă arăt semnul dușmăniei lui Belial,
SEMICORUL II
Mârșav, mârșav;
SEMICORUL I
Eu vă arăt fructul harului lui Belial,
SEMICORUL II
Scârnăvie infiltrată în scârnăvie.
SEMICORUL I
Eu vă arăt pedeapsa pentru ascultarea Voinței Lui,
SEMICORUL II
Precum în Iad aşa și pe pământ.
SEMICORUL I
Cine prăsește toate diformitățile?
SEMICORUL II
Mama.
SEMICORUL I
Cine este vasul ales al Nesfințeniei?
SEMICORUL II
Mama
SEMICORUL I

Și blestemul care stă în rasa noastră?
SEMICORUL II
Mama
SEMICORUL I
Posedată, posedată…
SEMICORUL II
Pe dinăuntru, pe dinafară;
SEMICORUL I
Incubul ei un obiect, subiectul ei un sucub…
SEMICORUL II
Și amândoi sunt Belial;
SEMICORUL I
Posedată de Musca Verde.
SEMICORUL II
Care se furișează și înțeapă,
SEMICORUL I
Posedată de ceea ce irezistibil
SEMICORUL II
O îmboldește, o conduce,
SEMICORUL I
Ca dihorul murdar,
SEMICORUL II
Ca scroafa în fierbinţeli,
SEMICORUL I
Jos în râpa abruptă,
SEMICORUL II
Într-o scârnăvie de nespus;
SEMICORUL I
Din care, după o îndelungată bălăceală,
SEMICORUL II
După multe sorbituri îndelungate din lături,
SEMICORUL I
Mama iese la suprafață, nouă luni mai târziu,
SEMICORUL II
Purtând această monstruoasă batjocură de om
SEMICORUL I
Cum mai poate exista, atunci, ispășire?
SEMICORUL II

Prin sânge.

SEMICORUL I

Cum să fie îmblânzit Belial?

SEMICORUL II

Numai prin sânge.

Camera se deplasează de la altar până la locul în care, rânduri peste rânduri, garguiele spălăcite se holbează cu o nerăbdare flămândă la scena care se desfășoară jos. Și deodată fețele cască guri negre și se apucă să psalmodieze la unison, șovăielnic la început, apoi cu încredere crescândă și cu glasuri tot mai puternice.

— Sânge, sânge, sânge, sângele, sângele, sânge, sânge, sângele…

Din nou cadru pe altar. Răsunetul psalmodierii inconștiente, subumane continuă să însoțească monoton filmarea.

Patriarhul îi întinde tocila unuia dintre Arhimandriții care îl însoțesc, iar apoi, cu mâna stângă, apucă de gât copilul diform și îl înfige în cuțit. Pruncul scoate vreo două behăituri slabe și amuțește.

Patriarhul se întoarce, lasă să se scurgă pe altar cam o cană de sânge, apoi aruncă leșul micuț în întunericul din spate. Incantația e într-un crescendo sălbatic.

— Sânge, sânge, sângele, sângele, sânge, sânge, sângele…

— Duceți-o de-aici! se răstește Patriarhul cu chițăiala lui poruncitoare.

Cuprinsă de groază, mama se întoarce și dă fuga pe trepte în jos. Cei doi Aspiranți pornesc după ea, lovind-o sălbatic cu mădularele de taur sfințite. Incantația este punctată de țipete pătrunzătoare. Dinspre adunarea de credincioși vine un zgomot, pe jumătate geamăt de compătimire, pe jumătate mormăit de satisfacție. Îmbujorați și cam fără suflu după un asemenea exercițiu fizic neobișnuit de solicitant, tinerii Aspiranți rotofei pun mâna pe altă femeie – de data aceasta o tânără, plăpândă și subțire, părând aproape o copiliță. Nu i se vede chipul în timp ce e trasă în sus pe trepte. Apoi unul dintre ei se dă puțin înapoi și o recunoaștem pe Polly.

Fără policare, cu opt sfârcuri, copilul e ridicat în aer de Patriarh.

SEMICORUL I

Mârșav, mârșav! Cum mai poate exista ispășire?

SEMICORUL II

Prin sânge.

SEMICORUL I

Cum să fie îmblânzit Belial?

De data aceasta răspunde întreaga adunare:

— Numai prin sânge, sânge, sânge, sânge, sângele…

Mâna stângă a Patriarhului se strânge pe gâtul pruncului.

— Nu, nu, nu face asta. Te rog!

Polly dă să pornească spre el, dar Aspiranții o țin pe loc. Încet și metodic, în timp ce ea suspină, Patriarhul înfige copilul în cuțit, apoi aruncă leșul în bezna din dosul altarului.

Se aude un țipăt puternic. Camera prezintă un plan mediu cu doctorul Poole. A leșinat pe locul lui aflat la vedere, în rândul întâi.

Fondu către interiorul Nesfintei Nesfintelor. Sanctuarul, care se află într-o margine a arenei, alături de marele altar, este o încăpere mică și alungită, din chirpici, cu un altar la un capăt, iar la celălalt cu uși glisante, pe moment doar puțin întredeschise, lăsând să se vadă prin deschizătura centrală ce se petrece în arenă. Pe un divan din centrul sanctuarului stă lungit

Arhivicarul. Nu departe, un Aspirant lipsit de coarne frige picioare de porc pe un mangal cu cărbuni, iar alături, un Arhimandrit cu două coarne își dă toată silința să-l resusciteze pe doctorul Poole, care zace inert pe o targă. Apa rece și câteva palme peste față produc în cele din urmă rezultatul dorit. Botanistul suspină, deschide ochii, parează o nouă lovitură și se ridică în capul oaselor.

— Unde sunt? întreabă el.

— În Nesfânta Nesfintelor, răspunde Arhimandritul. Și iată-l pe Eminența Sa.

Doctorul Poole îl recunoaște pe marele om și are suficientă prezență de spirit ca să încline din cap respectuos.

— Aduceți un taburet, poruncește Arhivicarul.

Este adus taburetul. Arhivicarul îi face semn doctorului Poole, care se ridică cu greu în picioare, traversează cu pași nesiguri încăperea și se așază. În același timp, un țipăt deosebit de puternic îl face să se întoarcă într-acolo.

Plan general, din perspectiva lui, cu Marele Altar. Patriarhul tocmai aruncă un alt monstruleț în partea întunecată, în timp ce acoliții săi abat un potop de lovituri asupra mamei care țipă.

Din nou un cadru cu doctorul Poole, care se cutremură și își acoperă fața cu palmele. Pe fundal auzim psalmodierea monotonă a congregației: „Sânge, sânge, sânge“.

— Înfiorător! spune doctorul Poole. Înfiorător!

— Și totuși, există sânge și în religia ta, observă Arhivicarul, zâmbind ironic. „Spălate în sângele Mielului.“ E corect, nu-i așa?

— Cât se poate de corect, recunoaște doctorul Poole. Dar nu recurgem la spălarea asta în realitate. Doar vorbim despre ea – sau, mai adesea, doar cântăm despre ea, în imnuri.

Își ferește privirea. Se lasă tăcerea. În acel moment se apropie Aspirantul cu o farfurie mare, pe care o așază, împreună cu două sticle, pe o masă de lângă divan. Străpungând unul dintre picioarele de porc cu o autentică imitație de secol XX a unei furculițe din epoca georgiană, Arhivicarul se pune pe rontăit.

— Ia și tu, chițăie el între două îmbucături. Și uite niște vin, adaugă arătând spre una dintre sticle.

Doctorul Poole, care simte o foame de lup, se supune plin de râvnă și din nou se lasă tăcerea, acoperită doar de zgomotele mâncatului și incantația sângelui.

— Tu nu ești credincios, firește, spune într-un târziu Arhivicarul cu gura plină.

— Dar te asigur că… protestează doctorul Poole.

Zelul cu care caută să se conformeze este excesiv, iar celălalt ridică o mână dolofană, unsuroasă.

— Ei, gata, gata! Dar aș vrea să știi că avem motive serioase să credem în ceea ce credem. Dragă domnule, credința noastră este una rațională și realistă.

Face o pauză cât să soarbă din sticlă și să-și mai ia un picior de porc.

— Să-nțeleg că ești familiarizat cu istoria omenirii?

— Numai ca diletant, răspunde cu modestie doctorul Poole.

Dar se gândește că poate să-i spună că a citit majoritatea celor mai populare cărți pe acel subiect – *Înălțarea și extincția Rusiei* a lui Graves, spre exemplu; *Colapsul civilizației occidentale* a lui Basedow; inimitabila *Europa, o autopsie* a lui Bright; și, de la sine înțeles, acel volum absolut încântător și, chiar dacă este doar un roman, cu adevărat veridic, *Ultimele zile ale Insulei Coney*, al dragului de Percival Pott.

— O știi, nu-i așa?

Arhivicarul clatină din cap.

— Nu cunosc nimic care să fi fost publicat după Fapt, răspunde el tăios.

— Dar ce prostie din partea mea! exclamă doctorul Poole, regretându-și, ca de atâtea ori în trecut, limbuția cu care supracompensează o timiditate care, necontrolată, aproape că l-ar arunca în mutenie.

— Dar am citit multișor din ce s-a publicat înainte, continuă Arhivicarul. Aveau niște biblioteci bunicele pe-aici, prin California de Sud. Acum sunt golite, în cea mai mare parte. În viitor, mă tem că va trebui să mergem tot mai departe ca să facem rost de combustibil. Dar deocamdată ni s-a copt pâinea și am reușit să pun deoparte vreo trei, patru mii de volume pentru Seminarul nostru.

— La fel ca Biserica în Evul Mediu întunecat, remarcă doctorul Poole cu un entuziasm de om cultivat. Cel mai bun prieten al civilizației este religia. De-asta niciodată prietenii mei agnostici nu vor…

Amintindu-și deodată că principiile acelei biserici nu prea semănau cu cele declarate de aceasta, se întrerupe și, ca să-și ascundă stânjeneala, trage o dușcă lungă din sticlă.

Din fericire însă, Arhivicarul e mult prea preocupat cu propriile sale idei ca să fie jignit de un asemenea *faux pas* sau măcar să-l bage în seamă.

— După cum înțeleg eu istoria, spune el, lucrurile stau așa: omul se pune în calea Naturii, Egoul în calea Ordinii Lucrurilor, Belial (face mașinal semnul coarnelor), împotriva Celuilalt. Timp de vreo sută de mii de ani, rezultatul luptei rămâne indecis. Pe urmă, acum trei secole, aproape de pe-o zi pe alta, vântul favorabil începe să bată neîntrerupt într-o singură direcție. Mai ia un picior de porc, da?

Doctorul Poole se servește cu a doua porție, pe când celălalt se apucă de a treia.

— La început încet, pe urmă cu tot mai mult avânt, omul începe să câștige teren în fața Ordinii Lucrurilor.

Arhivicarul se oprește un moment ca să scuipe un zgârci.

— Cum o parte tot mai mare din rasa umană se aliniază sub comanda lui, Stăpânul Muștelor, care este în același timp Musca Verde din inima fiecărui individ, își inaugurează marșul triumfal prin toată lumea, al cărei suveran incontestabil va deveni cât de curând.

Transportat de propria-i elocință stridentă și uitând pentru o clipă că nu se află în amvonul de la Sf. Azazel, Arhivicarul face un gest larg. Piciorul de porc îi pică din furculiță. Râzând din toată inima de propria-i pățanie, îl ridică de pe podea, îl șterge de mâneca sutanei din piele de capră, mușcă din el și continuă.

— A început cu mașinăriile și cu primele corăbii cu grâne din Lumea Nouă. Hrană pentru cei flămânzi și o povară ridicată de pe umerii oamenilor. „O, Doamne, Îți mulțumim pentru toate binecuvântările pe care, în mărinimia Ta…“ Etcetera, etcetera.

Arhivicarul izbucnește într-un râs batjocoritor.

— Nici nu mai trebuie spus că nimeni nu obține vreodată ceva degeaba. Binecuvântările mărinimoase ale Domnului își au prețul lor și mereu are grijă Belial să fie unul piperat. Uite, de pildă, mașinăriile alea. Belial știa prea bine că dacă se ușurează truda cât de puțin, carnea ajunge subordonată fierului și mintea devine sclava roților. Știa el că mașina, dacă e imună la folosiri defectuoase, trebuie să fie imună și la dibăcie, și la talent, și la inspirație. Îți primești banii înapoi dacă produsul are vreun defect și ți-i primești îndoit dacă reușești să depistezi în el cea mai vagă urmă de geniu sau de individualitate! Și-apoi mai era și mâncarea aia bună venită din Lumea Nouă. „O, Doamne, Îți mulțumim…“ Dar Belial știa că hrănitul înseamnă înmulțire. În vremurile vechi, când oamenii făceau amor, rezultatul era că le creștea doar rata mortalității infantile și le cobora speranța de viață. Dar, după ce-au sosit corăbiile cu mâncare, s-a schimbat treaba. Din copulație rezulta populație – cu toptanul!

Arhivicarul scoate din nou un hohot de râs strident.

Fondu către un cadru privit printr-un microscop puternic prezentând spermatozoizi care se zbat frenetic să ajungă la Ținta Finală, uriașul ovul cu aspect selenar aflat în colțul din stânga-sus al lamelei. Pe coloana sonoră se aude vocea de tenor din partea finală a simfoniei Faust, de Liszt: *La femme eternelle toujours nous élève. La femme eternelle toujours*[18]… Camera oferă o vedere aeriană a Londrei la 1800. Apoi se îndreaptă din nou către întrecerea darwiniană pentru supraviețuire și perpetuare. Apoi către o vedere a Londrei la 1900 –, și din nou către spermatozoizi –, și din nou către Londra, așa cum o vedeau aviatorii germani în 1940. Fondu către Arhivicar în gros-plan.

— O, Doamne, intonează el cu un ușor tremolo în glas, pe care l-a considerat mereu a fi în ton cu asemenea rostiri, Îți mulțumim pentru toate aceste suflete nemuritoare. După care își schimbă tonul: Aceste suflete nemuritoare, continuă el, găzduite în trupuri care ajung cu timpul tot mai bolnăvicioase, mai scârbavnice, mai nevolnice, an după an, pe măsură ce se petrec, inevitabil, toate lucrurile profețite de Belial. Suprapopularea planetei. Trei sute, cinci sute, uneori nu mai

puțin de o mie trei sute de oameni pe kilometru pătrat de teren agricol – și terenul fiind în plin proces de distrugere din pricina exploatării agricole nesăbuite. Peste tot eroziune, peste tot se pierd mineralele din sol. Iar deșerturile se extind, pădurile se restrâng. Până și în America, până și în această Lume Nouă, care era cândva speranța celei vechi. Spirala industriei se înalță, spirala fertilității solului coboară. Mai mare și mai bun, mai bogat și mai puternic – și apoi, aproape dintr-odată, mai flămând, tot mai flămând. Da, Belial a profețit toate acestea – trecerea de la foamete la hrana importată, de la hrana importată la explozia populației și de la explozia populației înapoi la foamete. Înapoi la foamete. Foametea Nouă, Foametea Superioară, foametea enormului proletariat industrializat, foametea orășenilor cu bani, cu tot confortul modernității, cu mașini, cu radiouri și cu toate gadgeturile imaginabile, foametea care e cauza războaielor totale și războaiele totale care sunt cauza a și mai multă foamete.

Arhivicarul se întrerupe ca să mai ia o dușcă.

— Și nu uita un lucru, adaugă el: Chiar și fără răpciugă sintetică, chiar și fără bomba atomică, Belial tot ar fi putut să-și îndeplinească scopurile. Poate nu atât de repede, dar la fel de sigur, oamenii s-ar fi distrus pe ei înșiși distrugând lumea în care trăiau. Nu exista scăpare pentru ei. Îi țintuise zdravăn cu amândouă coarnele. Dacă se zbăteau până reușeau să scape din cornul războiului total, se pomeneau străpunși de foamete. Iar dacă mureau de foame, erau tentați să recurgă la război. Și doar în cazul în care încercau să găsească o modalitate pașnică și rațională de a ieși din dilemă, avea El un alt corn al autodistrugerii, mai subtil, pregătit pentru ei. Încă de la începutul revoluției industriale, El a profețit că miracolele propriei lor tehnologii îi vor face pe oameni în asemenea hal de trufași, încât își vor pierde în scurtă vreme orice simț al realității. Și taman așa s-a întâmplat. Acești jalnici sclavi ai roților și ai registrelor contabile au început să se felicite în calitate de Cuceritori ai Naturii. Cuceritori ai Naturii, nu zău! În fapt, bineînțeles că n-au făcut decât să tulbure echilibrul Naturii și erau pe cale să sufere consecințele. Numai dacă te gândești la ce-au fost în stare să facă timp de un secol și

jumătate înainte de Fapt. Au poluat râurile, au ucis unul după altul animalele sălbatice, au distrus pădurile, au lăsat marea să spele solul vegetal, au ars un ocean întreg de petrol, au irosit minerale a căror depozitare a durat toată istoria geologică. O orgie de imbecilitate criminală. Și i-au spus Progres. Progres, repetă el, Progres! Ascultă la mine, așa o invenție excepțională n-avea cum să fie produsă de o biată minte omenească – e o ironie prea drăcească! Trebuie să fi fost la mijloc un Ajutor din afară. Trebuie să fi fost Harul lui Belial, care, firește, este mereu disponibil – mai exact, pentru oricine care se arată pregătit să coopereze cu el. Și cine nu e?

— Cine nu e? repetă doctorul Poole și scoate un chicotit, fiindcă simte că trebuie să-și compenseze cumva greșeala cu biserica din Evul Mediu întunecat.

— Progres și Naționalism – acestea au fost cele două idei mărețe pe care le-a vârât în capetele lor. Progres – teoria după care poți obține ceva contra nimic; teoria după care poți câștiga dintr-o parte fără să plătești pentru câștig în altă parte; teoria după care tu și numai tu înțelegi sensul istoriei; teoria după care știi ce urmează să se întâmple peste cincizeci de ani; teoria după care, în ciuda întregii experiențe, poți să prevezi toate consecințele acțiunilor tale din prezent; teoria după care Utopia se află la o aruncătură de băț și, din moment ce scopurile ideale justifică cele mai abominabile mijloace, este privilegiul și datoria ta să-i jefuiești, să-i înșeli, să-i torturezi, să-i înrobești și să-i ucizi pe toți cei care, după opinia ta (prin definiție, infailibilă), stau în calea marșului către paradisul teluric. Adu-ți aminte expresia aceea a lui Karl Marx: „Forța este moașa Progresului“. Ar fi putut să adauge – dar, bineînțeles, Belial nu voia să se dea de gol într-o etapă atât de timpurie a evenimentelor – că Progresul este moașa Forței. De două ori moașă, căci realitatea progresului tehnologic oferă oamenilor instrumentele unei distrugeri încă și mai neselective, în vreme ce mitul progresului politic și moral servește drept scuză pentru folosirea acestor mijloace până la limita extremă. Ascultă ce-ți spun, dragă domnule, istoricul necucernic e un nebun. Cu cât studiezi mai abitir istoria modernă, cu atât găsești mai multe dovezi ale Mâinii Călăuzitoare a lui Belial.

Arhivicarul face semnul coarnelor, se întremează cu încă o gură de vin, după care continuă.

— Și-apoi a mai fost și Naționalismul – teoria că statul al cărui cetățean se întâmplă să fii este zeul unic și adevărat și că toate celelalte state sunt zei falși; că toți acești zei, fie ei adevărați, fie falși, au mentalitatea unor adolescenți delincvenți; și că fiecare conflict iscat pentru prestigiu, putere sau bani este o cruciadă în numele Binelui, al Adevărului și al Frumosului. Faptul că, la un moment dat în istorie, astfel de teorii au ajuns să fie universal acceptate este cea mai bună dovadă a existenței lui Belial, cea mai bună dovadă că în cele din urmă El a câștigat bătălia.

— Nu prea înțeleg raționamentul, spune doctorul Poole.

— Dar este evident, fără doar și poate. Avem de-a face cu două noțiuni. Fiecare dintre ele e în mod intrinsec absurdă și fiecare duce la o desfășurare de fapte demonstrabil funestă. Și totuși, întreaga omenire civilizată hotărăște, aproape într-o clipită, să accepte aceste noțiuni drept principii călăuzitoare. De ce? Și la a Cui sugestie, la al Cui îndemn, inspirată de Cine? Nu poate să existe decât un singur răspuns.

— Vrei să spui că, după părerea ta, a fost… a fost Diavolul?

— Cine altcineva își dorește degradarea și distrugerea omenirii?

— Adevărat, adevărat, încuviințează doctorul Poole. Dar orișicât, în calitate de creștin protestant, zău că nu pot…

— Chiar așa? îl întrerupe sarcastic Arhivicarul. Atunci, știi tu mai bine decât Luther, știi tu mai bine decât toată Biserica Creștină. Ești conștient, domnule, de faptul că începând din secolul II și până în ziua de azi nici un creștin ortodox n-a crezut că omul poate fi posedat de Dumnezeu? El nu poate fi posedat decât de Diavol. Și de ce cred oamenii așa ceva? Pentru că faptele îi împiedică să creadă altfel. Belial e un fapt, Moloh e un fapt, posedarea de către diavol e un fapt.

— Dar *eu* protestez! exclamă doctorul Poole. Ca om de știință…

— Ca om de știință, ești constrâns să accepți ipotezele de lucru care explică faptele cel mai plauzibil. Ei bine, care sunt faptele? Primul este un fapt al experienței și al observației – și

anume, acela că nimeni nu vrea să sufere, nu vrea să se ruineze, nu vrea să fie mutilat sau ucis. Al doilea este un fapt al istoriei – acela că, într-o anumită epocă, majoritatea copleșitoare a ființelor umane au acceptat credințe și au adoptat linii de conduită care n-ar putea avea alt rezultat decât suferința universală, degradarea generală și distrugerea pe scară largă. Unica explicație posibilă este că oamenii au fost inspirați sau posedați de o conștiință străină lor, o conștiință care le-a voit nimicirea, și-a voit-o cu mai multă tărie decât au avut ei când și-au voit propria lor fericire și supraviețuire.

Se lasă tăcerea.

— Cu siguranță, îndrăznește doctorul Poole să sugereze într-un târziu, aceste fapte ar putea fi justificate și în alte feluri.

— Dar nu atât de verosimil și nici pe departe atât de simplu, insistă Arhivicarul. Și-apoi, ia în calcul toate celelalte dovezi. Primul Război Mondial, de pildă. Dacă popoarele și politicienii n-ar fi fost posedați, ar fi ascultat de Benedict al XV-lea sau de Lordul Lansdowne – ar fi ajuns la o înțelegere, ar fi negociat pacea fără victorie. Dar n-au putut, n-au fost în stare. Le-a fost imposibil să acționeze în propriul lor interes. A trebuit să facă după cum le-a dictat Belialul din ei – iar Belialul din ei își dorea revoluția comunistă, își dorea reacția fascistă la acea revoluție, și-i dorea pe Mussolini, pe Hitler și Politburo, dorea foamete, inflație și depresiune; dorea armament pe post de leac împotriva șomajului; dorea persecutarea evreilor și a culacilor; dorea ca naziștii și comuniștii să divizeze Polonia și apoi să pornească la război între ei. Da, și mai dorea renașterea pe scară largă a sclaviei în forma ei cea mai brutală. Dorea migrații forțate și pauperizarea maselor. Dorea lagăre de concentrare, camere de gazare și incineratoare. Dorea bombardament de saturație (ce exprimare delicios de suculentă!). Dorea să se distrugă peste noapte bogăția acumulată într-un secol și orice posibilitate viitoare de prosperitate, decență, libertate și cultură. Belial dorea toate astea și, pentru că el era Marea Muscă Verde din inima politicienilor și a generalilor, a jurnaliștilor și a omului de rând, îi era foarte ușor să-i facă până și pe catolici să-l ignore pe papă, să-l aducă pe Lansdowne în situația de-a fi condamnat ca

nepatriot, aproape ca trădător. Așa se face că războiul s-a târât mai departe nu mai puțin de patru ani; iar după aceea totul a decurs cu meticulozitate conform Planului. Situația mondială trecea constant de la rău la mai rău, iar pe măsură ce ea se înrăutățea, bărbații și femeile deveneau din ce în ce mai docili față de îndrumările Nesfântului Duh. Vechile credințe în valoarea sufletului individual păleau; vechile restricții își pierdeau eficacitatea; vechile scrupule și manifestări de compasiune se evaporau. Tot ceea ce le băgase vreodată Celălalt în cap oamenilor se scurgea afară, iar vidul rămas era umplut cu visuri demente despre Progres și Naționalism. Odată acceptată legitimitatea acestor visuri, rezulta că oamenii simpli, care nu cunoșteau decât clipa prezentă, nu erau cu nimic mai buni decât furnicile și ploșnițele și puteau fi tratați în consecință. Și chiar *erau* tratați în consecință, fără doar și poate!

Arhivicarul chicotește zgomotos și se servește cu ultimul picior de porc.

— Pentru vremea lui, continuă el, bătrânu' Hitler a fost un specimen demonic bunicel. Sigur, nu posedat în totalitate, ca mulți dintre marii conducători de națiuni dintre 1945 și începutul celui de-al Treilea Război Mondial, dar categoric peste media din vremea lui. Mai mult decât aproape oricare dintre contemporanii lui, el avea dreptul să spună „Nu eu, ci Belialul din mine". Ceilalți erau posedați doar sporadic, doar în anumite momente. Gândește-te la oamenii de știință, de pildă. Oameni cumsecade, bine intenționați, în cea mai mare parte. Dar tot i-a luat El în stăpânire – i-a luat în stăpânire la momentul în care au încetat să mai fie ființe omenești și au devenit specialiști. De aici răpciuga și bombele alea. Și-apoi adu-ți aminte de omul ăla… cum îl chema?… ăla care-a fost președintele Statelor Unite atâta vreme…

— Roosevelt? sugerează doctorul Poole.

— Ăsta-i – Roosevelt. Ei, mai ții minte expresia aia pe care-a tot repetat-o cât a ținut al Doilea Război Mondial? „Capitulare necondiționată, capitulare necondiționată." Inspirație pură – *asta* era expresia aia. Inspirație pură și nemijlocită!

— Așa zici tu, obiectează doctorul Poole. Dar ce dovadă ai?

— Dovadă? repetă Arhivicarul. Toată istoria ulterioară e dovada. Uită-te la ce s-a petrecut când expresia lui a devenit linie directoare și a fost pusă în practică. Capitulare necondiționată – câte milioane de cazuri noi de tuberculoză? Câte milioane de copii forțați să fie hoți sau să se prostitueze pentru tablete de ciocolată? Belial a fost mulțumit în mod special de situația copiilor. Și din nou, capitulare necondiționată – distrugerea Europei, haosul din Asia, foametea de peste tot, revoluțiile, tiraniile. Capitulare necondiționată – și mai mulţi nevinovați au fost supuși la suferințe mai rele decât în oricare altă perioadă din istorie. Și, după cum știi prea bine, lui Belial nimic nu-i place mai mult decât suferința celor nevinovați. Iar la urmă a fost, bine înțeles, Faptul. Capitulare necondiționată și zdrang! – exact cum și-a dorit El dintotdeauna. Și totul s-a petrecut fără vreun miracol sau vreo intervenție specială, numai pe căi naturale. Cu cât te gândești mai mult la lucrarea Proniei Sale, cu atât mai insondabilă ți se pare în splendoarea ei.

Cu evlavie, Arhivicarul face semnul coarnelor.

— Uite ce-i, spune el după o scurtă pauză, ridicând mâna.

Timp de câteva secunde stau amândoi fără să scoată o vorbă. Ritmul estompat și monoton al incantației devine audibil. „Sânge, sânge, sânge, sângele…“ Se aude un țipăt slab când un alt mic monstru e tras ca-n frigare în cuțitul Patriarhului, apoi pocnetele mădularelor de taur lovind carnea și, prin vuietul surescitat al adunării de credincioși, o succesiune de urlete puternice, greu de recunoscut ca fiind omenești.

— Nici n-ai zice c-ar fi putut să ne creeze *pe noi* fără să fie nevoie de un miracol, continuă Arhivicarul gânditor. Dar așa a făcut, așa a făcut. Prin metode pur naturale, folosind ca instrumente ființele umane și știința lor, El a creat o rasă de oameni cu totul și cu totul nouă, cu diformitatea în sânge, înconjurată din toate părțile de murdărie și neavând în față nici o altă perspectivă decât tot murdăria, diformități și mai rele și, într-un final, extincția deplină. Da, e lucru îngrozitor să cazi în mâinile Răului încarnat.

— Atunci, întreabă doctorul Poole, de ce continuați să-L veneraţi?

— De ce-i arunci mâncare unui tigru care mârâie? Ca să câștigi un moment de respiro. Ca să amâni oroarea inevitabilului, fie și pentru câteva minute. Și pe pământ e la fel ca-n Iad – dar cel puțin ești tot pe pământ.

— Nu pare să merite efortul, remarcă doctorul Poole pe tonul filozofic al celui care tocmai a luat prânzul.

Încă un țipăt neobișnuit de pătrunzător îl face să-și întoarcă privirea spre ușă. Rămâne o vreme uitându-se în tăcere. De data aceasta, cu o expresie în care groaza a fost îmblânzită considerabil de curiozitatea științifică.

— începi să te obișnuiești, ei? spune jovial Arhivicarul.

REZONEURUL

Conștiință, obișnuință – prima produce lași,
Face din noi sfinți uneori, ne face ființe omenești.
Cealaltă produce patrioți, papistași, protestanți,
Produce filistini, sadici, suedezi sau slovaci,
Produce ucigași de culaci, clorizatoare de evrei,
Îi face pe toți cei care mutilează, pentru ţeluri înalte,
Carnea tremurătoare, fără ca scrupulul sau îndoiala
Să le tulbure certitudinea Serviciului Suprem.

Da, prieteni, amintiți-vă câtă indignare ați simțit odinioară, când turcii au masacrat mai mulți armeni decât norma obișnuită, cum i-ați mulțumit lui Dumnezeu că trăiați într-o țară progresistă, protestantă, în care asemenea lucruri pur și simplu nu se puteau întâmpla – nu se puteau întâmpla pentru că bărbații purtau melon și mergeau la oraș în fiecare zi cu trenul de opt și douăzeci și trei. Iar după aceea reflectați un moment la câteva orori pe care în prezent le considerați ceva normal: atacurile la adresa celei mai elementare bune-cuviințe omenești, care au fost săvârșite în numele vostru (sau poate de mâinile voastre), atrocitățile pe care le văd fetițele voastre când le duceți la film, de două ori pe săptămână, la buletinul de știri – iar lor li se par banale și plictisitoare. În ritmul acesta, peste douăzeci de ani, nepoatele voastre vor da drumul la televizor ca să arunce o privire la întrecerile cu gladiatori; iar când va

începe să pălească interesul pentru acestea, armata va trece la crucificări în masă ale Obiectorilor de Conștiință ori se va difuza în culori jupuirea de vii a celor șapte mii de persoane suspectate, la Tegucigalpa, de activități antihonduriene.

Între timp, în Nesfânta Nesfintelor, doctorul Poole continuă să tragă cu ochiul prin crăpătura dintre ușile glisante. Arhivicarul se scobește între dinți. Domnește o tăcere liniştită, postprandială. Doctorul Poole se întoarce dintr-odată către însoțitorul său.

— Se întâmplă ceva! exclamă el surescitat. Se ridică de la locurile lor.

— Mă așteptam la asta de ceva vreme, răspunde Arhivicarul, fără să se oprească din scobitul între dinți. Sângele e de vină. Și biciuitul, firește.

— Sar toți în arenă, continuă doctorul Poole. Fug unul după altul. Ce naiba…? O, Dumnezeule! Îmi cer iertare, adaugă el grăbit. Dar zău așa, *zău așa*…

Teribil de tulburat, se îndepărtează de uși.

— *Există* niște limite, spune el.

— Aici greșești tu, îl contrazice Arhivicarul. Nu există limite. Toată lumea e capabilă de orice – dar *orice*.

Doctorul Poole nu răspunde. Atras irezistibil de o forță mai presus de voința lui, s-a întors la locul său și se holbează de acolo, cu nesaț și cu oroare, la ceea ce se petrece în arenă.

— E monstruos! exclamă el indignat. E de-a dreptul revoltător.

Arhivicarul se scoală greoi de pe divan, deschide un mic dulap din perete și scoate un binoclu pe care i-l întinde doctorului Poole.

— Ia încearcă-l pe ăsta, spune el. Lentile de noapte. Echipament standard de-al Marinei, de dinaintea Faptului. O să vezi totul.

— Dar nici nu-ți închipui…

— Nu doar că-mi închipui, spune Arhivicarul, cu un zâmbet de o bunăvoință ironică. Văd cu propriii mei ochi. Haide, omule. Uită-te. N-ai mai văzut niciodată așa ceva în Noua Zeelandă.

— Cu siguranță că nu, spune doctorul Poole pe tonul pe care l-ar fi folosit mama lui.

Cu toate acestea, într-un târziu ridică binoclul la ochi.

Plan general din perspectiva lui. Este o scenă cu satiri și nimfe, cu urmăriri și capturări, cu acte de rezistență provocatoare urmate de capitulări entuziaste ale unor buze fără barbă în fața unora cu barbă, ale unor piepturi palpitânde în fața nerăbdării unor mâini brutale, totul însoțit de o babilonie de răcnete, țipete ascuțite și râsete stridente.

Camera revine la Arhivicar, a cărui față se crispează într-o grimasă de repulsie şi dispreț.

— Ca pisicile, spune el în cele din urmă. Atât că pisicile au decența să nu se împerecheze în mod gregar. Și tu încă mai ai îndoieli în legătură cu Belial – chiar și după așa ceva?

Se lasă tăcerea.

— Treaba asta a apărut după… după Fapt? întreabă doctorul Poole.

— În decurs de două generații.

— Două generații!

Doctorul Poole scapă un fluierat.

— Mutația *asta* n-are nimic recesiv. Și nu… mă rog, ce vreau să zic, nu le vine să se poarte așa în alte anotimpuri?

— Numai în aceste cinci săptămâni, atât. Și nu permitem decât două săptămâni de copulare propriu-zisă.

— De ce?

Arhivicarul face semnul coarnelor.

— Din principiu. Trebuie să fie pedepsiți pentru că au fost pedepsiți. E Legea lui Belial. Și aș putea spune că-i chelfănim zdravăn dacă încalcă regulile.

— Adevărat, adevărat, spune doctorul Poole, amintindu-și cu neliniște episodul cu Loola printre dune.

— E destul de greu pentru cei care regresează către modelul de copulare pe stil vechi.

— Și sunt mulți dintr-ăștia?

— Între cinci și zece procente din populație. Noi le spunem „Înfierbântaţii“.

— Și nu permiteți…

— Îi cotonogim de le merg fulgii când îi prindem.

— Dar e monstruos!

— Firește că e, încuviințează Arhivicarul. Dar adu-ți aminte de istoria voastră. Dacă vrei solidaritate, trebuie să ai fie un inamic din exterior, fie o minoritate oprimată. Noi n-avem nici un inamic extern, așa că trebuie să profităm cât putem de Înfierbântaţii noștri. Ei sunt ce erau evreii pe vremea lui Hitler, ce erau burghezii pe vremea lui Lenin și-a lui Stalin, ce erau ereticii în țările catolice și papistașii pentru protestanți. Dacă se-ntâmplă să meargă ceva prost, întotdeauna e vina Înfierbântaţilor. Nu știu ce ne-am face fără ei.

— Dar nu stai niciodată să te gândești la ceea ce simt *ei*?

— De ce m-aș gândi? Întâi și-ntâi, asta-i legea. Pedeapsă cuvenită pentru c-au fost pedepsiți. În al doilea rând, dacă sunt discreți, nu ajung să fie pedepsiți. N-au altceva de făcut decât să evite făcutul de copii în anotimpul greșit și să mascheze faptul că se îndrăgostesc și au legături permanente cu persoane de sex opus. Iar dacă nu vor să fie discreți, pot oricând să scape cu fuga.

— Să scape cu fuga? Încotro?

— Există o comunitate micuță mai la nord, lângă Fresno. Optzeci și cinci la sută Înfierbântaţi. Desigur, călătoria până acolo e periculoasă. Sunt foarte puține surse de apă pe drum. Iar dacă-i prindem din urmă, îi ardem de vii. Dar dacă aleg să-și asume riscul, sunt absolut liberi s-o facă. Și, în sfârșit, mai e și preoția.

Face semnul coarnelor.

— Orice băiat isteț care dă semne de timpuriu că e Înfierbântat are viitorul asigurat: îl facem preot.

Trec câteva secunde înainte ca doctorul Poole să se aventureze să pună următoarea întrebare.

— Adică voi…?

— Exact, spune Arhivicarul. Pentru cauza Împărăției Iadului. Ca să nu mai pomenesc de motivele strict practice. La urma urmei, treburile comunității trebuie duse cumva la îndeplinire și evident că mirenii nu-s în stare.

Zgomotul din arenă atinge pentru scurt timp punctul culminant.

— Scârbos! chițăie Arhivicarul, în al cărui glas se simte brusc o repulsie intensă. Și asta nu-i nimic față de ce-o să fie

mai târziu. Cât sunt de recunoscător c-am fost scutit de asemenea purtări demne de dispreț! Nu ei, ci Dușmanul Omenirii se încarnează în trupurile lor dezgustătoare. Fii bun și privește încoace.

Îl trage pe doctorul Poole către el și îi indică întinzând arătătorul gros.

— La stânga Marelui Altar – cu vasul ăla roșcat. Acela-i Șeful. Șeful! repetă el accentuând cu dispreț. Ce fel de conducător are să fie *el* în următoarele două săptămâni?

Rezistând tentației de-a face observații personale despre un om care, deși aflat temporar la pensie, este destinat să se întoarcă la putere, doctorul Poole scoate un mic hohot de râs tensionat.

— Da, fără îndoială, pare să se ușureze de grijile Statului.

REZONEURUL

Dar de ce, de ce trebuie să se ușureze alături de Loola? Brută infectă și târfă necredincioasă! Până la urmă însă, există măcar o consolare – iar pentru un om sfios, chinuit de dorințe pe care nu cutează să și le satisfacă, o foarte mare consolare: purtarea Loolei este dovada unei accesibilități la care în Noua Zeelandă, în cercurile academice, printre vecinii mamei sale, ar putea doar să viseze în taină, ca la ceva mult prea bun ca să fie adevărat. Și nu doar Loola se dovedește accesibilă. Aceeași trăsătură se vădește, nu mai puțin activ, nu mai puțin vocal, la aceste fete mulatre, la Flossie, teutona rotofeie cu pielea ca mierea, la uriașa matroană armeană, la micuța adolescentă de un blond diafan, cu ochi mari și albaștri…

— Da, acela-i Șeful nostru, spune cu amărăciune Arhivicarul. Cât timp el și ceilalți porci rămân posedați, Biserica preia frâiele.

Incorigibil în rafinamentul său cultural, în pofida dorinței copleșitoare de-a fi și el acolo cu Loola – sau cu aproape oricine altcineva, dacă e să fie –, doctorul Poole face o remarcă pertinentă despre Autoritatea Spirituală și Puterea Lumească.

Arhivicarul nu-l ia în seamă.

— Ei bine, spune el din senin, e vremea să mă pun pe treabă.

Cheamă un Aspirant care îi aduce o candelă cu seu, apoi se duce la altarul aflat în capătul dinspre răsărit al sanctuarului. Pe el se află o singură lumânare din ceară galbenă, înaltă de aproximativ un metru și disproporționat de groasă. Arhivicarul își îndoaie genunchii, aprinde lumânarea, face semnul coarnelor, apoi se întoarce lângă doctorul Poole, care se holbează cu ochii cât cepele, cuprins de fascinația ororii și de o senzualitate șocantă, la spectacolul din arenă.

— Dă-te deoparte, te rog.

Doctorul Poole se supune.

Un Aspirant împinge într-o parte o ușă, apoi pe cealaltă. Arhivicarul înaintează și rămâne în mijlocul deschizăturii, atingându-și coarnele aurite ale tiarei. Dinspre muzicienii de pe treptele Marelui Altar se aud cârâiturile ascuțite ale flautelor din os. Gălăgia mulțimii se topește într-o tăcere întreruptă când și când de exprimarea bestială a vreunei bucurii sau suferințe de o violență prea sălbatică pentru a fi reprimată. Preoții încep să psalmodieze antifonic.

SEMICORUL I
Acum este timpul,
SEMICORUL II
Căci Belial e nemilos,
SEMICORUL I
Timpul sfârșirii Timpului
SEMICORUL II
În haosul dorinței trupești
SEMICORUL I
Acum este timpul,
SEMICORUL II
Căci Belial ne e în sânge,
SEMICORUL I
Timpul nașterii în voi
SEMICORUL II
A Celorlalți, a Străinilor,
SEMICORUL I
A Râiei, a Chelbei,
SEMICORUL II
A Viermelui umflat

SEMICORUL I
Acum este timpul,
SEMICORUL II
Căci Belial vă urăște,
SEMICORUL I
Timpul să moară Sufletul,
SEMICORUL II
Să piară Ființa,
SEMICORUL I
Condamnată de dorința nesățioasă,
SEMICORUL II
Iar călăul e plăcerea;
SEMICORUL I
Timpul pentru triumful
SEMICORUL II
Total al Dușmanului,
SEMICORUL I
Pentru Babuin să ajungă stăpân,
SEMICORUL II
Pentru monștri să se nască.
SEMICORUL I
Nu voința voastră, ci a Lui,
SEMICORUL II
Ca să fiți pierduți cu toții pe vecie.

Din mulțime se înalță cu forță un „Amin“ unanim.

— Blestemul Lui să cadă asupra voastră, intonează Arhivicarul cu glasul lui ascuțit, apoi se întoarce la capătul sanctuarului și se urcă pe tronul aflat lângă altar.

De afară se aud țipete nedeslușite, care devin tot mai puternice, și deodată sanctuarul e invadat de o gloată de adoratori frenetici. Se năpustesc către altar, își sfâșie unii altora șorțurile și le aruncă într-un morman care crește la picioarele tronului pe care stă Arhivicarul. NU, NU, NU – și pentru fiecare NU se strigă câte un triumfător „Da“, urmat de un gest fără echivoc către cea mai apropiată persoană de sex opus. În depărtare, preoții psalmodiază monoton: „Nu voința voastră, ci a Lui, ca să fiți pierduți cu toții pe vecie“ – iar și iar.

Gros-plan cu doctorul Poole, care urmărește evenimentele dintr-un colț al oratoriului.

Camera revine asupra mulțimii și chip după chip, rătăcite și extaziate, intră în raza vizuală și ies din nou. Iar printre ele, dintr-odată, e și cel al Loolei – cu ochi strălucitori, cu gura întredeschisă, cu gropițele însuflețite. Întoarce capul și îl observă pe doctorul Poole.

— Alfie! țipă ea.

Tonul și expresia ei stârnesc un răspuns la fel de înflăcărat.

— Loola!

Dau fuga amândoi și se îmbrățișează cu pasiune. Secundele trec. Onctuoase ca vaselina, acordurile muzicii din *Parsifal*, Vinerea Mare, se fac auzite pe coloana sonoră.

Apoi fețele se desprind, camera se retrage.

— Repede, repede!

Loola îl înșfacă de braț și îl trage către altar.

— Șorțul, spune ea.

Doctorul Poole se uită în jos la șorț, apoi, făcându-se la fel de roșu precum NU-ul brodat acolo, își ferește privirea.

— Pare atât de… necuviincios, spune el.

Întinde mâna, o trage înapoi, apoi se răzgândește iar. Apucând un colț al șorțului între policar și arătător, îl smucește de câteva ori anemic și fără rezultat.

— Mai tare! țipă ea. Mult mai tare!

Cu o violență aproape frenetică – căci nu doar șorțul îl smulge el cu de-a sila, ci și influența mamei lui și toate inhibițiile, toate convențiile în care a fost crescut –, doctorul Poole face cum i s-a spus. Cusăturile cedează mai ușor decât anticipase, făcându-l aproape să cadă pe spate. Recăpătându-și echilibrul, rămâne acolo, mutându-și privirea, cu o stinghereală sfioasă, de la micul scutec care reprezintă Porunca a Șaptea la fața surâzătoare a Loolei și din nou la interdicția de un roșu stacojiu. Montaj de cadre alternative: NU, gropițe, NU, gropițe, NU…

— Da! strigă triumfător Loola. Da!

Smulgând șorțul din mâna lui, îl aruncă pe jos, în fața tronului. Apoi, rostind un „Da“ și apoi încă un „Da“, își rupe

peticele de pe piept și, întorcându-se către altar, face o plecăciune în fața Lumânării.

Plan mediu din spate cu Loola îndoindu-și genunchii. Pe nepusă masă, un bărbat în vârstă, cu barba căruntă se năpustește surescitat în cadru, rupe cele două NU-uri gemene de pe turul pantalonilor ei din pânză țesută-n casă și începe s-o tragă către ușile sanctuarului.

Plesnindu-l peste față și îmbrâncindu-l zdravăn, Loola se smulge din mâna lui și se aruncă pentru a doua oară în brațele doctorului Poole.

— Da? șoptește ea.

Iar el răspunde cu vehemență:

— Da!

Se sărută, își zâmbesc extatic, apoi pornesc către întunecimea de dincolo de ușile glisante. Când trec pe lângă tron, Arhivicarul se apleacă și, zâmbind ironic, îl bate ușor pe umăr pe doctorul Poole.

— Ce-ai făcut cu binoclul meu? întreabă el.

Fondu către o scenă nocturnă cu umbre negre precum tuşul și cu clar de lună. În fundal se înalță edificiul în ruină al Muzeului Comitatului Los Angeles. Înlănțuiți cu tandrețe, Loola și doctorul Poole pătrund în cadru, apoi se topesc în bezna impenetrabilă. Siluete de bărbați urmărind femei sau de femei aruncându-se asupra unor bărbați apar pentru o clipă și dispar. În acompaniamentul muzicii din Vinerea Mare, auzim creșterea și descreșterea unui cor de mormăituri și gemete, de răcnete obscene și de urlete prelungi născute din chinul desfătării.

REZONEURUL

Gândiți-vă la păsări. Cu câtă delicatețe își fac curte, cu cât cavalerism de modă veche! Căci, chiar dacă hormonii produși în corpul păsării de prăsilă o predispun la emoție sexuală, efectul lor nu este nici atât de intens, nici nu durează atât de puțin ca acela al hormonilor ovarieni din sângele mamiferelor femele în perioada estrului. Pe deasupra, din motive evidente, masculul păsării nu are nici o posibilitate de a-și impune dorințele asupra unei femele nedornice. De aici prevalența

printre masculii păsărilor a penajului viu colorat și a unui anumit instinct pentru curtare. Și tot de aici evidenta absență a acestor trăsături fermecătoare printre masculii mamiferelor. Căci acolo unde, precum în cazul mamiferelor, dorințele amoroase ale femelei și atracția pe care o exercită ea pentru sexul masculin sunt determinate pe de-a-ntregul prin metode chimice, ce nevoie mai este de frumusețe masculină sau de finețea curtării preliminare?

Printre oameni, în fiecare zi din an poate să fie sezon de împerechere. Fetele nu sunt predestinate chimic la doar câteva zile în care să accepte avansurile primului mascul care își face apariția. Trupurile lor fabrică hormoni în doze suficient de mici ca să le ofere chiar și celor mai pătimaşe dintre ele o anumită libertate de alegere. Acesta e motivul pentru care, spre deosebire de celelalte mamifere, omul a fost dintotdeauna un pețitor. Dar în ziua de azi razele gama au schimbat totul. Tiparele ereditare ale comportamentului fizic și mental al omului au primit o altă formă. Mulțumită supremului Triumf al Științei Moderne, sexul a devenit sezonier, romantismul a fost înghițit de estru, iar impulsul chimic al femelei către copulare a abolit pețitul, cavalerismul, tandrețea, dragostea însăși.

În acest moment apar din penumbră o Loola radioasă și un doctor Poole cu hainele și părul într-o vizibilă neorânduială. Un bărbat voinic, pentru moment fără pereche, intră în cadru mergând cu pași mari. La vederea Loolei, se oprește. Cu gura căscată, cu ochii holbați, respiră gâfâit.

Doctorul Poole îi aruncă străinului o privire, apoi se întoarce neliniștit către însoțitoarea lui.

— Cred că poate-ar fi mai bine s-o luăm pe-aici…

Fără o vorbă, străinul pornește în fugă spre el, îl zboară din loc cu un brânci și o ia pe Loola în brațe. Ea se opune un moment, după care substanțele chimice din sânge își impun Imperativul Categoric, iar ea încetează să se mai zbată.

Scoțând sunete ca de tigru când se hrănește, străinul o ridică de la pământ și o duce în întuneric.

Doctorul Poole, care a apucat să se adune de pe jos, lasă impresia că ar vrea să-i urmeze, să caute răzbunarea, să salveze victima aflată la ananghie. Apoi o combinație de teamă și

pudoare îl face să slăbească ritmul. Dacă înaintează, numai cerul știe în ce-ar putea să se vâre pe nepusă masă! Și apoi, omul acela, matahala aceea păroasă, numai ciolane și mușchi… Una peste alta, poate ar fi mai înțelept să… se oprește și șovăie, neștiind ce să facă. Deodată, două mulatre tinere și frumoase ies în fugă din Muzeul Comitatului, se aruncă amândouă de gâtul lui cu brațele lor cafenii și îi acoperă fața cu sărutări.

— Derbedeu mare, frumos și minunat ce ești, îi șoptesc ele la unison cu voci răgușite.

Pe moment, doctorul Poole ezită între amintirea inhibitoare a mamei sale, fidelitatea față de Loola, dictată de toți poeții și romancierii, și Realitatea Sexuală. După vreo patru secunde de conflict moral, alege, după cum era de așteptat, Realitatea Sexuală. Zâmbește, răspunde la sărutări, murmură vorbe care ar speria-o pe domnișoara Hook și aproape ar băga-o în mormânt pe mama lui dacă le-ar auzi, le cuprinde trupurile cu câte un braț, le mângâie sânii cu mâini care n-au făcut niciodată așa ceva decât în închipuiri de nemărturisit. Zgomotele copulării ajung la punctul culminant, apoi se diminuează. Timp de câteva momente, domnește o tăcere deplină.

Însoțiți de un alai de Arhimandriți, Familiari, Prezbiteri și Aspiranți, Arhivicarul și Patriarhul Pasadenei intră în cadru pășind maiestuos. La vederea doctorului Poole și a mulatrelor, se opresc. Cu o grimasă de silă și aversiune, Patriarhul scuipă în țărână. Mai îngăduitor, Arhivicarul se mulțumește să surâdă ironic.

— Doctore Poole! exclamă el cu modulațiile de flaut ale ciudatului său falset.

Cu un aer vinovat, de parcă ar fi auzit chemarea mamei sale, doctorul Poole își coboară mâinile acelea harnice și, întorcându-se către Arhivicar, încearcă să-și compună o expresie de inocență nonșalantă. „Fetele astea“, pare să spună zâmbetul său, „*cine* mai sunt și fetele astea? Vai de mine, nici măcar nu știu cum le cheamă. Stăteam și noi la taclale, vorbeam despre criptogamele superioare, atâta tot.“

— Derbedeu mare, frumos… începe o voce răgușită.

Doctorul Poole tușește sonor și evită îmbrățișarea care însoțește cuvintele.

— Nu te jena de noi, spune Arhivicarul pe un ton prietenos. În definitiv, Ziua lui Belial e doar o dată pe an.

Apropiindu-se, își atinge coarnele aurite de pe tiară, apoi pune mâinile pe creștetul doctorului Poole.

— Convertirea ta, spune el cu o subită mieroșenie profesională, a fost una aproape miraculos de bruscă. Da, aproape miraculos.

Apoi, schimbându-și tonul:

— Apropo, avem ceva necazuri cu amicii tăi din Noua Zeelandă. Azi la amiază a reperat cineva un grup în Beverly Hills. Presupun că pe tine te căutau.

— Da, așa cred.

— Dar nu te vor găsi, continuă jovial Arhivicarul. Unul dintre inchizitorii noștri a plecat cu o poteră de Familiari să se ocupe de ei.

— Ce s-a-ntâmplat? întreabă neliniștit doctorul Poole.

— Oamenii noștri au organizat o ambuscadă, au lansat niște săgeți. Unul a fost ucis și ceilalți au scăpat cu tot cu răniți. Nu cred c-o să ne mai dea bătăi de cap. Dar ca să fim siguri…

Face semn către doi dintre însoțitorii săi.

— Ia ascultați aici! N-are să fie nici o operațiune de salvare, așa cum n-are să fie nici o operațiune de evadare. Vă numesc responsabili, ați înțeles?

Cei doi Aspiranți își înclină capetele.

— Și acum, spune Arhivicarul întorcându-se spre doctorul Poole, o să te lăsăm să procreezi cât de mulți monștrișori poți.

Îi face cu ochiul, îl bate ușor pe obraz, după care îl ia de braț pe Patriarh și, cu toată suita după el, pleacă mai departe.

Doctorul Poole rămâne uitându-se lung în urma siluetelor care se îndepărtează, apoi aruncă o privire stingherită către cei doi Aspiranți care au fost desemnați să-l păzească.

Brațe cafenii se aruncă în jurul gâtului său.

— Derbedeu mare, frumos…

— Nu, zău așa. Nu în public. Nu cu oamenii ăștia în preajmă!

— Ce contează?

Și înainte ca el să aibă timp să răspundă, răgușită, moscată, întunecată, Realitatea Sexuală se apropie din nou și, într-o îmbrățișare complicată, ca un Laocoon care pe jumătate șovăie, pe jumătate consimte fericit, este răpit și dus în întuneric. Cu o expresie de dezgust pe chip, cei doi Aspiranți scuipă în același timp.

REZONEURUL

L'ombre était nuptiale, auguste et solennelle[19]

Este întrerupt de izbucnirea unor miorlăituri frenetice.

REZONEURUL

Când privesc în iazurile din grădina mea
(Și nu doar din a mea, căci toate grădinile sunt pline
De găuri de țipari și de reflecții ale lunii), *pare-mi-se*
Că văd Faptul înarmat cu o greblă, care pare,
Ieșind din nămol, ieșind din imanența
Dintre țiparii cerului, *să izbească spre mine* –
Spre Mine sfântul, spre Mine divinul! Și totuși
Ce împovărătoare e conștiința vinovată![20] Ce
Împovărătoare e, în fond, și cea nevinovată!
Ce-i de mirare dacă oroarea de iazuri
Ne împinge către greblă? Și Faptul lovește,
Iar eu, Persoana neliniștită, în noroi,
Sau în lumina lichidă a lunii, cu gratitudine
Descopăr că nu-s doar eu pe lumea asta
Făptură oarbă sau radioasă.

Fondu către un plan mediu cu doctorul Poole adormit pe nisipul adus de vânt la poalele unui zid înalt din beton. La vreo șase metri distanță, unul dintre paznicii lui doarme și el. Celălalt este absorbit de lectura unui exemplar străvechi din *Forever Amber*[21]. Soarele e deja sus pe cer și un cadru apropiat dezvăluie o mică șopârlă verde care se furișează peste una dintre mâinile întinse ale doctorului Poole, care zace mai departe, complet nemișcat, de parcă ar fi murit.

REZONEURUL

Iar aceasta, de asemenea, este radioasa făptură a cuiva care cu siguranță nu este Alfred Poole, doctor în științe. Căci somnul

este una dintre precondițiile întrupării, instrumentul primar al imanenței divine. Dormind, încetăm să trăim ca să putem fi trăiți (ce binecuvântare!) de un Altul fără nume, care profită de ocazie ca să-i redea minții sănătatea și să aducă vindecarea trupului abuzat și chinuit de propriu-i posesor.

De la micul dejun până la ora de culcare, faci poate tot ce-ți stă în puteri ca să mânii Natura și să negi realitatea propriei tale Esențe Fragile. Dar până și cea mai furioasă dintre maimuțe se plictisește de propriile-i șmecherii teribile și are nevoie de somn. Și, cât timp doarme, Compasiunea dinlăuntrul ei o apără, vrând-nevrând, de sinuciderea pe care, în orele de trezie, a tot încercat frenetic s-o comită. Apoi răsare iar soarele, iar maimuța noastră se trezește și redevine ea însăși, liberă în voința sa – se trezește la începutul unei noi zile de șmecherii teribile sau, dacă preferă, la începutul autocunoașterii, la primii pași către propria-i eliberare.

Un hohot de râs feminin surescitat întrerupe brusc discursul Rezoneurului. Adormitul se foiește în somn, iar la al doilea hohot, mai sonor, începe să se trezească, se ridică în capul oaselor și privește în jur buimăcit, neștiind unde se află. Din nou râsul acela. Întoarce capul într-acolo. Într-un plan general din perspectiva lui, le vedem pe cele două amice ale sale cu pielea cafenie, din noaptea anterioară, apărând în goană de după o dună de nisip și repezindu-se în ruinele Muzeului Comitatului. Imediat în urma lor, într-o tăcere încordată, aleargă Șeful. Toți trei dispar din cadru.

Aspirantul adormit se trezește și se întoarce către tovarășul lui.

— Ce-i? întreabă el.

— Nimic nou, răspunde celălalt, fără să ridice privirea din *Forever Amber*.

În timp ce vorbeşte, țipete ascuțite reverberează prin sălile cavernoase ale muzeului. Aspiranții se uită unul la altul în tăcere, apoi scuipă în același timp.

Camera revine la doctorul Poole.

— Dumnezeule, spune el cu voce tare. Dumnezeule!

Își îngroapă fața în palme.

REZONEURUL

În sațietatea acestei dimineți de după, dai frâu liber conștiinței chinuitoare și principiilor deprinse la fusta mamei – sau nu de puține ori de-a curmezișul (cu capul în jos și cu poalele cămășii săltate), într-o binemeritată bătaie la fund administrată cu tristețe și pioșenie, dar rememorată, ce ironie, ca pretext și acompaniament pentru nenumărate vise erotice cu ochii deschiși, fiecare urmat de cuvenitele remușcări, și fiecare remușcare aducând cu sine ideea de pedeapsă, cu toate senzualitățile care o însoțesc. Și așa mai departe, la nesfârșit. Așadar, după cum spuneam, le lași libere acum, și rezultatul ar putea fi foarte lesne o convertire religioasă. Dar o convertire la ce anume? Cel mai neștiutor când crede că-i mai sigur, bietul nostru prieten nu știe. Iar aici intră în scenă aproape ultima persoană de la care s-ar aștepta să primească ajutor ca să descopere răspunsul.

Pe când Rezoneurul rostește ultima frază, Loola intră în cadru.

— Alfie! exclamă ea cu entuziasm. Te căutam.

O secvență scurtă cu cei doi Aspiranți, care se uită la ea o clipă, cu toată aversiunea născută din înfrânarea forțată, apoi îi întorc spatele și expectorează.

Între timp, după o scurtă privire la acele „semne ale dorinței satisfăcute“[22], doctorul Poole se uită, vinovat, în altă parte.

— Bună dimineața, spune el cu o politețe formală. Sper că ați… ați dormit bine?

Loola se așază lângă el, își deschide geanta de piele pe care o poartă pe umăr și scoate din ea o pâine și vreo cinci sau șase portocale mari.

— Nimănui nu-i stă mintea la gătit zilele astea, explică ea. O ținem tot într-un picnic până vine iar anotimpul rece.

— Firește, firește, spune doctorul Poole.

— Cred că ești mort de foame, continuă ea. După noaptea trecută.

Gropițele îi ies din ascunzătoare când îi zâmbește.

Transpirând și roşind stânjenit, doctorul Poole încearcă să schimbe repejor subiectul conversației.

— Ce portocale frumoase, remarcă el. În Noua Zeelandă nu prea le merge bine, doar la graniţa dinspre…

— Poftim! îl întrerupe Loola.

Îi oferă un colcovan de pâine, mai rupe o bucată și mușcă din ea cu dinții ei albi și puternici.

— E bună, spune ea cu gura plină. De ce nu mănânci?

Doctorul Poole își dă seama că de fapt este hămesit, dar, pentru că ține la bunele maniere, nu-i vine să recunoască de-a dreptul, așa că se mulțumește să ciugulească grațios din coajă.

Loola i se cuibărește la piept și își lasă capul pe umărul lui.

— A fost plăcut, Alfie, nu-i așa?

Mai mușcă o dată din pâine și, fără să-i mai aștepte răspunsul, continuă:

— Mai plăcut cu tine mai mult decât cu oricare dintre ceilalți. Și pentru tine a fost la fel?

Ridică spre el o privire tandră.

Gros-plan din perspectiva ei cu expresia de stânjeneală chinuitoare de pe fața doctorului Poole.

— Alfie! țipă ea. Ce s-a-ntâmplat?

— Poate ar fi mai bine dacă am vorbi despre altceva, reușește el să spună într-un târziu.

Loola își îndreaptă spatele și timp de câteva clipe se uită în sus la el cu luare-aminte, în tăcere.

— Gândești prea mult, spune ea în cele din urmă. Nu trebuie să gândești. Dacă gândești, nu mai e plăcut.

Trăsăturile ei își pierd brusc aerul radios.

— Dacă gândești, continuă ea cu voce joasă, e groaznic, groaznic. E un lucru groaznic să cazi în mâinile Răului încarnat. Când îmi aduc aminte ce i-au făcut lui Polly și copilașului ei…

Se cutremură, ochii i se umplu de lacrimi și se întoarce cu spatele.

REZONEURUL

Din nou lacrimile, acele simptome ale personalității – vederea lor stârnește o înduioşare mai puternică decât simțământul de vinovăție.

Uitând de Aspiranți, doctorul Poole o trage pe Loola către sine și cu vorbe şoptite, cu dezmierdările cu care potolești un copil când plânge, încearcă s-o aline. Îi iese atât de bine, încât, un minut sau două mai târziu, ea se odihnește cât se poate de

liniștită în îndoitura brațului său. Oftând fericită, deschide ochii, se uită la el și zâmbește cu o expresie de tandrețe căreia gropițele îi adaugă o nuanță poznașă răpitor de distonantă.

— La asta am visat dintotdeauna.

— Chiar așa?

— Dar nu s-a-ntâmplat niciodată – nu *putea* să se-ntâmple niciodată. Nu până să vii *tu*…

Îl mângâie pe obraz.

— Aș fi vrut să nu-ți crească și ție barba. O să arăți la fel ca ceilalți. Dar tu nu ești ca ei, tu ești foarte diferit.

— Nu chiar atât de diferit, spune doctorul Poole.

Se apleacă și o sărută pe pleoape, pe gât, pe gură – apoi se trage înapoi și privește la ea de sus cu o expresie de masculinitate triumfătoare.

— Diferit nu în sensul *acela*, precizează ea. Dar diferit în sensul *acesta*.

Îl mângâie din nou pe obraz.

— Tu și cu mine stăm împreună, vorbim și suntem fericiți pentru că tu ești tu și eu sunt eu. Aici nu se-ntâmplă așa. Numai… numai…

Se întrerupe. Se întunecă la față.

— Știi ce se-ntâmplă cu cei înfierbântaţi? șoptește ea.

Acum este rândul doctorului Poole să protesteze la prea multă gândire. Își susține vorbele cu gesturi.

Gros-plan cu îmbrățișarea. Apoi camera se mută din nou la cei doi Aspiranți, care se zgâiesc dezgustați la spectacol. În timp ce ei scuipă, un alt Aspirant intră în cadru.

— Poruncă de la Eminența Sa, spune el făcând semnul coarnelor. Misiunea voastră s-a terminat. Trebuie să vă prezentați înapoi la cartierul general.

Fondu către nava Canterbury. Un matelot rănit, cu o săgeată încă înfiptă în umăr, este săltat într-un hamac din balenieră până pe puntea goeletei. Pe punte zac alte două victime ale arcașilor californieni – doctorul Cudworth, cu o rană la piciorul stâng, și domnișoara Hook. Ea are o săgeată înfiptă adânc în partea dreaptă. Doctorul se apleacă asupra ei cu un aer grav.

— Morfină, îi cere el infirmierei. Pe urmă o s-o ducem jos la chirurgie cât de repede posibil.

În tot acest timp vine zvon de ordine răcnite și deodată auzim zgomotul produs de motorul auxiliar și zăngănitul lanțului de ancoră înfășurat pe cabestan.

Ethel Hook deschide ochii și privește în jur. O expresie de suferință îi apare pe chipul palid.

— Doar n-aveți de gând să ridicați ancora și să plecați fără el? spune ea. Nu se poate, nu se poate!

Face un efort să se ridice de pe targă, dar mișcarea îi provoacă atâta durere, încât cade înapoi, cu un geamăt.

— Ușurel, ușurel, spune doctorul liniștitor, în timp ce îi tamponează brațul cu alcool.

— Dar e posibil să mai fie în viață, protestează ea plăpând. Nu se poate să-l abandoneze; nu se poate să se spele pe mâini de soarta lui.

— Nu te mișca, îi cere doctorul și, luând o seringă de la infirmieră, împinge acul în carne.

Zăngănitul lanțului de ancoră se aude în crescendo și ajungem printr-un fondu la Loola și la doctorul Poole.

— Mi-e foame, spune Loola, ridicându-se în capul oaselor.

Întinzându-se după desagă, scoate de-acolo ce-a mai rămas din pâine, o rupe în două, îi dă doctorului Poole bucata mai mare și își înfige dinții în cealaltă. Termină de mestecat dumicatul și, când să mai muște o dată, se răzgândește. Întorcându-se către partenerul ei, îi ia mâna și i-o sărută.

— De ce faci asta? o întreabă el.

Loola ridică din umeri.

— Nu știu. Pur și simplu așa am simțit.

Mai mănâncă niște pâine, apoi, după o tăcere meditativă, se întoarce către el cu aerul cuiva care tocmai a făcut o descoperire importantă și neașteptată.

— Alfie, cred că n-am să mai vreau niciodată să spun „da“ altcuiva în afară de tine.

Extrem de mișcat, doctorul Poole se apleacă, îi apucă mâna și și-o apasă pe piept în dreptul inimii.

— Simt că abia acum am descoperit sensul vieții, spune doctorul.

— Și eu la fel.

Se sprijină de el și, ca avarul care nu rezistă să nu-și numere comoara încă o dată, doctorul Poole își trece degetele prin părul ei, separând șuviță de șuviță, ridicând o buclă și lăsând-o să cadă în liniște înapoi la locul ei.

REZONEURUL

Și astfel, prin dialectica sentimentelor, cei doi au redescoperit pe cont propriu acea sinteză dintre chimic și personal căreia îi dăm numele monogamiei și al iubirii romantice. În cazul ei, hormonul excludea persoana; într-al lui, persoana nu putea să se împace cu hormonul. Dar acesta este începutul unei mai largi deplinătăți.

Doctorul Poole bagă mâna în buzunar și scoate micul volum pe care l-a salvat cu o zi în urmă din cuptor. Îl deschide, dă câteva pagini și începe să citească cu glas tare:

Mireasmă caldă pare-a coborî din rochia ei ușoară
Și din părul ei despletit; iar unde-o buclă grea coboară
Se despleteşte-n freamătul trecerii ei iuți,
Dulceața pare-a umple adierea slabă;
Iar în suflet se simte un iz de neliniște
Dincolo de simțuri, cum boabele fierbinţi de rouă se topesc
În sânul unui boboc înghețat.

— Ce-i asta? întreabă Loola.

— Tu ești!

El se apleacă și o sărută pe păr.

— „Iar în suflet“, șoptește el, „se simte un iz de neliniște dincolo de simțuri.“ În suflet.

— Ce e sufletul? întreabă Loola.

— Păi…

El șovăie; apoi, hotărând să-l lase pe Shelley să dea răspunsul, își reia cititul:

Privește la ea, formă muritoare înzestrată
Cu iubire și viață, cu lumină și divinitate,
Și cu mișcare ce se schimbă poate, dar nu moare nicicând,
Imaginea unei Eternități luminoase,
Umbra unui vis prețios; Splendoare
Lăsând fără cârmaci a treia sferă; o blândă
Reflecție a eternei Luni a Dragostei…[23]

— Dar nu pricep nici un cuvințel, se plânge Loola.

— Și până azi, spune doctorul Poole, zâmbindu-i, până azi nici eu nu pricepeam.

Fondu către exteriorul Nesfintei Nesfintelor, două săptămâni mai târziu. Câteva sute de bărbați bărboși și femei șleampete se înșiră pe două rânduri, așteptând să intre în sanctuar. Camera înregistrează lunga înșiruire de chipuri serbede și murdare, apoi rămâne fixată asupra Loolei și a doctorului Poole, care tocmai trec printre ușile glisante.

Înăuntru e numai întunecime și tăcere. Doi câte doi, nimfele și satirii cei țanțoși în urmă cu doar câteva zile își târăsc picioarele, abătuţi, pe lângă un altar a cărui lumânare măreață este eclipsată acum de un stingător din tablă. La picioarele tronului gol al Arhivicarului zace mormanul de porunci biblice aruncate. Pe când procesiunea trece cu încetineală, arhimandritul însărcinat cu Morala Publică le oferă tuturor bărbaților câte un șorț, iar femeilor câte un șorț și patru petice rotunde.

— Afară prin ușa laterală, repetă el pentru fiecare.

Și afară prin ușa laterală ies cumințI și Loola, și doctorul Poole, când le vine rândul. Acolo, în lumina soarelui, douăzeci de Aspiranți muncesc sârguincios cu acul și ața, cosând șorțuri de betelii, petice de tururile pantalonilor și de piepții cămășilor.

Camera stăruie asupra Loolei. Trei tineri seminariști în sutane din piei de capră Toggenburg o abordează când iese.

Ea îi dă primului șorțul, iar celorlalți doi câte un petic. Toți trei se pun pe treabă în același timp și cu iuțeală extraordinară. NU, NU și NU.

— Întoarce-te, te rog.

Ea se supune, după ce le dă și ultimele ei petice; și, în timp ce specialistul în șorțuri se îndepărtează ca să se ocupe de doctorul Poole, ceilalți mânuiesc acele cu atâta osârdie, încât, în jumătate de minut, Loola ajunge și din spate la fel de prohibitivă ca privită din față.

— Gata!

— Și gata!

Cei doi croitori bisericești se dau deoparte și dezvăluie un gros-plan al lucrului lor manual. NU NU. Camera revine la

Aspiranți, care își exprimă sentimentele scuipând la unison, apoi se întorc către ușile sanctuarului.

— Următoarea doamnă, vă rog.

Cu un aer teribil de descurajare, cele două mulatre inseparabile înaintează umăr la umăr.

Înapoi la doctorul Poole. Cu șorțul pe el și cu o barbă de două săptămâni, se duce către Lola, care îl așteaptă.

— Pe aici, vă rog, spune o voce ascuțită.

Își iau locurile în tăcere la capătul unei alte cozi. Resemnaţi, vreo două sau trei sute de oameni așteaptă ca Asistentul Principal al Marelui Inchizitor, responsabil cu Lucrările Publice, să le repartizeze însărcinările. Cu trei coarne pe cap și înveșmântat într-o sutană impresionantă, din piele de capră albă saanenianã, marele om șade împreună cu câțiva Familiari cu două coarne la o masă mare, pe care se află câteva fișete de oțel salvate din birourile Companiei de Asigurări Providential Life.

O serie de cadre expune, în douăzeci de secunde, înaintarea lentă, de ceasuri întregi, a Loolei și a doctorului Poole către izvorul Autorității. Iar acum, în sfârșit, au ajuns la destinație. Gros-plan cu Asistentul Special al Marelui Inchizitor, care îi spune doctorului Poole să se prezinte la biroul Directorului de Producție Alimentară, din ruinele clădirii administrative a Universității Californiei de Sud. Acest domn va avea grijă ca botanistul să primească un laborator, un lot de pământ pentru plantările lui experimentale și un maximum de patru lucrători care să îndeplinească munca manuală.

— Un maximum de patru lucrători, repetă prelatul. Deși în vremuri obișnuite…

Fără să i se fi dat voie, Loola se bagă în conversație.

— Ah, dați-mi voie să lucrez și eu cu ei, se milogește ea. Vă rog.

Asistentul Special al Marelui Inchizitor îi aruncă o privire lungă și nimicitoare, apoi se întoarce către Familiarii lui.

— Și cine, mă rog, este acest vas tânăr al Nesfântului Duh? întreabă el.

Unul dintre Familiari extrage cartonașul Loolei din fișet și oferă informațiile relevante. În vârstă de optsprezece ani și

până în prezent steril, vasul în chestiune s-a asociat într-un extrasezon, se spune în raport, cu un înfierbântat notoriu, care ulterior a fost lichidat când încerca să se opună arestării. Cu toate acestea, niciodată nu s-a adus vreo dovadă împotriva numitului vas, iar purtarea sa a fost în general satisfăcătoare. Numitul vas a fost întrebuințat în ultimul an ca miner de cimitire și urmează să primească o însărcinare similară în sezonul următor.

— Dar eu vreau să lucrez cu Alfie, protestează ea.

— Pari să fi uitat, spune primul Familiar, că aici trăim într-o democrație.

— O democrație, adaugă colegul său, în care fiecare proletar se bucură de libertate perfectă.

— Libertate adevărată.

— Îndeplinind nestingherit voința proletariatului.

— Iar *vox proletariate, vox Diaboli*.

— Pe câtă vreme, desigur, *vox Diaboli, vox Ecclesiae*.

— Iar noi aici suntem reprezentanții Bisericii.

— Înțelegi, carevasăzică.

— Dar m-am săturat de cimitire, insistă fata. Aș vrea să mai sap și eu lucruri vii.

Pentru scurt timp, se lasă tăcerea. Apoi Asistentul Special al Marelui Inchizitor se apleacă și scoate de sub scaun ditamai mădularul de taur sfințit, pe care îl pune în fața sa pe masă. După care se întoarce către subordonați.

— Corectați-mă dacă greșesc, spune el. Dar impresia mea este că orice vas care respinge libertatea proletară e pasibil de douăzeci și cinci de lovituri de bici pentru fiecare fărădelege de acest fel.

Se face iar liniște. Cu fața albă și cu ochii mari, Loola se holbează la instrumentul de tortură, apoi își ferește privirea, face un efort să vorbească, se pomenește că i-a pierit glasul și, înghițindu-și cu greu nodul din gât, mai încearcă o dată.

— N-am să mă opun, reușește ea să rostească. Chiar *îmi doresc* să fiu liberă.

— Liberă să te duci la minerit în cimitire?

Ea dă din cap afirmativ.

— Așa, bun vas, bun! spune Asistentul Special.

Loola se întoarce spre doctorul Poole și, timp de câteva secunde, se privesc amândoi în ochi fără să scoată o vorbă.

— La revedere, Alfie, șoptește ea într-un târziu.

— La revedere, Loola.

Mai trec două secunde; apoi ea lasă privirea în jos și pleacă.

— Și acum, i se adresează Asistentul Special doctorului Poole, putem să ne întoarcem la treabă. În vremuri obișnuite, cum spuneam, ar fi fost de așteptat să folosești doar doi lucrători. E clar ce spun?

Doctorul Poole înclină capul.

Fondu către un laborator în care studenții din anul al doilea de la Universitatea Californiei de Sud studiau cândva biologia elementară. Se văd obișnuitele chiuvete și mese, arzătoare Bunsen și balanțe, cuști pentru șoareci și cobai, acvarii pentru mormoloci. Dar peste toate acestea e un strat gros de praf și prin toată camera sunt împrăștiate șase schelete, de care încă mai atârnă rămășițe fărâmițate de pantaloni și jerseuri, ciorapi de nailon, bijuterii ieftine și sutiene.

Ușa se deschide și intră doctorul Poole, urmat de Directorul de Producție Alimentară, un bărbat mai în vârstă, cu barba sură, purtând pantaloni din pânză ţesută în casă, șorțul reglementar și o redingotă care trebuie să-i fi aparținut cândva majordomului englez al vreunui mahăr de prin industria filmului din secolul douăzeci.

— Mă tem că-i nițică neorânduială pe-aici, se scuză Directorul. Dar o să pun să se curețe locul de oase în după-amiaza asta, iar mâine vasele de serviciu o să poată să șteargă mesele de praf și să spele podelele.

— Într-adevăr, spune doctorul Poole. Într-adevăr.

Fondu către aceeași încăpere, o săptămână mai târziu. Scheletele au fost îndepărtate și, mulțumită vaselor de serviciu, podeaua, pereții și mobilierul sunt aproape curate. Doctorul Poole are trei vizitatori de seamă. Purtându-și cele patru coarne și straiul sacerdotal anglo-nubian al Societății lui Moloh, Arhivicarul șade lângă Șef, care poartă uniforma încărcată de medalii a Contraamiralului Marinei Statelor Unite, recent deshumat la Forest Lawn. La o distanță respectuoasă în spatele lor, alături de cei doi capi ai Bisericii și Statului, se află

Directorul de Producție Alimentară, în continuare deghizat în majordom. Față în față cu ei, în postura de academician francez care se pregătește să-și citească cea mai recentă producție în fața unui public ales și privilegiat, șade doctorul Poole.

— Să încep? întreabă el.

Capii Bisericii și Statului schimbă o privire; apoi se întorc către doctorul Poole și înclină simultan din cap în semn de încuviințare. El își deschide carnetul de notițe și își aranjează ochelarii.

— Note asupra eroziunii solului și a patologiei plantelor din California de Sud, citește el cu voce tare. Urmate de un raport preliminar asupra situației agricole și de un plan de acțiune corectivă pentru viitor. De Alfred Poole, doctor în științe, profesor asistent de botanică la Universitatea din Auckland.

Pe măsură ce citește, un fondu face trecerea către o pantă de la poalele munților San Gabriel. Pustiu, cu excepția câte unui cactus ici și colo, solul pietros zace mort și ciopârțit în lumina soarelui. O rețea de crăpături ramificate brăzdează coasta dealului. Unele se află abia la începutul procesului de eroziune, altele și-au croit drum adânc în sol. Ruinele unei case de mari dimensiuni, deja înghițită pe jumătate, stau într-un echilibru precar la marginea unuia dintre aceste canioane atât de bizar săpate de eroziune. În câmpie, la poalele dealului, nuci uscați se înalță din noroiul întărit în care i-au îngropat ploi succesive.

Pe coloana sonoră auzim glasul monoton și sonor al doctorului Poole.

— Într-o simbioză veritabilă, spune el, există o relație mutual benefică între două organisme asociate. Pe de altă parte, semnul de recunoaștere al parazitismului este că un organism trăiește pe spezele altuia. În cele din urmă, relația aceasta unilaterală se dovedește fatală pentru ambele părți; pentru că moartea gazdei nu poate avea alt rezultat decât moartea parazitului care a ucis-o. Relația dintre omul modern și planetă, în cadrul căreia, până de curând, el se considera stăpânul, nu a fost cea a unui parteneriat simbiotic, ci cea dintre tenie și câinele infestat, dintre ciupercă și cartoful mănat.

Camera revine la Șef. În cuibarul său de barbă neagră și cârlionțată, gura cu buze roșii s-a deschis într-un căscat enorm. Pe coloana sonoră, doctorul Poole continuă să citească.

— Ignorând faptul evident că prin devastarea resurselor naturale avea să provoace, pe termen lung, distrugerea propriei sale civilizații și chiar extincția speciei sale, omul modern a continuat, generație după generație, să exploateze pământul într-un asemenea mod, încât…

— N-ai putea să-i dai bice? întreabă Șeful.

Doctorul Poole începe să-și ia un aer ofensat. Apoi își aduce aminte că este în postura de prizonier condamnat și eliberat condiționat printre sălbatici, așa că se forțează să producă un zâmbet anxios.

— Poate ar fi mai bine, spune el, dacă am trece fără alte complicații la secțiunea despre patologiile plantelor.

— Nici că-mi pasă, spune Șeful, câtă vreme îi dai bice.

— Nerăbdarea, se pițigăie cu emfază Arhivicarul, este unul dintre viciile preferate de Belial.

Între timp, Doctorul Poole a mai dat vreo trei sau patru pagini și se pregătește să-și reia discursul.

— Dată fiind starea actuală a solului, producția la pogon ar fi anormal de scăzută, chiar dacă principalele plante alimentare ar fi complet sănătoase. Dar nu sunt sănătoase. După ce am văzut recoltele pe câmp, după ce am inspectat cerealele, fructele și tuberculii din depozit, după ce am examinat specimene botanice la un microscop din era pre-Fapt scăpat aproape complet nevătămat, sunt convins că nu există decât o singură explicație pentru numărul și varietatea de boli ale plantelor care fac în prezent ravagii în zonă – și anume, infectarea deliberată a recoltelor cu ajutorul unor bombe fungice, cu aerosoli purtători de bacterii și prin eliberarea multor specii de afide și alte insecte purtătoare de virusuri. Altminteri, cum se pot explica răspândirea și virulența extremă a unor *Giberella saubinettii* și *Puccinia graminis*? Sau a unor *Phytophthora infestans* și *Synchytrium endobioticum*? A întregului mozaic de boli produse de virusuri? A unor *Bacillus amylovorus, Bacillus carotovorus*, *Pseudomonas citri*, *Pseudomonas tumefaciens*, *Bacterium*…

Arhivicarul îi întrerupe expozeul aproape înainte de-a fi început.

— Și tot mai susții că oamenii ăștia nu erau posedați de Belial!

Clatină din cap.

— E de necrezut cum îi poate orbi prejudecata până și pe cei mai inteligenți, pe cei mai educați…

— Da, da, asta știm și noi, spune Șeful nerăbdător. Dar acuma hai să lăsăm pălăvrăgeala și să trecem la chestiuni practice. Ce poți să faci ca să rezolvi toate astea?

Doctorul Poole își drege vocea.

— Va fi o însărcinare pe termen lung și extrem de anevoioasă, spune el pe un ton menit să facă impresie.

— Dar eu vreau mai multă hrană *acum*, spune Șeful imperativ. Îmi trebuie chiar de anul ăsta.

Oarecum temător, doctorul Poole este forțat să-i spună că niște varietăți de plante rezistente la boli nu pot fi cultivate și testate în mai puțin de zece sau doisprezece ani. Iar între timp se pune problema pământului; eroziunea distruge solul, eroziunea trebuie ținută în frâu cu orice preț. Însă munca de terasare, canalizare și tratare cu compost este uriaşă și trebuie făcută cu perseverență, an după an. Până și pe timpuri, când erau din belșug forță de muncă și unelte mecanizate, oamenii tot n-au izbutit să facă ce era de făcut ca să păstreze fertilitatea solului.

— Nu e vorba că n-ar fi putut, intervine Arhivicarul. E vorba că n-au vrut. Între al Doilea Război Mondial și al Treilea Război Mondial au avut la dispoziție tot timpul și tot echipamentul de care era nevoie. Dar ei au preferat să se distreze cu jocuri de putere, și care-au fost consecințele?

Numără răspunsurile pe degetele lui groase.

— Malnutriție mai gravă, în cazul mai multor oameni. Mai multe tulburări politice. Având ca rezultat un naționalism și un imperialism mai agresive. Și în cele din urmă, Faptul. Și de ce-au preferat să se distrugă? Fiindcă asta a fost dorința lui Belial, fiindcă El luase în stăpânire…

Șeful ridică o mână.

— Te rog, te rog, protestează el. Aici nu suntem la un curs de apologetică sau de diavologie naturală. Aici încercăm *să facem* ceva.

— Și din păcate făcutul o să ne ia mult timp, spune doctorul Poole.

— Cât de mult?

— Păi, în cinci ani s-ar putea să descoperiți că puteți să faceți față eroziunii. În zece ani o să apară îmbunătățiri vizibile. În douăzeci de ani, e posibil ca o parte din pământul vostru să-și revină la șaptezeci la sută din fertilitatea inițială. În cincizeci de ani…

— În cincizeci de ani, îl întrerupe Arhivicarul, rata diformităților va fi de două ori mai mare față de cât e în prezent. Iar într-o sută de ani triumful lui Belial va fi total. Dar total! repetă el cu un chicotit copilăros.

Face semnul coarnelor și se ridică din fotoliu.

— Între timp însă, îl susțin fără rezerve pe acest domn să facă tot ce-i stă în puteri.

Fondu către Cimitirul Hollywood. Travelling lateral cu monumentele, care ne sunt deja familiare de la vizita anterioară în cimitir.

Plan mediu cu statuia Heddei Boddy. Camera coboară de la figură către piedestal și inscripție.

„…cunoscută celor dragi drept Iubita Numărul Unu a Publicului. «Agață-te de steaua ta!»“

Pe coloana sonoră auzim o cazma care se înfige în pământ, apoi răpăitul nisipului și al pietrișului când pământul e aruncat într-o parte.

Camera se retrage și o vedem pe Loola stând în picioare într-o groapă de un metru și săpând ostenită.

Un zgomot de pași o face să ridice privirea. Intră în cadru Flossie, fata dolofană din secvența de la început.

— Merge, merge? întreabă ea.

Loola dă din cap afirmativ fără să spună nimic și se șterge pe frunte cu dosul palmei.

— Când dai de filon, continuă fata dolofană, să vii să ne zici.

— O să-mi mai ia cel puțin o oră, apreciază Loola, posomorâtă.

— Păi atunci dă-i bătaie, puștoaico, spune Flossie pe tonul acela exasperant de entuziast al unei persoane care ține un discurs de încurajare. Pune umărul. Arată-le că un vas poate să facă la fel de mult ca un bărbat! Dacă-ți faci treaba cum se cuvine, continuă ea încurajator, poate o să te lase Supraveghetorul să păstrezi ciorapii de nailon. Ia uite pe ce pereche am pus *eu* mâna de dimineață!

Își scoate trofeul mult râvnit din buzunar. Cu excepția unei decolorări cu tentă verzuie din jurul degetelor mari, ciorapii sunt în stare perfectă.

— Ah! exclamă Loola cu o admirație plină de invidie.

— Dar n-am avut nici un pic de noroc cu bijuteriile, spune Flossie, băgând ciorapii la loc. Doar inelul de cununie și-o brățărușă putrezită. Să sperăm că ăsta n-o să ne dezamăgească.

Lovește ușor cu palma abdomenul din marmură de Paros al Iubitei Numărul Unu a Publicului.

— Ei, eu trebuie să mă-ntorc. Săpăm după vasul îngropat sub crucea aia de piatră roșie – o știi, aia mare, de lângă poarta dinspre nord.

Loola dă din cap afirmativ.

— Vin și eu imediat ce găsesc ceva, spune ea.

Fluierând linia melodică de la „Când privesc teribilele coarne“[24], fata dolofană iese din cadru. Loola oftează și se întoarce la săpat.

Foarte încet, o voce îi pronunță numele.

Ea tresare violent și se întoarce în direcția din care a venit zgomotul.

Plan mediu din perspectiva ei cu doctorul Poole apărând prudent de după mormântul lui Rudolf Valentino.

Înapoi la Loola.

Ea se îmbujorează, apoi pălește ca în pragul morții. Mâna i se duce în dreptul inimii.

— Alfie, șoptește ea.

El intră în cadru, sare în mormânt lângă ea și, fără o vorbă, o ia în brațe. Sărutul e plin de pasiune. Apoi ea își lipeşte fața de umărul lui.

— Credeam că n-o să te mai văd niciodată, spune Loola cu vocea sugrumată.

— Drept cine mă iei?

O sărută iar, după care o ține la un braț distanță și îi cercetează chipul.

— De ce plângi? o întreabă.

— Nu mă pot abține.

— Ești încă și mai fermecătoare decât îmi aminteam.

Ea clatină din cap, incapabilă să vorbească.

— Zâmbește, îi poruncește el.

— Nu pot.

— Zâmbește, zâmbește. Vreau să le mai văd o dată.

— Ce să vezi?

— Zâmbește!

Cu o sforțare, dar debordând de tandrețe și pasiune, Loola îi zâmbește.

În obraji îi apar gropițele, ieșite din lunga hibernare a tristeții.

— Ia uite-le, exclamă el încântat, ia uite-le!

Cu delicatețe, ca un orb care îl citește pe Herrick[25] în Braille, își trece un deget peste obrazul ei. Loola zâmbește mai relaxat, gropițele se adâncesc sub atingerea lui. El râde mulțumit.

În acel moment, linia melodică fluierată a lui „Când privesc teribilele coarne“ crește, trecând dintr-un *pianissimo* îndepărtat prin *piano* până la *mezzo forte*.

O expresie de groază apare pe fața Loolei.

— Repede, repede! șoptește ea.

Cu o sprinteneală uluitoare, doctorul Poole se cațără afară din mormânt.

La momentul în care fata dolofană reintră în cadru, el se sprijină, într-o poziție studiat nonșalantă, de monumentul închinat Iubitei Numărul Unu a Publicului. Mai jos, în groapă, Loola sapă ca nebuna.

— Am uitat să-ți spun că luăm o pauză de masă în jumătate de oră, începe Flossie.

Apoi, observându-l pe doctorul Poole, scoate o exclamație de surpriză.

— Bună dimineața, spune politicos doctorul Poole.

Tăcere. Flossie privește de la doctorul Poole la Loola și de la Loola înapoi la doctorul Poole.

— *Tu* ce cauți aici? întreabă ea, suspicioasă.

— Mă duc la Sfântul Azazel, răspunde el. Arhivicarul a trimis vorbă că vrea să particip la cele trei prelegeri ale lui pentru seminariști. Belial în istorie – ăsta-i subiectul.

— Ai ales un traseu foarte ciudat către Sfântul Azazel.

— Îl căutam pe Șef, explică doctorul Poole.

— Ei bine, aici nu-i, spune fata dolofană.

Din nou tăcere.

— În cazul ăsta, spune doctorul Poole, mai bine să-mi văd de drum. Nu-i cazul s-o rețin pe vreuna dintre voi, domnițelor, de la însărcinările ei, adaugă cu o veselie artificială și pe de-a-ntregul neconvingătoare. La revedere. La revedere.

Face o plecăciune către cele două fete și, afișând un aer degajat, pleacă.

Flossie se uită în urma lui fără o vorbă, apoi se întoarce cu severitate către Loola.

— Acuma ia ascultă, puștoaico, începe ea.

Loola se oprește din săpat și privește în sus din mormânt.

— Ce e, Flossie? întreabă aceasta cu expresia de nevinovăție a cuiva care nu înțelege nimic.

— Ce e? repetă cealaltă ironic. Ia zi-mi, ce scrie pe șorțul tău?

Loola se uită în jos la șorț, apoi iar la Flossie. Fața i se înroșește de stânjeneală.

— Ce scrie pe el? insistă fata dolofană.

— *Nu*!

— Și pe peticele alea ce scrie?

— *Nu*! repetă Loola.

— Și pe celelalte, când te-ntorci?

— *Nu*!

— *Nu, nu, nu, nu, nu,* subliniază cu vehemență fata dolofană. Și când Legea spune *nu*, atunci *nu* înseamnă. Știi asta la fel de bine ca mine, nu-i așa?

Loola dă din cap fără să vorbească.

— Spune că știi, insistă cealaltă. Spune.

— Da, știu, rostește Loola în cele din urmă cu un glas abia auzit.

— Bun. Atunci, să nu zici că n-ai fost avertizată. Și dacă Înfierbântatul ăla străin mai apare vreodată să-ți dea târcoale,

mă anunți pe mine. Mă ocup *eu* de el.

Fondu către interiorul de la Sfântul Azazel. Cândva Biserica Sfintei Fecioare din Guadalupe, Sfântul Azazel a suferit doar niște modificări superficiale. În capelele votive, silueta de ipsos a Sfântului Iosif, a Magdalenei, a Sfântului Anton de Padova și a Sfintei Roza de Lima au fost doar vopsite în roșu și ornate cu coarne. Pe marele altar nu s-a schimbat nimic în afară de crucifix, care a fost înlocuit cu o pereche de coarne enorme, sculptate din lemn de cedru, de care atârnă o abundență de inele și ceasuri de mână, brățări, lanțuri, cercei și coliere, dezgropate din cimitire sau găsite laolaltă cu oseminte vechi, ori cu resturile descompuse ale unor cutii de bijuterii.

În nava bisericii, vreo cincizeci de seminariști în robe Toggenburg – cu doctorul Poole, care contrastează prin barbă și prin hainele de tweed, în mijlocul rândului din față – stau pe scaune cu capetele plecate, în timp ce, din amvon, Arhivicarul își rostește ultimele cuvinte ale prelegerii.

— Căci așa cum în Ordinea Lucrurilor toți ar fi putut, de-ar fi dorit, să trăiască, tot astfel întru Belial toți au fost sau vor fi făcuți, inevitabil, să moară. Amin.

Urmează o lungă tăcere. Apoi se ridică Maestrul de Noviciat. Cu robele foşnind, seminariștii îi urmează exemplul și pornesc doi câte doi, în cea mai perfectă rânduială, către ușa dinspre vest.

Doctorul Poole este pe punctul să-i urmeze, când aude o voce înaltă și copilărească strigându-l pe nume.

Întorcându-se, vede că Arhivicarul îi face semn de pe treptele amvonului.

— Ei, cum ți s-a părut prelegerea? chițăie marele om când doctorul Poole se apropie.

— Foarte bună.

— Fără lingușeală?

— Pe cuvânt.

Arhivicarul surâde mulțumit.

— Mă bucur să aud asta, spune el.

— Mi-a plăcut mai ales ce-ai spus despre religia în secolele nouăsprezece și douăzeci – trecerea de la Ieremia la Cartea

Judecătorilor, de la personal și prin urmare universal la național și prin urmare la lupte intestine.

Arhivicarul încuviințează din cap.

— Da, a fost cât pe ce, spune el. Dacă ar fi rămas la personal și universal, ar fi fost în armonie cu Ordinea Lucrurilor și s-ar fi terminat cu Stăpânul Muștelor. Dar, din nefericire, Belial avea o mulțime de aliați – națiunile, bisericile, partidele politice. S-a folosit de prejudecățile lor. Le-a exploatat ideologiile. La vremea când creaseră bomba atomică, el deja îi întorsese pe oameni la starea de spirit care domnea înainte de 900 î.d.C.

— Iar apoi, spune doctorul Poole, mi-a plăcut ce-ai spus despre contactele dintre Est și Vest – cum a convins El fiecare parte să ia de la cealaltă doar ce avea mai rău de oferit. Așa că Estul adoptă naționalismul vestic, armamentul vestic, filmele vestice și marxismul vestic; Vestul adoptă despotismul estic, superstițiile estice și indiferența Estului față de viața individului. Pe scurt, a avut El grijă ca omenirea să întrunească trăsăturile cele mai rele ale ambelor lumi.

— Gândește-te numai ce-ar fi fost dacă le-ar fi întrunit pe cele mai bune! chițăie Arhivicarul. Misticismul estic să se asigure că știința vestică e folosită cum se cuvine; arta de-a trăi a Estului să cizeleze energia Vestului; individualismul vestic să tempereze totalitarismul estic.

Clatină din cap cu o spaimă evlavioasă.

— Vai, dar ar fi fost raiul pe pământ. Noroc că harul lui Belial a fost mai puternic decât harul Celuilalt.

Chicotește ascuțit; apoi, punând o mână pe umărul doctorului Poole, pornește împreună cu el către sacristie.

— Știi ceva, Poole, am ajuns să țin mult la tine.

Doctorul Poole murmură niște mulțumiri stânjenite.

— Ești inteligent, ai o educație aleasă, cunoști tot felul de lucruri de care noi n-am aflat niciodată. Ai putea să-mi fii de mare folos, iar eu, la rândul meu, aș putea să-ți fiu de mare folos – asta dacă e să devii unul de-ai noştri.

— Unul de-ai voştri? repetă șovăielnic doctorul Poole.

— Da, unul de-ai *noştri*.

Înțelegerea mijește pe chipul doctorului Poole într-un gros-plan expresiv. Scoate un „Ah!“ consternat.

— N-am să-ți ascund, spune Arhivicarul, că operația chirurgicală necesară nu e pe de-a-ntregul nedureroasă, nici complet lipsită de pericole. Dar avantajele pe care le poți avea dacă intri în rândul preoțimii ar fi atât de mari, încât ar cântări mai greu decât orice disconfort sau risc neglijabil. Și nu trebuie să uităm…

— Dar, Eminența Voastră… protestează doctorul Poole.

Arhivicarul ridică o mână rotofeie și jilavă.

— Un moment, te rog, spune el cu severitate.

Expresia de pe fața lui este atât de amenințătoare, încât doctorul Poole se grăbește să se scuze.

— Iertare.

— Se acordă, dragul meu Poole, se acordă.

Din nou Arhivicarul este tot numai bunăvoință și condescendență.

— Ei, cum spuneam, continuă el, nu trebuie să uităm că, dacă ar fi să treci prin ceea ce aș putea numi convertire fiziologică, ai fi eliberat de toate tentațiile la care altminteri, ca mascul netransformat, vei fi expus cu certitudine.

— Firește, firește, încuviințează doctorul Poole. Dar pot să te asigur că…

— Când vine vorba de tentații, spune sentențios Arhivicarul, nimeni nu poate să dea nici un fel de asigurări.

Doctorul Poole își amintește recenta sa întâlnire cu Loola în cimitir și simte că se îmbujorează.

— Generalizarea asta nu-i cam categorică? întreabă el fără prea multă convingere.

Arhivicarul clatină din cap.

— În chestiunile astea, nu poți să fii niciodată prea categoric. Și dă-mi voie să-ți amintesc ce se-ntâmplă cu cei care cad pradă unor asemenea tentații. Mădularele de taur și detașamentul de îngropăciune sunt pregătite în permanență. Și de aceea, în propriul tău interes, pentru fericirea și liniștea ta sufletească viitoare, te sfătuiesc – ba nu, te rog și te implor – să te alături Ordinului nostru.

Se face liniște. Doctorul Poole își înghite cu greu nodul din gât.

— Mi-ar plăcea să pot să reflectez la asta, spune el în cele din urmă.

— Desigur, desigur, încuviințează Arhivicarul. Reflectează fără grabă. Reflectează o săptămână.

— O săptămână? Nu cred că aș putea să mă hotărăsc într-o săptămână.

— Reflectează două săptămâni, spune Arhivicarul.

Și, fiindcă doctorul Poole tot mai clatină din cap, continuă:

— Patru săptămâni. Șase, dacă vrei. Nu mă grăbesc. Atât că-mi fac griji în privința ta.

Îl bate pe umăr pe doctorul Poole.

— Da, dragul meu prieten, în privința *ta*.

Fondu către doctorul Poole la lucru în grădina lui experimentală, plantând răsaduri de roşii. Au trecut aproape șase săptămâni. Barba lui șatenă este mult mai stufoasă, iar haina de tweed și pantalonii de flanelă, mult mai murdari decât atunci când l-am văzut ultima dată. Poartă o cămașă cenușie din țesătură de casă și mocasini confecționați local.

După ce ultimul răsad a ajuns în pământ, se îndreaptă, se întinde, își freacă spinarea care-l doare, apoi merge încet spre fundul grădinii și rămâne acolo nemișcat, uitându-se la peisaj.

Într-un plan general, vedem, ca prin ochii lui, o vastă panoramă de fabrici părăsite și case dărăpănate, pe fundalul îndepărtat al unui lanţ muntos care se pierde, culme după culme, către est. Umbrele sunt abisuri de indigo, iar în luminile de un auriu fastuos detaliile îndepărtate ies în relief cu claritate, mici și perfecte, ca imaginile unor obiecte într-o oglindă convexă. În prim-plan, conturate delicat și pictate în stil pointillist de lumina aproape orizontală, până și cele mai pleșuve petice de pământ scorojit dezvăluie o textură nebănuită în somptuozitatea ei.

REZONEURUL

Sunt unele momente, iar acesta este unul dintre ele, când lumea pare într-adins frumoasă, când ai zice că o inteligență din interiorul lucrurilor s-a hotărât dintr-odată să facă vizibilă, pentru oricine vrea să vadă, realitatea supranaturală care stă la baza tuturor aparențelor.

Buzele doctorului Poole se mișcă și deslușim murmurul slab al vorbelor sale.

— Căci nu e moarte, nici schimbare,
Pentru amor, frumos și încântare;
puterea lor ne-ntrece simțurile toate,
Ce fără de lumină stau întunecate.[26]

Se întoarce și pornește înapoi către intrarea în grădină. Înainte să deschidă poarta, privește prudent de jur-împrejur. Nici urmă de ochi iscoditori. Încurajat, se strecoară afară și aproape imediat cotește pe o cărare șerpuită dintre dunele de nisip. Buzele i se mișcă din nou.

— Eu sunt Pământul, muma ta,
Care-a simțit prin venele-i pietroase,
Până la fibra arborilor falnici,
Cu frunze tremurând subțiri în frig,
Cum bucuria o străbate toată
Ca sângele prin carnea unui om
Când de la sânu-i, ca un nor al slavei,
Te-ai înălțat la ceruri, duh
Al bucuriei fără sațiu.[27]

Lăsând cărarea, doctorul Poole pătrunde pe o stradă mărginită de case mici, fiecare cu garajul ei și înconjurată de pământ sterp care era cândva un lot cu iarbă și flori.

— *Duh al bucuriei fără sațiu*, repetă el, apoi oftează și clatină din cap.

REZONEURUL

Bucurie? Dar bucuria a fost ucisă de multă vreme. Nu mai supraviețuiește nimic în afară de râsetul diavolilor în jurul stâlpilor de biciuit, de urletele posedaților care se acuplează în beznă. Bucuria este doar pentru aceia a căror viață se află în acord cu Ordinea prestabilită a lumii. Pentru voi cei isteți, care credeți că puteți să aduceți îmbunătățiri acestei Ordini, pentru voi cei furioși, cei rebeli, cei nesupuși, bucuria devine repede ceva străin. Cei sortiți să îndure consecințele teribilelor voastre șmecherii nici măcar nu vor bănui vreodată existența ei. Iubire, Bucurie și Pace – acestea sunt roadele duhului care e esența voastră și esența lumii. Dar roadele minții de simian, roadele

aroganței și revoltei maimuței sunt ura, neastâmpărul continuu și o nefericire cronică, temperată doar de frenezii mai oribile decât ea însăși.

Între timp, doctorul Poole își vede de drum.

— *E plină lumea de tăietori de lemne,* își spune el,
E plină lumea de tăietori de lemne, care alungă
Blândele driade ale dragostei din arborii vieții
Și tulbură privighetorile din fiecare vâlcea.[28]

REZONEURUL

Tăietori de lemne cu topoare, ucigași de driade cu șișuri, tulburători de privighetori cu scalpeluri și cu foarfece chirurgicale.

Doctorul Poole se înfioară și, ca unul care se simte urmărit de o prezență răuvoitoare, mărește pasul. Deodată se oprește și se uită iar în jur.

REZONEURUL

Într-un oraș de două milioane și jumătate de schelete, prezența câtorva mii dintre cei vii abia de poate fi percepută. Nimic nu mișcă. Tăcerea e totală și, în mijlocul acestor ruine mic-burgheze confortabile, pare conștientă și într-un anume fel conspirativă.

Cu pulsul accelerat de speranță și de teama de dezamăgire, doctorul Poole cotește și intră pe aleea care duce la garajul de la numărul 1993. Lăsată pe balamalele ei ruginite, ușa dublă stă întredeschisă. Se strecoară într-o semiobscuritate cu iz de mucegai. Printr-o gaură din zidul vestic al garajului, o rază subțire din lumina solară a amiezii dezvăluie roata din stânga-față a unui Chevrolet Sedan Super Deluxe cu patru uși, iar alături de ea, pe jos, două cranii, unul de adult, celălalt în mod evident de copil. Doctorul Poole deschide singura dintre cele patru portiere care nu este înțepenită și aruncă o privire în întunericul dinăuntru.

— Loola!

Urcă în mașină, se așază lângă ea pe tapițeria dezintegrată a banchetei din spate și îi ia o mână într-ale sale.

— Draga mea!

Ea îl privește fără o vorbă. În ochi are o expresie aproape terifiată.

— Vasăzică, ai reușit să pleci până la urmă?

— Dar Flossie tot mai bănuiește ceva.

— A naibii Flossie! spune domnul Poole pe un ton care în intenție este lipsit de griji și liniștitor.

— Nu se mai oprea din pus întrebări, continuă Loola. I-am zis că ies să caut ace de cusut și tacâmuri.

— Dar nu m-ai găsit decât pe mine.

El îi zâmbește tandru și își duce mâna ei la buze; dar Loola scutură din cap.

— Alfie… te rog!

Tonul ei este rugător. El îi lasă mâna jos fără să i-o sărute.

— Și totuși, mă iubești, nu-i așa?

Ea îl privește cu ochi măriți de uimire și spaimă, apoi întoarce capul.

— Nu știu, Alfie, nu știu.

— Ei bine, *eu* știu, spune hotărât doctorul Poole. Știu că te iubesc. Știu că vreau să fiu cu tine. Întotdeauna. Până ce moartea ne va despărți, adaugă el cu fervoarea unui sexualist introvertit care s-a convertit dintr-odată la obiectivitate și monogamie.

Loola scutură iar din cap.

— Eu știu doar atât, că n-ar trebui să fiu aici.

— Dar asta-i o aiureală!

— Ba nu e. N-ar trebui să fiu aici acum. N-ar fi trebuit să vin nici până acum. E împotriva Legii. E împotriva a tot ce cred oamenii. E împotriva Lui, adaugă ea după un moment de pauză.

Pe față îi apare o expresie de suferință chinuitoare.

— Dar, pe de altă parte, de ce m-a făcut El astfel încât să am asemenea simțăminte față de tine? De ce m-a făcut El ca pe acei… ca pe acei…

Nici nu poate să pronunțe cuvântul detestat.

— Pe unul dintre ei l-am cunoscut cândva, continuă ea cu glas scăzut. Era bun și blând – aproape la fel de bun și blând cum ești tu. Și pe urmă l-au omorât.

— La ce bun să te gândești la alții? întreabă doctorul Poole. Hai să ne gândim la noi înșine. Să ne gândim cât de fericiți am

putea fi, cât de fericiți eram de fapt acum două luni. Mai ții minte? Clarul de lună… Și cât de întuneric era în umbre! Și-n suflet se resimte un iz sălbatic ce scapă rațiunii…!

— Dar atunci nu făceam ceva greșit.

— Nici acum nu facem ceva greșit.

— Ba nu, ba nu, acum e cu totul altfel.

— Nu e altfel, insistă el. Eu nu mă simt deloc altfel decât atunci. Și nici tu.

— Eu da, protestează ea – prea zgomotos ca să fie convingătoare.

— Ba nu-i adevărat.

— Ba da.

— Nu te simți altfel. Tocmai ai spus-o. Tu nu ești ca oamenii aceia – slavă Domnului!

— Alfie!

Loola face semnul coarnelor, împăciuitor.

— Ei au fost transformați în animale, continuă el. Tu nu. Tu ai rămas o ființă umană – o ființă umană normală, cu sentimente normale pentru ființele umane.

— Nu sunt.

— Ba ești.

— Nu-i adevărat, se tânguiește ea. Nu-i adevărat.

Își acoperă fața cu mâinile și se pune pe plâns.

— O să mă omoare, suspină ea.

— Cine-o să te omoare?

Loola își înalță capul și se uită cu teamă peste umăr, prin luneta mașinii.

— *El* o să mă pedepsească. Știe tot ce facem, chiar și tot ce credem sau simțim.

— Poate că știe, spune doctorul Poole, a cărui perspectivă liberal-protestantă asupra Diavolului a suferit modificări considerabile în ultimele câteva săptămâni. Dar, dacă simțim, credem și facem ce e corect, El nu poate să ne facă nici un rău.

— Dar ce e corect? întreabă ea.

Pentru o secundă sau două, el îi zâmbește fără cuvinte.

— Aici și acum, îi răspunde apoi, corect e să facem *asta*.

Își strecoară un braț pe după umerii ei și o trage spre el.

— Nu, Alfie, nu!

Cuprinsă de panică, încearcă să se elibereze; dar el o ține strâns.

— Corect e să facem asta, repetă el. Poate că nu e corect oricând și oriunde. Dar aici și acum este – categoric.

Vorbește cu forța și cu autoritatea convingerii absolute. Niciodată, în toată viața lui șovăielnică și contradictorie, n-a gândit cu atâta claritate și n-a acționat cu atâta hotărâre.

Loola încetează brusc să se mai zbată.

— Alfie, ești *sigur* că e bine? Ești absolut sigur?

— Absolut sigur, răspunde el din străfundurile experienței sale nou-câștigate, care nu are nevoie de confirmări din exterior. Cu gesturi foarte blânde, o mângâie pe păr.

— „O formă muritoare“, murmură el, „înzestrată cu iubire și viață, cu lumină și divinitate. O Metaforă a Primăverii, a Tinereții și a Dimineții, o Viziune precum un aprilie încarnat“.

— Continuă, șoptește ea.

Pleoapele îi sunt lăsate, fața ei poartă acea expresie de seninătate supranaturală care se observă pe chipurile morților.

Doctorul Poole reia lectura:

— Și vom vorbi, până ce melodia gândului
Prea gingașă va fi pentru rostit și va muri
În vorbe, spre a renaște în priviri ce săgetează
Cu-nfiorate tonuri inima fără glas
Armonizând tăcerea fără un sunet.
Suflarea ni se va amesteca, piepturile ni se vor uni
Și venele ne vor pulsa împreună și buzele,
Cu alt har decât al cuvintelor, vor eclipsa
Sufletul ce arde între ele, iar izvorul
Clocotind sub celulele din adâncul ființei,
Obârșia vieții noastre celei mai profunde, se va
Topi în splendida puritate a Pasiunii;
Precum izvoarele din munți în lumina zorilor,
Vom deveni la fel, vom fi un singur
Duh cu două trupuri, ah! Pentru ce două?[29]

O lungă tăcere urmează. Deodată Loola deschide ochii, îl privește cu luare-aminte câteva secunde, apoi se aruncă de gâtul lui și îl sărută cu pasiune pe gură. Dar tocmai când el o

strânge mai aproape, ea i se desprinde din brațe și se retrage la capătul ei de banchetă.

El încearcă să se apropie, dar ea îl ține la un braț distanță.

— Nu poate să fie corect, spune ea.

— Și totuși, e corect.

Ea clatină din cap.

— E prea bine ca să fie corect, aș fi prea fericită dacă ar fi. El nu vrea să fim fericiți.

Pauză.

— De ce spui că nu poate să ne facă rău?

— Pentru că există ceva mai puternic decât El.

— Ceva mai puternic? repetă ea și scutură din cap. Cu asta a luptat El dintotdeauna – și a învins.

— Numai pentru că L-au ajutat oamenii să învingă. Dar nu sunt obligați să-L ajute. Și, nu uita, El nu va putea niciodată să învingă pentru totdeauna.

— De ce nu?

— Pentru că nu va putea niciodată să reziste tentației de-a duce răul până la limită. Iar răul, de câte ori e dus până la limită, întotdeauna se autodistruge. După care Ordinea Lucrurilor iese din nou la suprafață.

— Dar asta o să întâmple departe în viitor.

— Da, în cazul lumii întregi. Dar nu pentru indivizii luați separat, nu pentru tine sau pentru mine, de pildă. Indiferent ce-o fi făcut Belial cu restul lumii, tu și cu mine putem oricând să lucrăm întru Ordinea Lucrurilor, nu împotriva ei.

Din nou tăcere.

— Nu cred că înțeleg ce vrei să zici, spune ea într-un târziu, și nici nu-mi pasă.

Se întoarce lângă el și își sprijină capul de umărul lui.

— Nu-mi pasă de nimic. N-are decât să mă omoare dacă așa vrea. Nu contează. Acum, nu.

Ridică fața către a lui și, când el se apleacă s-o sărute, imaginea de pe ecran se topește în întunecimea unei nopți fără lună.

REZONEURUL

L'ombre était nuptiale, auguste et solennelle. Însă de data aceasta e un întuneric nupțial a cărui solemnitate nu o tulbură nici miorlăituri, nici *Liebestod*-uri, nici saxofoane care imploră detumescența. Noaptea aceasta e impregnată de o muzică limpede, dar nedescriptivă; precisă și clară, dar descriind realități care nu au nume; de o fluiditate care înlănțuie totul, dar niciodată vâscoasă, fără să aibă nici cea mai vagă tendință de-a se lipi posesiv de ceea ce atinge și cuprinde. O muzică pătrunsă de spiritul lui Mozart, de o voioșie delicată printre statornicele nuanțe subtile ale tragediei; o muzică apropiată de a lui Weber, aristocratică și rafinată, totuși capabilă de bucuria cea mai nepăsătoare și de înțelegerea cea mai completă a suferinței lumii. Și nu cumva se simte în ea o nuanță din ceea ce, în *Ave Verum Corpus*, în *Cvintetul în sol minor*, se află dincolo de lumea lui *Don Giovanni*? Se simte deja o frântură din ceea ce (la Bach, uneori, și la Beethoven, în acea plenitudine finală a artei care este similară sfințeniei) transcende integrarea romantică a tragicului cu voioșia, a umanului cu demonicul? Și când, din întunecime, vocea iubitului șoptește din nou despre

o formă muritoare înzestrată
Cu iubire și viață, cu lumină și divinitate,

nu este deja începutul unei înțelegeri a faptului că dincolo de *Epipsychidion* există *Adonais*, dincolo de *Adonais*, doctrina nerostită în cuvinte a Inimilor Curate?

Fondu către laboratorul doctorului Poole. Lumina soarelui se revarsă prin ferestrele înalte și se reflectă ametitor din cilindrul de oțel al microscopului de pe masa de lucru. Camera e goală.

Deodată liniștea e întreruptă de un zgomot de pași care se apropie; ușa se deschide și, cu aceeași înfățișare de majordom cu mocasini, Directorul de Producție Alimentară aruncă o privire înăuntru.

— Poole, începe el, Eminența Sa a venit să…

Se întrerupe și o expresie de uluire îi apare pe față.

— Nu-i aici, îi spune Arhivicarului, care îl urmează în încăpere.

Marele om se întoarce către cei doi Familiari care îl însoțesc.

— Mergeți și vedeți dacă nu cumva doctorul Poole e în grădina experimentală, poruncește el.

Familiarii fac o plecăciune, chițăie la unison „Da, Eminența Voastră“ și pleacă.

Arhivicarul se așază și, amabil, gesticulează spre director să-i urmeze exemplul.

— Cred că nu ți-am spus. Încerc să-l conving pe amicul nostru să se înroleze religios.

— Sper că Eminența Voastră nu se gândește să ne priveze de ajutorul lui neprețuit în domeniul producției alimentare, spune directorul, cuprins de agitație.

Arhivicarul îl liniștește.

— O să am grijă să fie disponibil întotdeauna să-ți dea sfaturile de care ai nevoie. Dar între timp, vreau să mă asigur că Biserica va beneficia de înzestrarea lui și…

Familiarii se întorc în încăpere și fac o plecăciune.

— Ei?

— Nu e în grădină, Eminența Voastră.

Arhivicarul se încruntă mânios la director, care se face mic sub privirea lui.

— Parcă ziceai că azi e ziua când lucrează în laborator!

— Azi e, Eminența Voastră.

— Și-atunci, de ce nu-i aici?

— Nu pot să-mi dau seama, Eminența Voastră. Nu mi s-a părut vreodată că și-ar schimba programul fără să mă anunțe.

Tăcere.

— Nu-mi place treaba asta, spune într-un târziu Arhivicarul. Nu-mi place deloc.

Se întoarce către Familiarii lui.

— Ia dați o fugă la cartierul general și trimiteți vreo cinci, șase oameni călare să-l caute.

Familiarii fac o plecăciune, chițăie în același timp și se fac nevăzuți.

— Cât despre tine, spune Arhivicarul, întorcându-se către făptura pală și vrednică de plâns a directorului, dacă s-a-ntâmplat ceva, tu vei fi tras la răspundere.

Se ridică plin de mânie maiestuoasă și se îndreaptă țeapăn către ușă.

Fondu către un montaj de cadre.

Loola, cu desaga ei de piele, și doctorul Poole, cu o raniță militărească pre-Fapt în spinare, se cațără peste un dâmb surpat care blochează o autostradă, una dintre acele superbe lucrări inginerești ale căror rămășițe încă mai brăzdează versanții munților San Gabriel.

Camera prezintă o creastă suflată de vânt. Cei doi fugari privesc în jos la uriașa întindere a deșertului Mojave.

În scena următoare ne aflăm într-o pădure de pini de pe panta nordică a lanțului muntos. E noapte. Într-un petic de lumină selenară strecurată printre copaci, doctorul Poole și Loola dorm întinși amândoi sub aceeași învelitoare din stofă de casă.

Camera prezintă un canion stâncos, pe fundul căruia curge un torent. Îndrăgostiții s-au oprit să bea și să-și umple sticlele cu apă.

Iar acum ne aflăm pe colinele de la poalele munților, deasupra câmpiei deșertice. Printre pâlcuri de artemisia, tulpini de yucca și tufișuri de ienupăr, mersul este lesnicios. Doctorul Poole și Loola pătrund în cadru, iar camera coboară panta împreună cu ei.

— Te dor picioarele? întreabă el grijuliu.

— Nu prea tare, răspunde ea, zâmbindu-i curajos și clătinând din cap.

— Cred c-ar fi cazul să ne oprim cât de curând ca să mâncăm ceva.

— Cum crezi tu că-i mai bine, Alfie.

El scoate din buzunar o hartă veche și o cercetează fără să se oprească din mers.

— Mai avem vreo cincizeci de kilometri până la Lancaster. Opt ore de mers. Trebuie să ne păstrăm forțele.

— Și mâine până unde o s-ajungem? întreabă Loola.

— Până mai încolo de Mojave. Și după aceea mă gândesc c-o să ne ia cel puțin două zile ca să traversăm munții Tehachapi și să ajungem la Bakersfield.

Bagă harta înapoi în buzunar.

— Am reușit să-i smulg directorului o mulțime de informații, continuă el. Zice că oamenii ăia din nord sunt foarte prietenoși

cu fugarii din California de Sud. Nu vor să-i dea înapoi nici dacă-i cer oficial autoritățile.

— Slavă lui Bel… adică, slavă Domnului, spune Loola.

Urmează un moment de tăcere. Apoi Loola se oprește brusc.

— Ia uite! Ce-i aia?

Arată cu degetul și vedem din perspectiva lor, la poalele unui arbore al lui Iosua foarte înalt, o lespede din beton măcinat de vreme, care se înalță, înclinată, la capul unui mormânt vechi, năpădit de iarbă și de hrișcă.

— O fi fost înmormântat cineva aici, spune doctorul Poole.

Se apropie amândoi și, într-un gros-plan cu lespedea, vedem următoarea inscripție, pe care doctorul Poole o citește cu glas tare:

WILLIAM TALLIS
1882-1948

De ce să zăbovești, să te întorci, să mi te strângi, Inima mea?
Deja speranța ți s-a dus: din tot ce se găsește-aici
Ea a plecat, acum e vremea s-o urmezi![30]

Camera revine la cei doi îndrăgostiți.

— Tare trist o fi fost omul ăsta, remarcă Loola.

— Poate nu chiar atât de trist pe cât îți închipui, spune doctorul Poole, lăsându-și jos ranița grea și așezându-se lângă mormânt.

Și în timp ce Loola își desface desaga și scoate din ea pâine, fructe, ouă și fâșii de carne uscată, el își răsfoiește volumul din Shelley.

— Ia uite-o, spune el într-un târziu. Strofa care vine imediat după cea scrisă aici:

Acea Lumină al cărei zâmbet învăpăiază Universul
Acel Frumos în care lucrează și se mișcă toate lucrurile
Acea Binecuvântare, pe care Blestemul care eclipsează
Nașterea n-o poate înăbuși, acea Iubire care sprijină,
Care prin plasa ființării țesută orbește
De om și de fiară, de țărână, de aer și de mare,
Arde cu văpaie sau mocnit, căci fiecare oglindește
Focul după care toți tânjesc; radiază acum asupra mea,
Mistuind ultimii nori reci ai sorții efemere.

Se lasă liniștea. Apoi Loola îi întinde un ou fiert tare. El îl sparge de piatra funerară și se apucă să-l cojească, împrăștiind fărâmele albe peste mormânt.

1. Vezi *Măsură pentru măsură*, de William Shakespeare.
2. Parlamentul Regatului Unit al Marii Britanii. Expresia „Mama Parlamentelor“ provine dintr-un discurs (1865) al omului de stat englez John Bright, care se referea la Anglia însăși.
3. „Land of Hope and Glory“, imn patriotic britanic (1902).
4. Orgă marca Wurlitzer.
5. „Onward, Christian Soldiers“, imn religios englez din secolul XIX.
6. Registru de orgă care imită vocea umană.
7. Aluzie la un fragment din poemul „To Helen“ („Către Helen“) de E.A. Poe: „Splendoarea de cândva a Greciei,/ Măreția de odinioară a Romei“.
8. „S-a dus slava!“ (Păcat, rușine!) – semnificația numelui biblic I-Cabod (Samuel 4:21, Vechiul Testament).
9. Joc de cuvinte bazat pe faptul că Poole se pronunță în limba engleză la fel ca *pool* (iaz, baltă, ochi de apă stătătoare).
10. *Hitch your wagon to a star* – exclamație aparținând lui Ralph Waldo Emerson.
11. Oak Ridge, oraș-laborator științific înființat în 1942 ca parte a Proiectului Manhattan, în statul american Tennessee; a fost supranumit Orașul Atomic sau Orașul Secret.
12. Vechi cântec scoțian bazat pe un poem de dragoste scris în secolul XVIII.
13. Poem de Alfred Tennyson, poet englez din epoca victoriană.
14. „Moartea dragostei“ (germ.) este titlul ariei finale din opera wagneriană *Tristan și Isolda*.
15. Ezechiel 37:1-2, Vechiul Testament.
16. Ezechiel 37:2, Vechiul Testament.
17. Familiarii (*familiares*, în limba spaniolă): reprezentanţi ai personalului auxiliar laic angajat de Sfântul Oficiu pentru a îndeplini diverse însărcinări „tehnice“, de la aducerea la judecată a celor învinuiți de inchizitori până la apărarea cu arma a inchizitorilor în teritoriu sau la supravegherea și raportarea posibililor eretici.
18. „Eternul feminin ne înalță mereu. Eternul feminin, mereu…“ (fr.).
19. „Era o beznă nupțială, augustă și solemnă“ (fr.); vers din poemul „Somnul lui Boaz“, din *Epopeea secolelor*, de Victor Hugo.
20. Fragmentele intercalate sunt extrase din piesa de teatru *Ducesa de Amalfi*, de John Webster.
21. Romanul de debut (1944) al scriitoarei americane Kathleen Winsor.
22. Din poemul „A Question Answered“, de William Blake.
23. Fragmente din poemul „Epipsychidion“, de Percy Bysshe Shelley.
24. „When I survey the Wondrous Horns“, parafrază a unui imn creștin de la 1707, „When I survey the Wondrous Cross“ („teribila cruce“).
25. Robert Herrick, poet și cleric englez din secolul XVII.
26. Versuri din „The Sensitive Plant“, de Percy Bysshe Shelley.
27. Versuri din „Prometheus Unbound“, de Percy Bysshe Shelley.
28. Versuri din „The Woodman and the Nightingale“, de Percy Bysshe Shelley.

29. Versuri din „Epipsychidion“, de Percy Bysshe Shelley.
30. Din elegia „Adonaïs“, scrisă Percy Bysshe Shelley la moartea lui John Keats.